

A-10222

M. Simre, mag. phil.

Tartu Kommertsgümnaasiumi inglise keele õpetaja

Praktiline inglise keele grammatika harjutustega

Teine trükk

Kirjastus „KOOL“, Tartu
1936

TARTU ÜLKOOLI
RAAMATUKOGU

i33251290

G. Roht'i trükk, Tartus 1936.

§ 1. To have.

Infinitiv (Infinitive): to have — omama			
Preesens (Present — Olevik)	Imperfekt (Imperfect ehk Past — Lihtminevik)	Futuurum I (Future I — Tulevik I)	Konditsionaal I (Conditional I — Ole- viku tingiv kõneviis)
I have — ma oman he, she, it has we, you, they have	I had — ma omasin he, she, it } had we, you, they }	I shall have — ma saan omama we shall have he, she, it, you, they will have	I should have — ma omaksin we should have he, she, it, you, they would have
Mineviku partitsiip (Past Participle): had — omanud Perfekti infinitiiv: to have had — omanud olema			
Perfekt (Perfect ehk Present Perfect — Täisminevik)	Pluskvamperfekt (Pluperfect ehk Past Perfect-Enneminervik)	Futuurum II (Future II — Tulevik II)	Konditsionaal II (Conditional II — Mine- viku tingiv kõneviis)
I have had — ma olen omanud he, she, it has had we, you, they have had	I had had — ma olin omanud he, she, it } had we, you, they }	I shall have had — ma saan olema omanud we shall have had he, she, it, you, they will have had	I should have had — ma oleksin omanud we should have had he, she, it, you, they would have had

§ 2. To be.

Infinitiv (Infinitive): to be — olema

<p>Preesens (Present — Olevik)</p> <p>I am — ma olen he, she, it is we, you, they are</p>	<p>Imperfekt (Imperfect ehk Past — Lihtminevik)</p> <p>I was — ma olin he, she, it was we, you, they were</p>	<p>Futuurrum I (Future I — Tulevik I)</p> <p>I shall be — ma saan olema we shall be he, she, it, you, they will be</p>	<p>Konditsionaal I (Conditional I — Oleviku tingiv kõneviis)</p> <p>I should be — ma oleksin we should be he, she, it, you, they would be</p>
--	---	--	---

Mineviku partitsiip (Past Participle): been — olnud

Perfektii infinitiiv: to have been (olnud olema)

<p>Perfekt (Perfect ehk Present Perfect — Täisminevik)</p> <p>I have been — ma olen olnud he, she, it has been we, you, they have been</p>	<p>Pluskvamperfekt (Pluperfect ehk Past Perfect-Enneminivik)</p> <p>I had been — ma olin olnud he, she, it } had we, you, they } been</p>	<p>^{ole} Futuurrum II (Future II — Tulevik II)</p> <p>I shall have been — ma saan olema olnud we shall have been he, she, it, you, they will have been</p>	<p>Konditsionaal II (Conditional — Mineviku tingiv kõneviis)</p> <p>I should have been — ma oleksin olnud we should have been he, she, it, you, they would have been</p>
---	--	---	--

§ 3. „To have“ tähendus ja tarvitamine.

1. **I have** a book.
Henry **has** a father.
The pupils **have** many lessons.
We **had** a nice time.

1. „To have“ iseseis-
va verbina tähendab — **omama**.
I have — mul on
you have — sul on
he, she, it has —
tal on jne.

2. **I have** to go home.
They **had** to stop running.
You will **have** to leave after all.

2. „To have“ järgneva infinitiiviga tähendab **pidama, sunnitud olema**.

3. We **have** the tennis-courts marked every week.
Mrs. Brown **had** her frock made to measure.
You will soon **have** water laid on.

3. „To have“ + objekt + mineviku partitsiip tähendab **laskma**.

NB. Võrdle: Mrs. Brown has made (on teinud) her frock.
Mrs. Brown **has** her frock **made** (laseb teha).

4. **I have** written a letter.
He **has** opened the door.
They **had** laughed at us.
You **had** eaten too much.

4. Preesens verbist „to have“ + mineviku partitsiip kujundab **perfekti**. Imperfekt verbist „to have“ (had) + mineviku partitsiip kujundab **pluskvamperfekti**.

Harjutus 1.

Pane lünka vastav muude verbist „to have“ a) preesens, b) imperfektis ja tõlgi kõik laused eesti keelde, märkides, mis tähenduses esineb „to have“.

Näidis: Henry — a father. Henry **has** a father.

1. Mary — a mother. 2. Henry — a dog. 3. The children — a mother. 4. They — a father too. 5. We — to learn much. 6. She — to do it at last. 7. You — had much to do. 8. Mary — had a lovely cat. 9. We — our house painted this month. 10. The students — ice-cream made for their party. 11. Henry — written his exercise. 12. Henry — the exercise written by his friend. 13. The teacher — punished him. 14. He — to write three exercises. 15. He — a very bad time.

§ 4. „To be“ tähendus ja tarvitamine.

1. Henry is a boy.
I am young.
Yesterday we were at home.		1. „To be“ iseseisva verbina tähendab olema .
2. You are to come at once, auntie is waiting for you.
He is to become a great man, everybody says so.		2. „To be“ järgneva infinitiiviga tähendab pidama .
3. I am learning English.
We have been learning English for three years.
He was just leaving, when I entered the room.		3. „To be“ + oleviku partitsiip moodustavad progressiivi (vaata § 45).
4. English is taught at our school.
The porter was given a tip.
The letter-box has been cleared.		4. „To be“ + mineviku partitsiip moodustavad passiivi (vaata § 48).

Harjutus 2.

Pane lünka vastav muude verbist „to be“ a) preesensis, b) imperfektis!

Tõlgi eesti keelde ning märgi, mis tähenduses esineb „to be“!

Näidis: Mary — young. a) Mary **is** young. b) Mary **was** young.

1. Tom — a good boy. 2. Jane — young. 3. Tom and Mary — children. 4. The children — in the garden. 5. I — reading a book. 6. Jane — writing an exercise. 7. This exercise — written by Jane. 8. You — to come to the study, father — calling. 9. We — taken to a concert by father. 10. Henry's father — a rich man. 11. The boy — told to leave the room. 12. He — talking with his neighbour. 13. Mother says that I — to write three letters to-day. 14. “You — to sleep in the garret,” said Miss Minchin.

Harjutus 3.

Pane lünka sobiv (oleviku-) vorm verbest „to have“ või „to be“!

Näidis: Jane — a girl. Jane **is** a girl. She — a mother. She **has** a mother.

1. Tom — a boy. 2. He — a father and a mother. 3. The father — in the garden. 4. The mother — a woman. 5. I — Tom's friend. 6. I — many friends. 7. My friends — schoolboys and schoolgirls. 8. Some of them — rather rich. 9. You — also rich. 10. You — much money. 11. We — at school. 12. We — many lessons. 13. Tom's sister Jane — a good girl. 14. She — many pretty frocks. 15. Her parents — wealthy. 16. They — a big house. 17. Jane's uncle — a farmer. 18. He — a big farm in the country. 19. He — many animals on his farm. 20. They — very useful.

Harjutus 4.

Tõlge „to have“ ja „to be“ eraldamiseks.

Tõlgi inglise keelde järgnevad laused:

1. Me oleme koolitoas.
2. See koolituba on suur.
3. Me omame palju raamatuid.
4. Meie raamatud on laual.
5. Eile oli pühapäev.
6. Siis me olime kodus.
7. Mul oli aega lugeda üht huvitavat raamatut.
8. Mul on olnud palju aega lugemiseks.
9. Õnneks ma olen olnud ka päris terve.
10. Teie olete ka olnud terved.
11. Mary oli olnud väga haige, kui ma nägin teda.
12. Tal oli olnud influentsa.
13. Homme ma olen (fut.) kodus.
14. Mul on siis aega inglise keele õppimiseks.

Harjutus 5.

Pane lünka vastav muude verbest „to have“ või „to be“:

1. When they entered the room where they — to dine, Cedric saw that it was a very large and imposing one.
2. Cedric does not know why his mother — not to be with him, and the reason why she — to be kept from him.
3. Where — Jack? He — to go down into the country yesterday, and he — not come back.
4. Everybody was glad that little Lord Fauntleroy — to be Lord Fauntleroy still, and some day — to be the master of everything.
5. You will — to do it sooner or later.
6. The needle said: “I — to do all the hard work.”
7. Mary thought: “These poor things — a good deal of trouble in their lives. They — to work for us by day.”
8. The Danes — to keep all the land east and north of Watling Street.
9. As there — to be a king, and as no new king — to be found, it was necessary to leave the regal title to Charles.
10. If it will not stop raining, I shall — to stay at home.

§ 5. Eitavad muuted verbest „to have“ ja „to be“.

Eitavad muuted verbest „to have“ ja „to be“ moodustatakse lisades jaatavale vormile sõna **not** (mitte).

To be.

Preesens: I am **not** (ma ei ole).

You are **not** jne.

Imperfekt: I was **not** (ma ei olnud).

You were **not** jne.

Perfekt: I have **not** been (ma ei ole olnud).

You have **not** been jne.

Pluskvamp.: I had **not** been (ma ei olnud olnud).

You had **not** been jne.

Futuurum I: I shall **not** be (ma ei saa olema).

Futuurum II: I shall **not** have been jne.

To have.

Preesens: I have **not** (ma ei oma).

You have **not** jne.

Imperfekt: I had **not** (ma ei omanud).

You had **not** jne.

Perfekt: I have **not** had (ma ei ole omanud).

You have **not** had jne.

Pluskvamp.: I had **not** had (ma ei olnud omanud).

You had **not** had jne.

Futuurum I: I shall **not** have (ma ei saa omama).

You will **not** have jne.

Futuurum II: I shall **not** have had jne.

Harjutus 6.

Moodusta eitav muude!

Näidis: I am old. I am **not** old.

1. I have black hair. 2. Henry is big. 3. Yesterday he was in the country. 4. Our trunks have been packed. 5. The children had been in the afternoon with their cousins. 6. They had had a good time. 7. In summer you will be with me. 8. You will have a good time. 9. They would be glad to see us. 10. I am sure he would have been glad to meet us. 11. The lesson will be finished by two o'clock. 12. You will have to do it after all. 13. We had our house painted last summer.

§ 6. Küsimuuted verbest „to have“ ja „to be“.

To be.

Preesens: Am I?

Are you?

Imp.: Was I?

Perfekt: Have I been?

Pluskvamp.: Had I been?

jne.

To have.

Preesens: Have I?

Have you?

Imp.: Had you?

Perfekt: Have you had?

Pluskvamp.: Had you had?

jne.

Küsimuuted verbest „to have“ ja „to be“ moodustatakse **muutes sõnade järjestust**, ja nimelt tuues predikaadi (või liitpredikaadi juures selle pööratava osa) subjekti ette.

Eitavad küsimuuted.

Am I not?
Are you not?
lühend. aren't you?
Is he not?
lühend. isn't he?
Have I not?
lühend. haven't I?
Had I not?
lühend. hadn't I?

Eitavas küsimuutes paigutatakse **not** subjekti järele; lühendatud vormis aga **n't** subjekti ette. Neid lühendatud vorme tarvitatakse kõnekeeles sageli.

Harjutus 7.

„To have“ või „to be“ küsilause.

Pane lünka sobiv vorm verbest „to have“ või „to be“!

Näidis: — Mrs. Robinson many children? **Has**

Mrs. Robinson many children?

1. — Jane a good girl? 2. — she many friends?
3. — her friends boys or girls? 4. — Jane's father two houses?
5. — Mr. Robinson Jane's father? 6. Where — Mr. Robinson?
7. Why — Mr. and Mrs. Robinson so very busy?
8. Where — we? 9. — we an English lesson to-day?
10. — Mr. Robinson in? 11. — Jane a new frock?
12. — you happy? 13. When — Christmas Day? 14. When — your birthday?
15. How old — you? 16. How many brothers — Jane?
17. What — your name? 18. How many days — a week?
19. What time — it? 20. Who — a watch?

§ 7. Mõningaid anglitsisme

(a) „to be“ tarvitamisel.

I am cold, hot, warm, etc. — mul on külm, kuum soe jne.

I am sorry — mul on kahju, ma vabandun.

I am right — mul on õigus.

I am wrong } — eksin.

I am mistaken }

I am afraid of — ma kardan (midagi, kedagi).

I am fond of — ma armastan.

I am obliged — ma olen kohustatud, ma olen tänulik.

I am ashamed of — ma häbenen (midagi, kedagi).

(b) „to have“ tarvitamisel.

I have dinner, breakfast, etc. — ma söön lõunat, einet.

I have coffee, tea, etc. — ma joon kohvi, teed.

I have a sore throat — mul on kurk haige, hääl ära.

I have my hair cut — ma lasen oma juukseid lõigata.

I have my shoes made, etc. — ma lasen oma kingad teha jne.

(Vaata § 3 p. 3.)

Harjutus 8.

Anglitsisme „to have“ ja „to be“ tarvitamisel.

Pane lünka sobiv vorm verbest „to have“ või „to be“!

Näidis: Our cat — afraid of rats. Our cat is afraid of rats. Our dog Jack — to catch them. Our dog Jack has to catch them.

1. At eight o'clock we — our breakfast. 2. We — a cup of coffee and some bread and butter. 3. You — to stay in the dining-room, mother says so. 4. I — afraid, you — mistaken. 5. No, I — quite sure. 6. May be you — right. 7. — you warm enough? 8. Thank you, I — all right. 9. It — quite warm out of doors, but I — cold. 10. You

— caught a cold, I — sure. 11. I — a cold in my head. 12. You — a sore throat. 13. Jane — her hair cut every fortnight. 14. She cannot help it, she — to, her hair grows so wild, you see. 15. This house — to be sold.

Harjutus 9.

Pane lünka õige aeg verbest „to have“ või „to be“ (kas preesens, imperfekt, futuurum jne.):

1. Yesterday we — a good time. 2. Our English teacher — absent. 3. We — allowed to leave school earlier than usual. 4. To-day Miss Brown — also absent. 5. I think she — ill. 6. She — — absent several times this term. 7. So we — not — many English lessons. 8. My friend Charles — a rich man. 9. He — a large shop and a beautiful house. 10. He — another house, but he sold it last winter. 11. He — — rich for some time. 12. He — — rather fortunate. 13. He — not — much trouble in his life. 14. I hope he will also — much joy and happiness in the future. 15. May his life — bright and happy!

Harjutus 10.

„To have“ ja „to be“ ning eriti anglitsismide kordamiseks tõlgi järgnevad laused:

1. Me oleme koolis. 2. Meil on inglise keele tund. 3. Me peame kirjutama harjutust. 4. Ma lasen oma harjutuse sõbral kirjutada. 5. Ta laskis oma raamatu köita. 6. Ma olin eile haige. 7. Mul oli kurk haige. 8. Ma olen olnud haige pikemat aega. 9. Mul on olnud palju tööd. 10. Ma kardan, te eksite. 11. Ei, ma olen kindel, mul on õigus. 12. Lähme sisse, mul on külm. 13. Kas teil on soe? 14. Me joome kohvi õhtupoolikul. 15. Ma loodan, ta on (fut.) õnnelik!

Infinitiiv (Infinitive):	
Preesens (Present — Olevik)	Imperfekt (Imperfect ehk Past — Lihtminevik)
I call, take (ma hüüan, võtan) he, she, it calls, takes we, you, they call, take	I called, took (ma hüüdsin, võtsin) he, she, it } called, we, you, they } took
Mineviku partitsiip (Past Participle): Mineviku infinitiiv: to have called,	
Perfekt (Perfect ehk Present Perfect — Täisminevik)	Pluskvamperfekt (Pluperfect ehk Past Perfect—Enneminivik)
I have called, taken (ma olen hüüdnud, võtnud) he, she, it has called, taken we, you, they have called, taken	I had called, taken (ma olin hüüdnud, võtnud) he, she, it } had we, you, they } called, taken
Imperatiiv (Imperative — Käs- kiv kõneviis)	Gerundium (Gerund)
call, take (hüüa, võta) let us call, take (hüüdke, võtke)	calling, taking (hüüdmine, võt- mine)

to call (hüüdma), to take (võtma)

<p>Futuurum I (Future I — Tulevik I)</p>	<p>Konditsionaal I (Conditional I — Ole- viku tingiv kõneviis)</p>
<p>I shall call, take (ma saan hüüdma, võt- ma) we shall call, take he, she, it, you, they will call, take</p>	<p>I should call, take (ma hüüaksin, võtaksin) we should call, take he, she, it, you, they would call, take</p>

called, taken (hüüdnud, võtnud)

taken (hüüdnud, võtnud olema)

<p>Futuurum II (Future II — Tulevik II)</p>	<p>Konditsionaal II (Conditional II — Mine- viku tingiv kõneviis)</p>
<p>I shall have called, taken (ma saan olema hüüd- nud, võtnud) we shall have called, taken he, she, it, you, they will have called, taken</p>	<p>I should have called, taken (ma oleksin hüüd- ud, võtnud) we should have called, taken he, she, it, you, they would have called, taken</p>

<p>Oleviku Partitsiip — (Present Participle)</p>	
<p>calling, taking (hüü- des, hüüdmas, hüü- dev; võttes, võtmas, võttev)</p>	

b) Eitavad muuted.

Preesens	Imperfekt	Futuurum I	Konditsionaal I
<p>I do not call, take (ma ei hüüa, võta) he, she, it does not call, take we, you, they do not call, take</p>	<p>I did not call, take (ma ei hüüdnud, võt- nud) he, she, it } did not we, you, they } call, take</p>	<p>I shall not call, take (ma ei saa hüüdma, võtma) we shall not call, take he, she, it, you, they will not call, take</p>	<p>I should not call, take (ma ei hüüaks, võtaks) we should not call, take he, she, it, you, they would not call, take</p>
Perfekt	Pluskvamperfekt	Futuurum II	Konditsionaal II
<p>I have not called, taken (ma ei ole hüüdnud, võtnud) he, she, it had not called, taken we, you, they have not called, taken</p>	<p>I had not called, taken (ma ei olnud hüüdnud, võtnud) he, she, it } had not we, you, they } called, taken</p>	<p>I shall not have called, taken (ma ei saa olema hüüdnud, võtnud) we shall not have called, taken he, she, it, you, they will not have called, taken</p>	<p>I should not have called, taken (ma ei oleks hüüdnud, võtnud) we should not have called, taken he, she, it, you, they would not have called, taken</p>

c) Kõsivad muuted.

Preesens	Imperfekt	Futuurum I	Konditsionaal I
<p>Do I call, take? (Kas ma hüüan, võtan?)</p> <p>Does he, she, it call, take?</p> <p>Do we, you, they call, take?</p>	<p>Did I call, take? (Kas ma hüüdsin, võtsin?)</p> <p>Did { he, she, it } call, take? { we, you, they } take?</p>	<p>Shall I call, take? (Kas ma saan hüüdma, võtma?)</p> <p>Shall you, we call, take?</p> <p>Will he, she, it, they call, take?</p>	<p>Should I call, take? (Kas ma hüüaksin ehk peaksin hüüdma, võtma?)</p> <p>Should you, we call, take?</p> <p>Would he, she, it, they call, take?</p>
Perfekt	Pluskvamperfekt	Futuurum II	Konditsionaal II
<p>Have I called, taken? (Kas ma olen hüüdnud, võtnud?)</p> <p>Has he, she, it called, taken?</p> <p>Have we, you, they called, taken?</p>	<p>Had I called, taken? (Kas ma olin hüüdnud, võtnud?)</p> <p>Had { he, she, it } called, taken? { we, you, they } taken?</p>	<p>Shall I have called, taken? (Kas ma saan olema hüüdnud, võtnud?)</p> <p>Shall you, we have called, taken?</p> <p>Will he, she, it, they have called, taken?</p>	<p>Should I have called, taken? (Kas ma oleksin hüüdnud, võtnud?)</p> <p>Should you, we have called, taken?</p> <p>Would he, she, it, they have called, taken?</p>

§ 8. **Preesens** (Present) = olevik.

<p>1. to come I come, he comes we come, you come, they come. to open, — I open, he opens to read — I read, he reads to lie — I lie, he lies</p>	<p>1. Preesens moodus- tatakse infinitiivist. Ainsuse kolmandas pöördes on lõpp s, muid pöördelõppe preesensis ei ole.</p>
<p>2. to pass — he passes ['pa:siz] to push — he pushes ['puʃiz] to catch — he catches ['kætʃɪz]</p>	<p>2. Verbid lõpuga s, sh, ch infinitiivis võtavad preesensi ainsuse 3. pöördes es, mis häälda- takse [ɪz].</p>
<p>3. to change ['tʃeɪndʒ] — he changes ['tʃeɪndʒɪz] to praise [preɪz] — he praises ['preɪzɪz] to rise [raɪz] — he rises ['raɪzɪz] to freeze [fri:z] — it freezes ['fri:zɪz]</p>	<p>3. Verbid, infinitiivis lõpuga ge, se, ze, võtavad prees. ains. 3. pöördes s ning pöördelõpphäälda- takse [ɪz].</p>
<p>4. to cry — he cries [kraɪz] to carry — he carries ['kæɪrɪz] to envy — he envies ['envɪz]</p>	<p>4. y-lõpulised verbid muudavad y-i prees. ains. 3. pöördes ies-iks, kui y-i ees seisab konsonant.</p>
<p>NB. A g a : to play — he plays [pleɪz] to convey — he conveys [kən'veɪz] to buy — he buys [baɪz]</p>	<p>Kui y-i ees seisab vokaal, jääb y muutmata.</p>

5. to do — he **does** [dʌz]
to go — he **goes** [gouz]

5. o-lõpulised verbid
võtavad prees. ains.
3. pöördes **es**,
hääldatakse [z]

Harjutus 11.

Moodusta preesensi 3. pööre!
Näidis: to give — he gives.

1. To love, 2. to quarrel, 3. to swim, 4. to dress, 5. to marry, 6. to arrange, 7. to push, 8. to say, 9. to worry, 10. to lie, 11. to go, 12. to try, 13. to raise, 14. to fly, 15. to leave, 16. to travel, 17. to do, 18. to lay, 19. to buy, 20. to deny, 21. to shy, 22. to hurry, 23. to display, 24. to rush, 25. to catch.

Harjutus 12.

Pane sulgudes olev verb preesensi 3. pöördesse!
Näidis: In the morning Henry (go) to school.
In the morning Henry goes to school.

1. The cat (catch) mice. 2. The hen (lay) eggs.
3. Jack often (lie) in the garden. 4. My hair (change) colour.
5. Henry (play) cricket. 6. My sister (marry) a rich farmer.
7. She (say): "I am very happy!" 8. This thing (worry) me.
9. Mr. Robinson (go) to America. 10. He (travel) to America.
11. He (buy) the tickets. 12. He (pay) for them.
13. A large steamer (convey) him to America. 14. This steamer (carry) 5000 passengers.
15. Mrs. Robinson (dress) elegantly.

§ 9. Preesensi tarvitamisest.

1. **I live** in Estonia.
Christmas **comes** but once a year.
The sun **rises** in the east
and **sets** in the west.

1. Preesens väljendab
ühe- või mitme-
kordset **tegevust**
olevikus.

<p>2. She looks very happy.
I wish you a merry Christmas.
I beg your pardon.</p>	<p>2. Preesens väljendab
lühikest tegevust.
NB. kestvat tegevust väljendatakse progressiivi abil (vaata § 45).</p>
<p>3. My cousin goes to London next week.
I see him to-morrow at school.</p>	3. Preesens väljendab mõnikord ka tulevikku.

Harjutus 13.

Pane lünka sobiv verb preesensis!

Näidis: At night I — in bed. At night I sleep
in bed.

1. In the morning I — up very early.
2. We — breakfast at a quarter past seven.
3. My brother — to school at half past seven.
4. The lessons — at eight o'clock.
5. During the lessons the pupils — in the schoolroom.
6. After school they — home.
7. We — in Estonia.
8. To-morrow my uncle — for America.
9. I — him a smooth crossing.
10. He — rather sad to leave us.

§ 10. Preesensi eitav muude.

(Negative.)

<p>1. Henry does not go to school.
 I do not speak English.
 They do not live in London.
 You do not love me.
We do not say so.</p>	1. Preesensi eitav muude moodustatakse: preesens abiverbist „to do“ (ainsuse 3. pööre does!) + not + infinitiiv.

<p>2. Henry never speaks English.
Nobody loves Miss White.
The (news)paper says nothing
about it.</p> | <p>2. Kui lauses esineb
mõni eitav sõna
nagu: <i>never, no one,</i>
<i>nothing, nowhere</i>
jne., siis on verb
jaatavas muutes.</p> |
|--|---|

Harjutus 14.

Moodusta eitav muude!

Näidis: He works hard. He **does not work** hard.

1. I often quarrel. 2. You change your mind.
3. Mary recites a poem. 4. They play football
every afternoon. 5. This lift conveys us to the upper
story. 6. It carries many people. 7. You pull at the
string. 8. We wish you good luck.

Harjutus 15.

Moodusta jaatav muude!

Näidis: This bird does not fly well. This bird **flies** well.

1. I do not work hard. 2. You do not like
to learn. 3. Charles does not envy us. 4. He does
not say so. 5. We do not buy many books. 6. They
do not play cricket. 7. Henry does not play
football. 8. Our hen does not lay eggs. 9. My dog
does not lie in the garden. 10. He does not wish
to see us.

Harjutus 16.

Tõlgi järgnevad laused:

1. Me ^{alool} töötame koolis. 2. Mõned inimesed ei
^{hoo} tööta kõvasti. 3. Te ^{you play} mängite tennist. 4. Ma ei
mängi jalgpalli. 5. Ta alati kannab seda raamatut
enesega. 6. Ma ei kannan seda kotti. 7. Väike Jane
^{on} nutab sageli. 8. Tom on suur, ta ei nuta. 9. Hr.
Robinson ostab pileti. 10. Ma ei osta seda raa-
matut. 11. Ta soovib mulle õnne sünnipäevaks (many

on my birthday

What - are you - lost (arusa)
What - are you - lead

happy returns). 12. Me ei soovi saada rikkaks. 13. Ma kunagi ei soovi saada rikkaks. 14. Lapsed ei mängi niisuguse ilmaga.

§ 11. Preesensi küsiv muude.

- 1. **Do** I love him?
Does he live in Estonia?
Do you like to read?
Where **do** they live?
When **do** we sleep?
With whom **do** you go home from school?
What **do** you learn at school?
Whom **does** he love?
- 2. **Who** works hard?
What looks beautiful?
Who lives in this house?
Whose children learn English?
Whose garden looks beautiful?
Which flower looks the most beautiful?
What flowers grow there?

- 1. Preesensi küsiv muude moodustakse: abiverb **do** (3. pööre ainsuses **does**!) + **infinitiiv**. Abiverb *do* paigutatakse subjekti ette, kuna infinitiiv seisab subjekti järel.
- 2. Kui lause subjektiks või subjekti atribuudiks on interrogatiivne pronoomen (küsiv asesõna *who, what, which*), siis on lause predikaat harilikku preesensi jaatavas vormis.

Harjutus 17.

Moodusta küsilauseid järgnevaist lauseist:

- 1. In the morning the children go to school.
Where — the children go
When — the children go
Who
- 2. Henry gives Jack biscuits, because Jack is his dog.
Why — Henry give
What — Henry give *to his dog*

- Whom ^{does} — Henry give biscuits
 Who
3. We see English children in the picture.
 In What ^{do} — we see Engl. children
 Whom — we see
 Where — we see
 Who
4. Henry's dog eats biscuits.
 What — Henry's dog
 Whose dog eats biscuits
 Who see Engl. children in pict. written
5. The children's grandparents live at Sandy Bay.
 Where — the children's grandparents
 Whose grandparents
 Who
6. A young farmer works very industriously in his field.
 Who
 How — the young farmer
 Where — the young farmer
7. The wishing ring brings the farmer good fortune.
 What
 What — the wishing ring
 To whom ^{does} — the wishing ring bring

Harjutus 18.

Tõlgi inglise keelde:

1. Kus te elate? 2. Kes elab selles majas?
 3. Millal lähevad lapsed kooli? 4. Miks isa töötab aias?
 5. Kas lapsed mängivad või töötavad aias?
 6. Kelle lapsed töötavad aias? 7. Kus te töötate?
 8. Miks ta õpib inglise keelt? 9. Kus ta õpib inglise keelt?
 10. Mida õpime me kõik? 11. Kuidas sinu vend õpib?
 12. Kas sinu vend õpib hästi? 13. Kes õpib inglise keelt?
 14. Kelle vend õpib inglise keelt?
 15. Kui kauaks jääte (to stay) te siia? 16. Miks hr.

Jenkins peatub linnas? 17. Millal pöördub ta koju tagasi? 18. Mida te näete linnas? 19. Kas meeldib teile elada linnas? 20. Kus te elate talvel?

§ 12. Imperfekti moodustamisest.

Imperfect ehk Past = lihtminevik.

<p>1. to open — opened to look — looked Mary opened the door of her bedroom. We looked out of the window.</p>	<p>1. Imperfekt moodustatakse infinitiivist lõpu ed abil.</p>
---	--

<p>I opened, he, she, it opened, we opened, you opened, they opened.</p>	<p>Kõigis pöördteis on ühine lõpp ed.</p>
---	--

<p>2. to love — loved to like — liked to live — lived Jane liked her home. They loved their youngest daughter.</p>	<p>2. Kui infinitiiv lõpeb e-ga, siis liidetakse imperfektis ainult d.</p>
---	--

<p>3. to marry — married to carry — carried to envy — envied Tom carried Jane through the water. My sister married a rich man.</p>	<p>3. y-lõpulised verbid muudavad y-i imperfektis ied-ks, kui y-i ees seisab konsonant.</p>
---	--

A g a :

<p><u>NB.</u> to play — played [pleid] to convey — conveyed [kən- 'veid]</p>	<p>Kui y-i ees seisab vokaal, siis y ei muutu ja ed imperfektis liitub y-le.</p>
--	--

4. to beg — **begged** [begd]
 to hop — **hopped** [hɔpt]
 to stop — **stopped** [stɔpt]
 The children **begged** their grand-
 father to tell them a story.
 We **stopped** running.

NB. to heat — **heated** [ˈhi:tɪd]
 to stoop — **stooped** [stu:pt]
 to book — **booked** [bukt]

5. to prefer — **preferred** [priˈfɛ:d]
 to confer — **conferred** [kənˈfɛ:d]
 to regret — **regretted** [riˈgretɪd]
 She **preferred** to leave the room.
 I **regretted** that I had not
 visited him.

A g a :

to utter — **uttered** [ˈʌtəd]
 to conquer — **conquered** [ˈkɒŋ-
 kəd]
 to loiter — **loitered** [ˈlɔɪtəd]

6. to travel — **travelled** [ˈtrævəld]
 to quarrel — **quarrelled** [ˈkwɔ-
 rəld]
 Yesterday I **quarrelled** with my
 sister.
 Mr. Robinson **travelled** to Ame-
 rica.

4. **Ühesilbilised** ühe-
 kordse konsonan-
 diga lõppevad ver-
 bid muudavad selle
 konsonandi imper-
 fektis **kahekord-**
seks, kui selle ees
 seisab **lühike** vo-
 kaal.

Pika vokaali järel
 jääb konsonant
 ühekordseks.

5. Eelmine reegel on
 maksev ka kahe-
 silbiliste sõnade kōh-
 ta, kui **teine silp**
 on **rōhuta**. *line*

Kui **teine silp** on
rōhuta, jääb kon-
 sonant ühekord-
 seks.

6. I-lõpulised mitme-
 silbilised verbid
 muudavad I-i **kahe-**
kordseks ka sel ju-
 hul, kui I esineb
rōhuta silbis.

7. to open — opened [ˈoʊpənd]
 to love — loved [lʌvd]
 to beg — begged [begd]
 to marry — married [ˈmæriɪd]

- to like — liked [laɪkt]
 to pass — passed [paːst]
 to stop — stopped [stɒpt]

- to add — added [ˈædɪd]
 to wet — wetted [ˈwetɪd]
 to want — wanted [ˈwɒntɪd]

8. to sit — **sat**, to run — **ran**, to
 make — **made**.

7. Imperfektid **d** hääldatakse vokaalide ja heliliste konsonantide järel kui [d].

Helitute konsonantide järel hääldatakse **d** kui helitu [t].

d- ja **t-lõpuliste** verbide juures hääldatakse imperfektid lõpp kui [ɪd].

8. Rida verbe moodustavad imperfektid **muutes tüvevokaali** (vaata § 26).

Harjutus 19.

Moodusta imperfektid!

Näidis: to look — looked, to try — tried.

1. To pull, 2. to hush, 3. to wet, 4. to worry, 5. to hop, 6. to regret, 7. to dine, 8. to fulfil, 9. to dry, 10. to wait, 11. to love, 12. to compel, 13. to render, 14. to prefer, 15. to hope, 16. to shy, 17. to display, 18. to reply, 19. to stay, 20. to utter, 21. to hinder, 22. to travel, 23. to walk, 24. to treasure, 25. to bury.

Harjutus 20.

Pane järgnevad laused imperfektid!

Näidis: He **prefers** to go home. He **preferred** to go home.

1. Mr. Brown hurries to the railway station. 2. He steps into a car. 3. The car conveys him to the station. 4. He enters the waiting-room. 5. He waits about 10 minutes. 6. Then the train moves in. 7. Mr. Brown prefers a non-smokers' carriage. 8. He hopes to be comfortable. 9. But he looks rather unhappy. 10. A friend tries to comfort him. 11. We wish Mr. Robinson a prosperous journey. 12. We stay for a few minutes on the platform. 13. Soon the train moves on. 14. We dry our tears and wave our handkerchiefs. 15. Mr. Robinson travels to London. 16. He fulfils his promise. 17. He visits his friend. 18. The friend begs him to stay longer. 19. Mr. Robinson prefers to return home. 20. He renders his friend great service.

§ 13. Imperfekt tarvitamisest.

<p>1. The children played in the garden.
Tom carried his sister to the beach.</p>		1. Imperfekt näitab, et tegevus sündis minevikus. Tale ei ole suhet olevikuga.
2. Once upon a time there lived a boy. His mother worked very industriously.		2. Imperfekt tarvitakse harilikus justuses mineviku tähenduses.
3. The children were at school; and whilst they learnt their lessons, the little flower learnt how good God is.		3. Imperfekt näitab, et tegevus kestis minevikus pikemat aega.
4. I worked every day till 8 o'clock. Mary always recited standing at school.		4. Imperfekt näitab, et tegevuskordus minevikus reeglipäraselt ehk tavaliselt.

<p>5. After supper the party started to play cards.
 I received an interesting letter the other day.
Yesterday we played tennis till 7 o'clock.</p>	5. Imperfekti tarvitatakse, kui tegevuse aeg on ligemalt määratud adverbiaaliga nagu: <i>yesterday, the other day, last month, after supper jne.</i>

Harjutus 21.

Pane järgnevad laused imperfekti!

Näidis: Mary (to open) the door.

Mary **opened** the door.

Märgi ära, mis tähenduses esineb imperfekt järgnevais lauseis:

1. In the afternoon it (to rain).
2. First the children (to guess) some riddles.
3. Then they (to beg) their grandfather to tell them a story.
4. They (to stay) indoors for two hours.
5. At five o'clock the rain (to stop).
6. Then the grandfather (to suggest) a walk.
7. They often (to walk) in the afternoon.
8. They usually (to dine) at half past seven.
9. On Sundays they (to dine) at one o'clock.
10. After dinner grandfather (to smoke) his pipe.
11. Once upon a time there (to live) two most respectable rats.
12. Their daughter (to marry) a handsome little rat.
13. They (to live) very happily.
14. Last year they (to die).

§ 14. Imperfekti eitav muude.

<p>1. Jack did not stop barking.
 Mr. Rabbit did not pull his tail out of the ice.
We did not work on Sundays.</p>	1. Imperfekti eitav muude moodustatakse: did + not + infinitiiv (mitte partitsiip!) (NB. Verbil ei ole lõpul ed!)

<p>2. He never pulled his tail out of the ice.
Nobody stopped him barking.
We never worked on Sundays.</p>	2. Kui lauses esineb mõni eitav sõna nagu: <i>never, no one, nothing, nobody, nowhere</i> jne., siis on verb jaatavas muutes.

Harjutus 22.

Moodusta imperfekti eitav muude!

Näidis: Mr. Rabbit **pulled** his tail out of the ice. Mr. Rabbit **did not pull** his tail out of the ice.

1. The children played on the beach. 2. The tide wetted their feet. 3. They tried to run to the beach. 4. Little Jane cried for the second time. 5. Mary preferred to stay indoors. 6. She uttered the wish to stay indoors. 7. The grandfather fulfilled his promises. 8. He suggested to go for a walk. 9. The children gathered a bunch of flowers. 10. It stopped raining. 11. They stayed indoors. 12. The little lark died of thirst. 13. The boys buried him. 14. They cried bitterly.

Harjutus 23.

Tõlgi inglise keelde:

1. Mary kunagi ei tõmmanud kassi sabast. 2. Mary ei tõmmanud kassi sabast. 3. Ma ei kahetsenud, et olin tulnud. 4. Keegi ei kahetsenud, et oli tulnud. 5. Tom ei vastanud Henry küsimusele. 6. Tom ei vastanud midagi. 7. Nad ei peatunud kuskil. 8. Nad ei peatunud kogu reisu kestel. 9. Me ei püüdnud teda aidata. 10. Me kunagi ei püüdnud teda aidata. 11. Proua Smith ei õelnud midagi. 12. Ta ei õelnud, mida ta mõtles.

§ 15. Imperfektli küsiv muude.

<p>1. Did he pull his tail out of the ice?
Did you see him?
When did Jack stop barking?
What did the farmer's wife wish to have?</p>	<p>1. Imperfektli küsiv muude moodustatakse: did + infinitiiv.
Did paigutatakse subjekti ette, kuna infinitiiv seisab subjekti järel.</p>
<p>2. Who pulled his tail out of the ice?
Whose dog stopped barking?
What looked very beautiful?
What flower looked beautiful?
Which lesson lasted 40 minutes?</p>	2. Kui lause subjektiks või subjekti atribuudiks on küsisiv pronomeni (<i>who, whose, what, which</i>), siis jääb verb harilikku imperfekti vormi.
<p>3. Why did he not pull his tail out of the ice?
Why did Jack not stop barking?</p>	<p>3. Imperfektli eitav küsimuude moodustatakse: did + not + infinitiiv.
Did seisab subjekti ees, not + infinitiiv subjekti järel.</p>
<p>Why didn't he pull his tail out?
Why didn't he stop barking?</p>	Kõnekeeles sageli tarvitatakse did not lühendatult didn't ja paigutatakse subjekti ette.

Harjutus 24.

Moodusta imperfekti küsivad muuted :

1. The children **walked** to Woodlands.
Where — the children — ?
Who
2. They **stayed** with their father's friend.
Where — they — ?
With whom — they — ?
Who
3. Jane **gathered** some flowers.
What — Jane — ?
Who
4. The rats' youngest daughter **married** a handsome
little rat.
Who
Whose daughter
Whom — the youngest daughter — ?
5. They **lived** happily for many years.
How — they — ?
How long — they
Who
6. Mr. Fox **carried** a bag of fish.
Who
What — Mr. Fox — ?
7. Mary and Jane **stayed** at home, because their
mother was not quite well.
Who
Where — Mary and Jane
Why — Mary and Jane
How — their mother ?

Harjutus 25.

Tõlgi inglise keelde:

1. Miks nad jalutasid Woodlandsi? 2. Kas nad jalutasid koju? 3. Kellega nad jalutasid? 4. Kes elas Woodlandsis? 5. Kus elas isa sõber? 6. Kus mängisid lapsed? 7. Miks nad mängisid aasal? 8. Kes veel mängis aasal? 9. Kui kaua nad mängisid seal? 10. Kes hüüdis neid koju? 11. Kuidas tädi hüüdis neid? 12. Miks ta hüüdis neid koju? 13. Mida tegid lapsed kodus? 14. Kes deklameeris luuletuse? 15. Miks Mary deklameeris luuletuse kassidest? 16. Kas ta deklameeris seistes? 17. Millal ta deklameeris luuletuse? 18. Mida lubas tädi Jane'ile laulda? 19. Kes rõivastas Jane'i lahti? 20. Keda suudles Jane?

Harjutus 26.

Tõlgi inglise keelde! Pea eriti silmas olevikku ja minevikku!

1. Ma ei palu sind. 2. Mida palusid lapsed vanaisalt? 3. Me ei lootnud (to expect) neid näha. 4. Kus te loodate neid näha? 5. Me loodame (to hope) teid näha. 6. Kus hüplesid linnud? 7. Ühtegi lindu ei hüpnud oksal. 8. Me ei lõunasta siin. 9. Kus te lõunastasite? 10. Kuhu Tom kandis oma õe? 11. Mida kannab ta käes? 12. Ma iialgi ei kannan jalutuskeppi. 13. Kas te sageli mängite tennist? 14. Eile ma ei mänginud tennist. 15. Kas hr. Brown mängis hästi? 16. Ta kunagi ei mängi hästi. 17. Mida te eelistate, kohvi või teed? 18. Keegi ei eelistanud kohvi. 19. Millal ta paranes (to recover) haigusest? 20. Ta ei paranenud mitte iialgi.

§ 16. Mineviku partitsiip

(Past Participle).

<p>1. To open — opened
to stop — stopped
to dine — dined
to carry — carried
to stay — stayed</p>	1. Mineviku partitsiip moodustatakse infinitiivist ed abil. Ortograafilised reeglid on samad, mis imperfekti moodustamisel (vaata § 12).
<p>2. I have opened my book.
(Ma olen avanud oma raamatu.)
When it had stopped raining (kui oli lakanud sadamast), we went for a walk.
I shall have dined (ma saan olema lõunastanud) by the time you arrive.
I should have stayed longer. (Ma oleksin pidanud jääma kauemaks.)</p>	2. Mineviku partitsiibiga moodustatakse perfekt, pluskvamperfekt, futuuum II ja konditsionaal II.
<p>3. I am helped in my work. (Mind aidatakse...)
This shop was opened (see äri avati) last week. Your work has been carried on. (Teie tööd on edasi tehtud, jätkatud.)</p>	3. Mineviku partitsiibiga moodustatakse terve passiiv (vaata § 48).

4. to get — got
to tell — told
to drink — drunk
to see — seen
to say — said

4. Rida verbe moodustavad **ebakorrapäraselt** mineviku partitsiibi, samuti kui imperfekti, muutes tüve vokaale ja ka konsonante (vaata § 26—31).

§ 17. Perfekt (Perfect ehk Present Perfect).

Täisminevik.

1. The rain **has stopped**.
You **have asked** me to come.
They **have worked** very hard indeed.
I **have written** a letter.

1. Perfekt moodustatakse: preesens abi-verbist **to have** + **mineviku partitsiip**.

2. The rain **has stopped**. (Praegu ei saja enam.)
I **have opened** my book. (Raamat on praegu lahti.)

2. Perfekt väljendab minevikus lõpetatud tegevust, mille tagajärjed ulatuvad olevikku.

Võrdle imperfekti ja perfekti tarvitamist järgnevais lauseis:

He was out of work for a long time,
but now he **has obtained** a post.

(Ta oli töötä pike-mat aega, kuid nüüd ta on saanud koha.)

I **was** ill a long time.

(Ma olin haige kaua aega.)

I **have been** ill a long time.

(Ma olen juba pike-mat aega haige.)

Harjutus 27.

Pane järgnevad laused perfekti!

Näidis: I always (work) hard. I **have** always **worked** hard.

1. The children (play) indoors all the afternoon. 2. The sky (be) clear all the time. 3. We (open) our books. 4. My shoes are quite wet, the tide (wet) them. 5. Everybody knows that we (quarrel). 6. I (be) very busy lately. 7. He (remember) his promise, I think. 8. I wonder why the train (stop). 9. I cannot return your book, I (not yet finish) it. 10. May I offer you anything else? — No, thanks, I (finish). 11. I hope you (enjoy) your meal. 12. I (have) an excellent meal!

§ 18. Perfekti eitav ja küsiv muude.

1. The rain has not stopped. (Vihm ei ole lakanud, täh. sajab veel.)
I have not opened my book (Ma ei ole avanud oma raamatut, täh. raamat on kinni.)	1. Perfekti eitav muude moodustatakse perfekti jaatavast muutest lisades juurde nöt abiverbi „to have“ (3. p. has) ja mineviku partitsiibi vahele.
2. Has the rain stopped? (Kas vihm on lakanud? Kas sajab veel?)
Have you opened your book? (Kas teie raamat on avatud?)	2. Perfekti küsiv muude moodustatakse muutes sõnade järjestust, ja nimelt tuues abiverbi subjekti ette.
3. Has the rain not stopped? (Kas vihm ei ole lakanud?)
Have you not opened your book?	3. Perfekti eitav küsimuude moodustatakse lisades not

(Kas sa ei ole avanud oma raamatut?)

Hasn't the rain stopped?

Haven't you opened your book?

subjekti ja mineviku partitsiibi vahele.

Kõnekeeles tarvita-takse sageli lühendatud vorme, liites **not** abiverbile, **not** asemel on siis **n't**.

Harjutus 28.

Muuda järgnevad laused eitavaiks!

Näidis: The rain has stopped. The rain has **not** stopped.

1. Mary has washed her hands.
2. Grandfather has suggested a walk.
3. We have finished reading.
4. The children have crossed the brook.
5. You have tried to be good.

Moodusta küsilauseid:

1. Mr. Robinson has lived in Estonia for three years.
Who has
Where — Mr. Robinson . . .
How long
2. Father has told us some stories.
Who has
To whom has
What has
3. I have been abroad for some time.
Who has
Where
How long

4. Auntie has given me an interesting book.

What . . .

To whom

Who

5. Mary has finished her letter.

Who

What . . .

6. Jack has often fought with other dogs.

Who

With whom

Harjutus 29.

Pane sulgudes olev verb **imperfekti** või **perfekti**, nii kuidas lause mõiste seda nõuab (ebakorrapärase verbide vormid vaata § 26—31):

1. Yesterday I (work) for six hours.
2. I (work) very much lately.
3. What have you been doing, I (not see) you for a long time?
4. Please, excuse me, I (not write) my exercise.
5. You look rather pale, you (be) ill?
6. I (be) ill last week, but now I am quite well again.
7. Can you tell me the time, my watch (stop)?
8. We may go out, the rain (stop).
9. It (stop) raining at two o'clock.
10. Last summer I (stay) with my friend Tom.
11. Once upon a time there (live) a boy.
12. I live at Tartu. I (live) here since my birth.
13. I (learn) English last term, but now I (give) it up.
14. I am looking for Mr. Robinson, you (see) him?
15. I (see) him a few minutes ago.

§ 19. **Pluskvamperfekt** (Pluperfect ehk Past Perfect).

Enneminestik.

1. The children had played in the meadow.
The train had stopped .	1. Pluskvamperfekt moodustatakse :
had (s. o. lihtminestik abiverbist „to have“) + mineviku partitsiip .
2. When they had been in the train for about three quarters of an hour, Tom exclaimed: “The sea!”
When Mary had opened the door, she saw three mice on the mat.	2. Pluskvamperfekt väljendab mineviku tegevust, milline on olnud teise mineviku ees. Pluskvamperfekti tarvitatakse sageli kõrvallauses, kui pealauses on imperfekt.

§ 20. **Pluskvamperfekti eitav ja küsiv vorm.**

1. The children had not played in the meadow.
The train had not stopped.	1. Pluskvamperfekti eitav vorm moodustatakse jaatavast lisades not abiverbi ja mineviku partitsiibi vahele.
2. Had the children played in the meadow?
Where had the children played ?	2. Pluskvamperfekti küsiv vorm moodustatakse muutes

Why **had** the train **stopped**?
Had the train **stopped**?

sõnade järjestust,
ja nimelt paiguta-
des abiverbi sub-
jekti ette, kuna mi-
neviku partitsiip
seisab subjekti jä-
rel.

3. Had the children **not** played in
the meadow?

Why had the train **not** stopped?

3. Pluskvamperfekti
eitav küsivorm
moodustatakse
küsivast jaatavast,
lisades **not** subjekti
ja mineviku partit-
siibi vahele.

4. Why **hadn't** the train stopped?
Hadn't the children played in the
meadow?

4. Kõnekeeles tarvita-
takse sageli lühen-
datud vorme ja ni-
melt liidetakse *not*
abiverbile: **had not**
> **hadn't**.

Harjutus 30.

Pane järgnevad laused pluskvamperfekti!

Näidis: He (work) hard. He **had worked** hard.

1. The rain (stop), when we left home.
2. He (travel) a good deal before he settled down.
3. They (enjoy) themselves very much indeed, my friend told me.
4. Walking in the meadow, Jane (gather) some flowers for home.
5. Mary (prefer) to stay at home because she was not quite well.

6. Grandfather (suggest) a walk.
7. When Tom (fetch) his stick, they set out at once.
8. Grandfather always (carry) his stick in his hand.
9. They all (hope) the sun would come out after all.
10. But the sky was covered with clouds, though it (stop) raining.

Harjutus 31.

Pane harjutuses 30 laused, mille sisu seda võimaldab, eitavasse vormi!

Näidis: He had **not** worked hard. The rain had **not** stopped, when we left home.

§ 21. Futuurum I (Future I).

Tulevik.

1. I shall recite a poem.
Jack will stop barking.
We shall work hard.
You will go home.
They will learn English.	1. Futuurum I moodustatakse: abiverb shall (1. pöördes ainsuses ja mitmuses) ja will (2. ja 3. pöördes) + infinitiv (ilma to-ta). Futuurum väljendab tegevust tulevikus.
2. He is about to write.
Who is going to tell us a story?
I am going to leave you here.	2. Kõnekeeles sageli tarvitatakse to be about to, to be going to tuleviku väljendamiseks.

Harjutus 32.

Pane järgnevad laused tulevikku!

Näidis: Mary has recited a poem. Mary **will** recite a poem.

1. The children guess some riddles.
2. Grand-

father works hard. 3. The children played on the beach. 4. Tom and Henry passed through a little wood. 5. Mr. Jenkins has stopped his horse. 6. We have suggested a walk. 7. Tom carried Jane through the water. 8. The mother had dried Jane's tears. 9. The farmer stayed in the town. 10. He visited a goldsmith. 11. Two little kittens had quarrelled. 12. Aunt Grace promised to put Jane to bed. 13. She stopped crying. 14. He tries to jump from the little hill. 15. He pays for his tickets.

§ 22. I futuurumi eitav ja küsiv vorm.

<p>1. I shall not recite a poem.
Jack will not stop barking.
We shall not go home.</p>	1. I futuurumi eitav vorm moodustatakse lisades not jaatavale vormile abiverbi ja infinitiivi vahele.
<p>2. Shall I recite a poem?
Shall you go home?
Will he stop barking?
Will they be angry?</p>	2. I futuurumi küsi-vas vormis tarvitatatakse shall 1. ja 2. pöördes, will 3. pöördes ning asetatakse abiverb subjekti ette.
<p>3. Shall you not go home?
Will they not visit us?</p>	3. Eitav küsivorm moodustatakse lisades küsi-jaatavale not, mis asetatakse subjekti järele.

Shan't you go home?

Vastus:

Yes, I shall, või: No I shan't.

Won't they visit us?

Vastus:

No, they won't, või: Yes, they will.

Kõnekeeles tarvi-
tatakse sageli lü-
hendatud vorme:
shall not > shan't
[ʃa:nt], **will not >**
won't [wount].

Harjutus 33.

Tõlgi inglise keelde ning pane kõik sõrendatud verbid futuurumisse:

1. Kas sa lähed koju pärast seda tundi? 2. Jah, ma mõtlen, et ma lähen. 3. Kas sa ^{shall} tuled minuga? 4. Ma ei ^{shall} tule. 5. Kas sa mõtled, et vihm lakkab? 6. Ma loodan, et lakkab. 7. Päike kuivatab rohu. 8. Ma püüan tulla. 9. Kui järgmisel pühapäeval sajab, siis me jääme ^{at} koju. 10. Ma loodan, et ei saja. 11. Loodame, et ta täidab oma lubaduse. 12. Kas ta ^{will} täidab oma lubaduse? 13. Kas sa ei jää meie juurde? 14. Ei, ma ei jää. 15. Kas ta ei mängi meiega? 16. Ma arvan, ta mängib. ^{will he not}

§ 23. Futuurum II (Future II).

II tulevik.

1. I shall have finished my class-work before the bell rings.
The train will have left by the time we arrive. | 1. II futuur. moodustatakse: 1. põõre shall ,
2. põõre will + perfekti infinitiiv . |
|--|---|

By this time next year I **shall have seen** London.

II futuurum väljendab teise tegevuse eel käivat tegevust tulevikus ja seejuures lõpetatud tegevust.

§ 24. II futuurumi eitav ja küsiv vorm.

<p>1. I shall not have finished before the bell rings.
The train will not have left by the time we arrive.</p>	1. II futuurumi eitav vorm kujundatakse jaatavast, lisades not abiverbide <i>shall, will</i> ja <i>have</i> vahele.
<p>2. Shall you have finished before the bell rings?
Shall I have written my letter, before the box is cleared?
Will the train have left by the time we arrive?</p>	2. II futuurumi küsi-vas vormis tarvatakse 1. ja 2. pöördes shall, 3. pöördes will, milline abiverb paigutatakse subjekti ette.
<p>3. Shall you not have finished?
Will he not have left?
Shan't you have finished?
Won't he have left?</p>	<p>3. Eitavas küsivormis lisatakse jaatavale küsivormile not subjekti ja abiverbi vahele.
Kõnekeeles tarvatakse lühendatud vorme shan't ja won't.</p>

Harjutus 34.

Pane sulgudes olev verb kas I või II futuurumisse, nii kuidas lause mõiste seda nõuab!

Näidis: I (come) to-morrow. I **shall come** to-morrow. I hope that by nine o'clock he (arrive). I hope that by nine o'clock he **will have arrived** (saab olema juba kohal).

1. To-morrow we (work) hard.
2. You (finish) your letter by the time we are ready.
3. They (arrive) before the rain sets in.
4. By the time you get there they (leave).
5. By the end of this term I (learn) English for 3 years.
6. I (finish) the book by the time you want it.
7. Next summer I (come) to see you.
8. Mother said: "I (stop) writing at once."
9. Mother said: "I (stop) writing by the time you are ready to post the letter."

Märkus: Ebakorrapärase verbide vormid vaata § 26—31.

Harjutus 35.

Tõlgi verbi aegade moodustamise ja tarvitamise kordamiseks järgnevad laused:

1. Paljud inimesed töötavad kõvasti.
2. Minu isa töötab aias.
3. Ma ei tööta palju.
4. Kus teie töötate?
5. Tuleval aastal ma töötan rohkem.
6. Ma olen avanud oma raamatu.
7. Ma ei avanud teda möödunud tunnil.
8. Tunni algul ma avasin oma raamatu.
9. Ma ei ole avanud teda kaua aega.
10. Kui ma olin avanud raamatu, ma hakkasin lugema.
11. Kas sa oled avanud oma raamatu?
12. Ma avan (fut. II) oma raamatu selle aja paiku, kui teie lugema hakkate.
13. Ma ei ava oma raamatut täna.
14. Ma avan ta järgmisel tunnil.

§ 25. Ebakorrapäraseid verbe.

Rida verbe ei moodusta imperfekti ja mineviku partitsiipi **ed** abil, vaid kas jäävad muutmata või muudavad tüve täishäälikut. Neid verbe nimetatakse ebakorrapäraseiks (Irregular Verbs).

§ 26. I r ü h m: 3 põhivormi ühesugused.

Infinitiiv.	Imperfekt.	Mineviku partitsiip.
burst [bæ:st]	burst	burst — lõhkema, puhkema
cast [ka:st]	cast	cast — viskama, heitma
cost [kɔst]	cost	cost — maksma, väärt olema
cut [kʌt]	cut	cut — lõikama
hit [hit]	hit	hit — lööma, tabama
hurt [hæ:t]	hurt	hurt — vigastama, haavama
knit [nit]	knit	knit ehk knitted [ˈnitid] — kuduma (sukka)
let [let]	let	let — laskma
put [put]	put	put — panema
rid [rid]	rid	rid — vabastama
set [set]	set	set — asetama, loojenema
shed [ʃed]	shed	shed — valama
shut [ʃʌt]	shut	shut — sulgema
split [split]	split	split — lõhestama
spread [spred]	spread	spread — levima, levitama
sweat [swet]	sweat	sweat — higistama
thrust [θrʌst]	thrust	thrust — tõukama, pistma

§ 27. II r ü h m.

a) Sisevokaal lüheneb, lõpul t.

creep [i:]	crept [e]	crept — roomama, hiilima
feel [i:]	felt [e]	felt — tundma (valu, külma)

keep	kept	kept	— hoidma, pidama
kneel [ni:l]	knelt [nelt]	knelt	— põlvitama
sleep	slept	slept	— magama
sweep	swept	swept	— pühkima
weep	wept	wept	— nutma
deal [i:]	dealt [e]	dealt [e]	— jagama
dream (i:)	dreamt [e]	dreamt [e]	— un ¹ nägema
lean [i:]	leant [e]	leant [e]	} — nõjatama, nõjatuma
	ehk leaned [li:nd]	leaned	
leave [li:v]	left [e]	left [e]	— lahkuma, jätma
mean [i:]	meant [e]	meant [e]	— tähendama

b) Sisevokaal lüheneb, verbi lõppkonsonant muutmata.

bleed [i:]	bled [e]	bled	— verd jooksmata
breed [i:]	bred [e]	bred	— kasvatama
feed	fed	fed	— toitma
flee	fled	fled	— põgenema
speed	sped	sped	— kiirustama
lead [i:]	led [e]	led	— juhtima
read [i:]	read [e]	read [e]	— lugema
meet [i:]	met	met	— kohtama
light [lait]	lit [i]	lit	} — valgustama, süütama
	ehk lighted [laitid]	lighted	
shoot [ʃu:t]	shot [ɔ]	shot	— püssi laskma

c) Sisevokaal ei muutu, imperfekti ja partitsiibi lõpp t.

bend	bent	bent	— kummardama
build [bild]	built [bilt]	built	— ehitama
burn [bæ:n]	burnt	burnt	— põlema, põletama
dwell	dwelt	dwelt	— elama
lend	lent	lent	— laenama
send	sent	sent	— saatma

spend	spent	spent	— veetma, (raha) kulutama
spell	spelt	spelt	— veerima
spill	spilt	spilt	— maha valama, loksutama
spoil	spoilt	spoilt	— rikkuma

§ 28. III r ü h m.

Sisevokaal muutub, imperf. ja part. lõpp t või d.

besech [bi'si:tʃ]	besought [bi'sɔ:t]	besought	— paluma, anuma
bring	brought [brɔ:t]	brought	— tooma
buy [bai]	bought [bɔ:t]	bought	— ostma
catch [kætʃ]	caught [kɔ:t]	caught	— püüdma
seek [si:k]	sought [sɔ:t]	sought	— otsima
teach [ti:tʃ]	taught [tɔ:t]	taught	— õpetama
think	thought [θɔ:t]	thought	— mõtlema
sell	sold [sould]	sold	— müüma
tell	told [ou]	told	— jutustama, üttelema

§ 29. IV r ü h m.

Sisevokaal muutub, partitsiibi lõpp — n.

give [i]	gave [ei]	given [ˈgɪvɪn]	— andma
drive [ai]	drove [ou]	driven [i]	— sõitma
ride	rode	ridden	— ratsutama
stride	strode	stridden	— sammuma
strive	strove	striven	— püüdma, pingutama
thrive	throve	thriven	— edenema
write [rait]	wrote [rou]	written [ˈrɪtɪn]	— kirjutama
bid [bid]	bad [bæd]	bidden [ˈbɪdn]	— käskima
	ehk bid	bid	— pakkuma (oksjonil)

forbid	forbade [fə' bæd]	forbidden	— keelama
chide [tʃaɪd]	chid [tʃɪd]	chidden [ʔtʃɪdn]	— tõrelema
hide [aɪ]	hid [ɪ]	hidden [ɪ]	— peitma
slide	slid	slidden ehk slid [ɪ]	— libisema
get	got	got	— saama
forget	forgot	forgotten	— unustama
bear [bɛə]	bore [bɔ:]	born [bɔ:n] borne [bɔ:n]	— sündima — kandma, kannatama
forbear	forbore	forborne	— kannatama
swear	swore	sworn	— vanduma
tear	tore	torn	— rebima
wear	wore	worn	— kandma (rõivaid)
blow [ou]	blew [blu:]	blown [ou]	— puhuma
grow	grew	grown	— kasvama
know [nou]	knew [nju:]	known [noun]	— teadma, tundma
throw	threw	thrown	— viskama
fly [flai]	flew [flu:]	flown [ou]	— lendama
slay [slei]	slew [slu:]	slain [ei]	— maha lööma, tapma
draw [drɔ:]	drew [dru:]	drawn [drɔ:n]	— vedama, tõmbama, joonistama
see [si:]	saw [sɔ:]	seen [si:n]	— nägema
break [breɪk]	broke [brɔuk]	broken [ou]	— murdma
speak [spi:k]	spoke [ou]	spoken [ou]	— kõnelema
steal [i:]	stole [ou]	stolen [ou]	— varastama
weave [i]	wove [ou]	woven [ou]	— kuduma
freeze [fri:z]	froze [ou]	frozen [ou]	— külmuma, külmetama
choose [tʃu:z]	chose [tʃouz]	chosen [ou]	— valima

forsake [fə'seik]	forsook [fə'suk]	forsaken [ei]	— maha jätma
shake [ei]	shook [u]	shaken [ei]	— raputama
take	took	taken	— võtma
eat [i:t]	ate [et]	eaten ['i:tn]	— sööma
beat [i:]	beat [i:]	beaten [i:]	— lööma
tread [e]	trod [ɔ]	trodden	— astuma
do [du:]	did	done [dʌn]	— tegema
go [gou]	went	gone [gɔn]	— minema
lie [lai]	lay [lei]	lain [lein]	— lamama
fall [ɔ:]	fell [e]	fallen [ɔ:]	— kukkuma

§ 30. V r ü h m.

Tüvevokaal muutub, partitsiip lõputa.

abide [ə'baid]	abode [ə'boud]	abode	— elutsema
awake [ə'weik]	awoke [ə'wouk]	awoke	— ärkama
shine [ʃain]	shone [ʃɔn]	shone	— paistma
win [win]	won [wʌn]	won	— võitma
become [bi'kʌm]	became [bi'keim]	become	— saama
come [kʌm]	came [keim]	come [kʌm]	— tulema
begin [bi'gin]	began [bi'gæn]	begun [bi'gʌn]	— algama
ring [i]	rang [æ]	rung [ʌ]	— helistama, helisema
sing	sang	sung	— laulma
spring	sprang	sprung	— hüppama
stink	stank	stunk	— haisema
swim	swam	swum	— ujuma
drink	drank	drunk	— jooma
shrink	shrank	shrunk	— kokku tõmbuma
sink	sank	sunk	— vajuma
cling [i]	clung [ʌ]	clung [ʌ]	— ligi hoidma

spin	spun	spun	— ketrama
stick	stuck	stuck	— kleepima, kleepuma
sting	stung	stung	— nõelama
swing	swung	swung	— kiikuma
find [faind]	found [faund]	found	— leidma
grind	ground	ground	— jahvatama
wind	wound	wound	— keerama, keerlema, looklema
bind	bound	bound	— siduma
behold [bi'hould]	beheld [bi'held]	beheld	— nägema, silmama
hold [hould]	held [e]	held	— hoidma
stand [æ]	stood [u]	stood	— seisma
fling	flung	flung	— virutama
dig	dug	dug	— kaevama

§ 31. VI rühm

Segaverbid; osa korrapäraseid vorme.

hang [æ]	hung [ʌ]	hung [ʌ]	— rippuma
ehk	hanged [hæŋd]	hanged [hæŋd]	
lade [leid]	laded [leidid]	laden [leidn]	— laadima, koor- mama
mow [mou]	mowed [moud]	mown [moun]	— niitma
saw [sɔ:]	sawed [sɔ:d]	sawn [sɔ:n]	— saagima
sew [sou]	sewed [soud]	sewn [soun]	— õmblema
sow [sou]	sowed [soud]	sown [soun]	— külvama
shave [ʃeiv]	shaved [ʃeivd]	shaven [ʃeivn]	— habet ajama
strew [stru:]	strewed [stru:d]	strewn [stru:n]	— puistama
swell [e]	swelled [sweld]	swollen [ˈswoun]	— paistetama
say [sei]	said [sed]	said [sed]	— ütlema
lay [lei]	laid [leid]	laid [leid]	— panema
pay [pei]	paid [peid]	paid [peid]	— maksma

Harjutus 36.

Kirjuta järgnevate verbide põhivormid!

N ä i d i s : stand — stood — stood.

1. lie, 2. lay, 3. drive, 4. draw, 5. fall, 6. feel, 7. fell,
8. find, 9. found, 10. forget, 11. regret, 12. pay, 13. say,
14. play, 15. leave, 16. live, 17. see, 18. sew, 19. saw,
20. sow, 21. show, 22. run, 23. hang, 24. sing, 25. catch,
26. bring, 27. seek, 28. choose, 29. lose, 30. sleep, 31. slip,
32. take, 33. make, 34. shake, 35. bake, 36. hide, 37. ride,
38. write, 39. fly, 40. flee.

§ 32. Ebakorrapärase verbi aegade moodustamisest.

Verbi põhivormid on: 1. infinitiiv, 2. imperfekt, 3. mineviku partitsiip.

Näit.: 1. take 2. took 3. taken.

1. Infinitiiv: to take.

Preesens.

I take (ma võtan)
he, she, it takes
we take
you take
they take

Futuurum I.

I shall take (ma saan võtma)
he, she, it will take
we shall take
you will take
they will take

2. Imperfekt: took.

I took (ma võtsin)
he, she, it took
we took
you took
they took

1. Infinitiivist (s. o. esimesest vormist) moodustatakse **preesens ja futuurum I.**

2. Teine vorm on imperfekt. Tal ei ole pöördelõppe.

3. Mineviku partitsiip: taken.

Perfekt.

I have taken (ma olen võtnud)
he, she, it has taken
we have taken
you have taken
they have taken

Pluskvamperfekt.

I had taken (ma olin võtnud)
he, she, it had taken
jne.

Futuurum II.

I shall have taken (ma saan
olema võtnud)
he, she, it will have taken
jne.

NB.

I do not **take** (ma ei võta)
he **does** not **take** (ta ei võta)
he did not **take** (ta ei võtnud)

Do you **take** the book?
(Kas sa võtad raamatu?)
What does he **take**?
(Mille ta võtab?)
Did you **take** the book?
(Kas sa võtsid raamatu?)
What did he **take**?
(Mille ta võttis?)

3. Mineviku partitsiibiga (3. vorm) moodustatakse perfekt, pluskvamperfekt ja futuurum II.

Preesensi ja imperfekti eitavas lauses võetakse **infinitiiv** (s. o. esimene vorm!).

Preesensi ja imperfekti küsilauseis võetakse **samuti infinitiiv** (s. o. esimene vorm!).

Harjutus 37.

Pane järgnevad laused a) imperfekti, b) perfekti, c) futuurum I:

1. In the morning the children go to school.
2. They drive in a carriage.
3. A horse draws the carriage.
4. In the afternoon Henry plays with his dog Jack.
- ✓ 5. He lays his book on the table.
6. Sometimes he feels tired.
- ✓ 7. Then he lies in an armchair.
8. He falls asleep and drops his book on the floor.
9. The father fells a tree in the garden.
10. He finds it a hard task.
11. He founds a new school in our town.
12. We see a farmer in the field.
13. He sows the seed.
14. My mother sews a nice new frock.

Harjutus 38.

Tõlgi järgnevad laused (preesens ja imperfekt):

1. Ma sageli lamen rohul.
2. Ta paneb raamatu lauale.
3. Me lamasime seal mitu tundi.
4. Nad sõidavad linna.
5. Hobune veab vankrit.
6. Paljud inimesed sõitsid maale.
7. See väike hobune vedas rasket vankrit.
8. See poiss jookseb väga ruttu.
9. Lapsed jooksid aeda.
10. Ma läksin jaama ja ostsin pileti.
11. Ametnik müüb pileteid.
12. Minu pilet maksis 3 krooni.
13. Ma tasusin pileti eest.
- ⑭ 14. Sa tasud mulle 3 krooni, sest ma maksin sinu pileti eest ka 3 krooni.
15. Henry kukkus vette.
16. Pärast seda ta tundis külma.
17. Kas te tunnete

väsimust (tired)? 18. Jah, ma mõtlen, et ma varsti
✓ jään magama (kukun magama, futuurumis). 19. Talunik
✓ külvab põllul seemet. 20. Ma lasksin hiljuti
uue kleidi õmmelda.

Harjutus 39.

Tõlgi järgnevad laused (perfekt ja pluskvamperfekt):

1. Ma olen võtnud teie raamatu.
2. Ma ei ole lugenud teda.
3. Mu sõber ei ole veel tulnud.
4. Lehed on muutunud (saanud) kollaseks ja punaseks.
5. Meie läksime teda vaatama, aga ta oli välja läinud.
6. Päike oli paistnud heledasti kogu hommiku.
7. Henry oli kukkunud vette.
8. Pärast seda ta oli tundnud end väga halvasti.
9. Nad on leidnud raha.
10. See rikas mees on asutanud uue kooli.
11. Me oleme joonud teed.
12. Te ei olnud ostnud piletit.
13. Pilet oli maksnud liiga palju.
14. Te olete maksnud liiga palju pileti eest.
15. Sügis on tulnud ja laululinnud on ära lennanud.
16. Vaenlane oli põgenenud kiiresti.
17. Tund oli alanud, kui ma astusin klassituppa.
18. Mu sõber oli saanud väga rikkaks.
19. Kas sa oled leidnud mu raamatu?
20. Kes on asutanud selle kooli?

Harjutus 40.

Tõlgi järgnevad laused (preesens ja futuurum):

- ✓ 1. Ma tõusen harilikult kell seitse.
2. Homme ma tõusen kell kuus, sest ma lähen raudteejaama.
3. Ta õpib inglise keelt.
4. Järgmine aasta ta õpib prant-

suse keelt (French). 5. Ma näen sind pühapäeval. 6. Ma näen palju inimesi tänaval. 7. Me tavaliselt veedame oma suvevaheaja maal. 8. Sel suvel me läheme mereranda. 9. Ma annan teile selle raamatu ja loodan, et te loete teda. 10. Ma loen palju raamatuid. 11. Kas te loete ingliskeelseid raamatuid? 12. Mõnikord ma loen, ent järgmisel semestril ma hakkanelugema päris korrapäraselt. 13. Kas te kavatsete (to intend) uisutada tuleval talvel? 14. Jah, ma uisutan (fut. I), kui talv mitte väga külm ei ole. 15. Ma armastan uisutada.

Harjutus 41.

Moodusta küsimusi järgnevaile lauseile!

Näidis: The sun rises in the morning. (When?)

When **does** the sun **rise**?

1. He gets up at seven. (When?) 2. Yesterday he got up later. (When?) 3. Henry gives Jack food, because he is his dog. (Who? why?) 4. I write English. (What?) 5. I wrote a letter to my English friend. (Who? what? to whom?) 6. The leaves fall to the ground. (Where? what?) 7. Mr. Robinson drove the children to the station. (Who? where? whom?) 8. They sat on a seat on the platform, because the waiting-rooms are always so dull. (Where? why? who?) 9. The train moved out slowly. (What? how?) 10. The fast train moves very quickly. (What? how?) 11. Henry fell into the pond. (Who? where?) 12. The farmer felled the tree. (Who? what?) 13. Our teacher has bought three new books. (What? who?) 14. We shall read these books. (Who? what?) 15. I paid 2 shillings for my English book. (How much? what? for what? who?)

Harjutus 42.

1. Miks te õpite inglise keelt?
2. Kas te õppisite eile?
3. Kuhu ta jooksis?
4. Kuidas Tom jookseb?
5. Miks hr. Robinson sõidab linna?
6. Kas kaks hobust veavad tema vankrit?
7. Kes sõitisid eile linna?
8. Kus te elate?
9. Miks te lahkusite nii vara?
10. Kas teie raamat lamab laual?
11. Kuhu te panite oma raamatu?
12. Kui palju maksab see raamat?
13. Kui palju te maksate selle raamatu eest?
14. Kust te ostsite selle raamatu?
15. Kas nad müüvad raamatuid selles kaupluses?
16. Kas te leiate, et see on hea kauplus?
17. Kust teie õpilased harilikult ostavad raamatuid?
18. Kas te peate vanu raamatuid oma äris?
19. Millest hoidis Henry oma koera?

Harjutus 43.

Pane sulgudes olev verb niisugusesse aega, nagu lause mõiste seda nõuab:

1. The children (go) to school every day.
2. Yesterday I (go) to school at nine o'clock.
3. To-morrow I (go) to school at eight.
4. Where is Tom? — He (go) to school.
5. Please, excuse me, I (not learn) my lessons.
6. I (be) very ill yesterday. I (have) a headache.
7. I (answer) to-morrow.
8. When he (finish) writing his exercise, he went for a walk.
9. When Jim (do) a day's work for the farmer, the farmer gave him 5 cents.

10. May I offer you another cup of tea? — No, thank you, I (have) enough.
11. I am afraid, you (make) a poor meal.
12. I (spend) my next holidays abroad.
13. You usually (spend) your holidays abroad.
14. Yes, I very often (go) abroad.
15. I should like to go too, but it (cost) a good deal of money.

§ 33. Infinitiiv.

<p>1. To work, to go, to tell; to have worked, to have gone.
To be or not to be that is the question.
He started to go home.
We began to dance.
(Me hakkasime tantsima.)
They were ready to die.
(Nad olid valmis surema.)
To err is human.
(Eksida on inimlik.)</p>	1. Infinitiivi tunnuksiks inglise keeles on to (erilisi infinitiivi lõppe pole).
<p>2. I wish to have done it better.
(Ma soovin, et oleksin teinud selle paremini.)
She is said to have been very pretty in her youth.
(Õeldakse, et ta olevat olnud väga ilus noorena.)</p>	2. Perfekti infinitiiv moodustatakse: infinitiiv abiverbist „to have“ + mineviku partitsiip.

§ 34. Defektiivid.

<p>1. I can go home.
You could learn better.
He must work hard.
I can
I could [kud]
I may
I might [mait]
shall
I should [ʃud]
I will
I would [wud]
I must</p>		1. Verbid <i>can, may, must, shall, will</i> nõuavad infinitiivi ilma to-ta. Neid verbe nimetatakse defektiivideks, sest neil puuduvad infinitiiv ja mineviku partisiip, järelikult ka liitmuuted.
<p>2. He can go home.
She must write her exercise.
Mary will fetch the book.</p>		2. Defektiivid ei võta preesensi 3. pöördes lõppu s.
<p>3. He ought to work more.
She ought to do it.
We ought to go home.</p>		3. ought on ka defektiiv, kuid ta nõuab enese järel infinitiivi to-ga.
<p>4. You need not be afraid.
I dare say that.
He dare not go out.</p>		4. dare ja need tarvitatakse sageli defektiividena; siis seisab nende järel infinitiiv ilma to-ta.
<p>5. I cannot buy this book.
I think that he will not come.
That may not be true.
That could not be true.</p>		<p>5. Defektiivide eitav muude moodustatakse not abil.
NB. Cannot kirjutatakse üks sõna.</p>

6. Will you buy this book?
 Can you come at five?
 Must he really leave?

6. Defektiivide küsiv
 muude moodusta-
 takse muutes sõ-
 nade järjestust ja
 nimelt tuues defek-
 tiivi subjekti ette.

Harjutus 44.

Pane infinitiivi ette **to**, kui tarvis!

Näidis: He came — see me off. He came **to** see me off.

1. He ran — meet me. 2. He can — meet me. 3. She desired ^{to} try her fortune in the lottery. 4. We must — work hard. 5. You may — go out for a walk. 6. He began — read the paper. 7. I will — read a story. 8. You must not — smoke here. 9. A gentleman wishes — speak to you. 10. You shall — do it after all. 11. He ought — be more careful. 12. They ought — have been more careful. 13. You could — have done it better. 14. We may — make a mistake. 15. Mr. Brown was said — have been obliged — sail for America.

§ 35. I can.

1. I can — ma võin, oskan.
 I could [kud] — ma võisin.
 I **can** speak English.
 Mary **can** spell much better than she **could** last year.
 The lady-bird **can** only fly when its wings are nice and dry.
 At last the farmer's wife saw that she **could** not persuade him.

1. **can** väljendab võimeid või oskust.

[pa'smeid]

kuuma

<p>2. I cannot speak English.
He cannot run fast.
Jack could not keep quiet when the cat was about.</p>	2. Preesensi eitav vorm cannot kirjutatakse kokku. Imperfekt could [kud] not kaks sõna.
<p>3. I am afraid I shall not be able to come. (Futuurum.)
I am so glad that you have been able to come. (Perfekt.)
He was so glad that you had been able to come. (Pluskvamp.)</p>	3. Puuduvate muudete (s. o. futuurumi, perfekti ja pluskv.) asemel tarvitatakse to be able võimalik olema.
<p>4. I wish I could help you.
(Ma soovin, et võiksin aidata sind.)
I think that he could come.
(Ma arvan, et ta võiks tulla.)
I wish I could have helped you.
(Ma soovin, et oleksin võinud aidata sind.)
I think that he could have come.
(Ma mõtlen, et ta oleks võinud tulla.)</p>	<p>4. could + preesensi infinitiiv tõlgime eesti keelde võiksin + da-infinitiiv;
could + perfekti infinitiiv — oleksin võinud + da-infinitiiv.</p>

§ 36. I may.

<p>1. I may [mei] — ma tohin, võin.
I might [mait] — ma tohtisin, ma tohiksin, võiksin.
You may go home.</p>	1. may väljendab võimalust, mis on tingitud loast või välistest oludest.

1. That **may** be true.

(Võib olla, et see on õige.)

May I leave the room?

If we work hard, we **may** perhaps be able to buy it.

(Meil võib-olla on võimalik.)

2. That **may not** be true.

(Võib olla, et see ei ole õige.)

He may not come.

(Võib olla, et ta ei tule.)

A g a:

You **must not** go home.

(Te ei tohi koju minna.)

You **must not** smoke here.

(Te ei tohi siin suitsetada.)

3. He **might** be right.

(Tal võiks õigus olla.)

We **might** perhaps agree on this point.

(Võib olla, et me võiksime nõustuda sellega.)

4. **May** I open the window?

May we go home?

5. Long **may** he reign!

May he be happy!

(Võiks ta olla õnnelik!)

6. I am afraid I **shall not be allowed** to go home. (Futuurum.)

I am so glad that I **have been**

2. Eitava muute **may not** tõlgime eesti keelde: **võib olla, et ei...**

Kui väljendatakse keeldu, siis tarvita-takse eitavas muu-tes **must not** (mitte may not!).

3. Mineviku **might** tõlgime **võlks**, ta väljendab kahelda-vat võimalust.

4. Küsivas muutesei-sab **may** subjekti ees.

5. **may** väljendab soovi ja seisab soovlauses subjekti ees.

6. Puuduvate muu-dete asemel tarvita-takse **to be allowed**

allowed to go home. (Perfekt.)
The children **had not been permitted** to play out of doors in rainy weather.

[ə'laud]ja **to be permitted** [pə'mitid]
(lubatud olema).

- NB. Võrdle: He **can** come. (Ta võib tulla; on võimeline tulema.)
He **may** come. (Ta võib tulla; võib olla, et ta tuleb.)
May he come! (Kui ta tuleks!)
He **cannot** come. (Ta ei saa tulla.)
He **may** not come. (Võib olla, et ta ei tule.)
He **must** not come. (Ta ei tohi tulla.)
You **might** be our leader. (Te võiksite olla me juht; olude pärast.)
You **could** be our leader (oma võimete poollest).

Harjutus 45.

1. Ma ^{can} oskan lugeda inglise keelt. 2. Mu sõber ei saanud ^{could} laulda. 3. Te ^{may} võite lugeda, kui soovite. 4. Kas ma tohin ^{may} avada akent? 5. Jah, te võite. Ei, te ei tohi. 6. Võib ^{may} olla, et on liiga külm. 7. Ma arvan, et ta võiks ^{may} töötada rohkem. 8. Ta oleks võinud ^{could} töötada rohkem. 9. Te ei tohi ^{must} töötada nii palju. 10. Kas Robinsonid saavad minna ^{can} mereranda sel suvel? 11. Ei, ma arvan, et nad ei saa. 12. Võib ^{could} olla, et nad lähevad. 13. Ma soovin, et ma oskaksin (võiksin) ^{could} kõnelda inglise keelt. 14. Nad oleksid võinud ^{could} kõnelda inglise keelt. 15. Võib ^{may} olla, et nad ei soovinud. 16. Kas ma tohin ^{may} ronida selle puu otsa? 17. Jah, sa võid, kui sa ^{can} saad. 18. Väljas on väga külm, te võiksite ^{could} külmetuda. 19. Me kartsime, et ta võiks ^{may} surra. 20. Võiks ta olla õnnelik!

Harjutus 46.

Tõlgi inglise keelde: *shall be able*

1. Tuleval suvel ma saan (olen võimeline) minna Inglismaale. *was not allowed*
 2. Mary'l ei lubatud kooli minna, sest tal oli peavalu. *was not able*
 3. Ma olen nii kurb, et mul polnud võimalik sind külastada. *when shall we be able to*
 4. Millal sa saad siis tulla, kas homme? *shall not be able*
 5. Ei, homme ma ei saa tulla. *I may come on Monday*
 6. Võib olla, et ma tulen pühapäeval. *on the weekend*
 7. Äripäeva õhtul mind ei lubatud välja minna. *was not allowed to*
 8. Ta raiskas rohkem raha, kui tal oli lubatud. *he was not able to*
 9. Tal ei olnud võimalik tasuda oma võlga. *was not able to*
 10. Ta ütles: „Ma loodan, et saan tasuda seda järgmisel kuul.“ *shall be able*
 11. Me olime nii rõõmsad, et meil oli olnud võimalik osa võtta suurist pidustusist. *that we had been able to*
 12. Minu sõpra ei lubatud tulla, ta oli haiglane. *was not allowed to*

§ 37. I must.

<p>1. I must [mʌst] — ma pean.
You must go.
(Sa pead minema.)
He must do it.
(Ta peab seda tegema.)</p>	1. must väljendab sundi.
<p>2. You must not go.
(Sa ei tohi minna.)
They must not smoke here.
(Nad ei tohi suitsetada siin.)</p>	2. Eitav muude must not väljendab keeldu = ei tohi.
<p>3. He had to go.
(Ta pidi minema.)
They had to do it.
(Nad pidid seda tegema.)
The King was forced to make peace.</p>	3. must esineb ainult preesensis. Imperfektis, perfektis, pluskvamperfektis ja futuurumis tarvitatakse puuduvate muudete asemel: to have to,

to be obliged [ob-
'laidʒd] — kohustatud
olema,
to be forced [fɔ:st],
to be compelled
[kəm'peld] — sunni-
tud olema.

Harjutus 47.

Tõlgi inglise keelde:

1. Te peate kirjutama talle otsekohe. 2. Ta ei pidanud (ta ei olnud kohustatud) seda tegema. 3. Vaenlane pidi (oli sunnitud) taganema. 4. Me peame kõik surema. 5. Kus on Jack? Ta pidi eile maale minema. 6. Sa ei tohi juua nii palju! 7. Poiss pidi lahkuma koolist. 8. Jane pidi vara voodisse minema, sest ta oli väike. 9. Lähme täna vara magama, sest homme me peame vara tõusma. 10. Õpetaja ütles: „Henry, sa pead lahkuma klassist!“ 11. Õpetaja ütles, et Henry peab lahkuma klassist. 12. Õpilased olid väsinud pärast seda, kui nad olid pidanud kirjutama eksamitööd 3 tundi. 13. Kas te pidite eile palju töötama? 14. Me oleme alati pidanud kõvasti töötama.

Harjutus 48.

Aseta lünka sobiv defektiiv (may, can, must) või nende asendaja:

1. It is very hot here, — I open the window? 2. Yes, you —, but you — not sit close by the open window, you — catch cold. 3. — I offer you another cup of tea? 4. Thank you, but I really — not drink so much. 5. You — not smoke here! 6. — you tell me what is the name of this street? 7. Very sorry, but I — not, I am a stranger here. 8. I —

forget many things, but I — never forget my visit to London. 9. He has been in England only for a few months, but he — speak English quite fluently. 10. The teacher grew angry and said: “Henry Brown, you — leave the room!” 11. The teacher said that Henry — leave the room. 12. I am very sorry that I — not learn yesterday. 13. Then you — to learn your lessons to-morrow. 14. Last lesson Henry — to leave the room, because he — not behave nicely. 15. Mr. Hill was wrapped in furs, because he was afraid that he — catch cold. 16. Jane was afraid that the shoemaker — forget his promise and not send her boots. 17. Henry — not catch the butterfly, because it was too quick for him. 18. Long — he live!

§ 38. I ought to.

<p>1. I ought [ɔ:t] to —
ma peaksin.
I ought to go home.
(Ma peaksin koju minema.)
He ought to be more careful.
(Ta peaks olema ettevaatlikum.)</p>	1. ought to väljendab tagasihoidlikku sundi. Ta erineb teistest defektiividest selle poolest, et nõuab enese järel infinitiivi to-ga.
<p>2. I ought to have gone.
(Ma oleksin pidanud minema.)
The train ought to have stopped.
(Rong oleks pidanud peatuma.)</p>	2. ought + perfektii infinitiiv (vaata § 33) tõlgime eesti keelde oleks pidanud + ma-infinitiiv.

§ 39. I shall.

<p>1. I shall go home.
 (Ma saan minema, ma lähen...)
In the afternoon we shall go for a walk.</p>	1. shall 1. pöördes väljendab futuuri-mit (vaata § 21).

<p>2. You shall have the money you ask for.
(Sa pead saama selle raha...)
They shall have a holiday.
(Neil peab (saab) olema püha.)
Henry shall be punished for the mischief he has made.</p>	2. shall 2. ja 3. pöördes väljendab käsku, lubadust, töotust, ähvardust.
<p>3. You shall not go.
(Sa ei tohi minna.)
Thou shalt not steal!
(Sa ei tohi varastada. Sa ei pea varastama.)</p>	3. Eitav muude shall not väljendab keeldu.
<p>4. If it did not rain, I should [ʃud] go for a walk.
(...ma läheksin jalutama.)
We should go. (Me läheksime.)</p>	4. should 1. pöördes väljendab konditsionaali (vaata § 52).
<p>5. You should go to the doctor, you look rather ill.
(Te peaksite minema arsti juurde...)
Why he should wish to see me, I do not know.
(Miks ta peaks mind näha tahtma, ma ei tea.)</p>	5. should 2. ja 3. pöördes + prees. infinitiiv väljendab tagasihoidlikku sundi ja tõlgitakse peaks + ma-infinitiiv.
<p>6. You should have sent for the doctor at once.
(Te oleksite pidanud saatma...)
Why he should have wished to see me, I do not know.
(Miks ta pidi mind näha tahtma...)</p>	6. should + perf. infinitiiv tõlgitakse tavaliselt oleks pidanud + ma-infinitiiv.

Harjutus 49.

Tõlgi järgnevad laused, erilist tähelepanu pöörates defektiividele **shall, should, must, ought to!**

1. Nüüd, ma arvan, me läheme koju (fut.). 2. Tulevikus ma püüan olla parem. 3. Sa pead õppima rohkem. 4. Sa peaksid õppima rohkem. 5. Sa oleksid pidanud õppima rohkem. 6. Lapsed pidid õppima inglise keelt. 7. Eestlased olid pidanud kõnelema vene või saksa keelt. 8. Sa ei tohi lahkuda nii vara. 9. Tuleval nädalal ma pean lahkuma (fut.) Tallinna. 10. Õpilased peaksid rohkem lugema. 11. Me oleksime pidanud tulema varem. 12. Vaenlased pidid lahkuma linnast. 13. Vaenlased on pidanud lahkuma linnast. 14. Te oleksite pidanud nägema, kuidas nad lahkusid. 15. Oleks vihm lakanud varem, siis me oleksime läinud jalutama.

§ 40. I will.

<p>1. I will go — ma tahan minna (tulevikus).
I would [wud] go — ma tahaksin minna.
I will do it.
(Ma tahan seda teha.)
We would choose him president.
(Me tahaksime valida, valiksime ta presidendiks.)</p> <p>2. You will go home.
He will leave to-morrow.
They will be glad to hear about it.
Will he go home?
Shall you go home?</p>	1. will 1. pöördes väljendab soovi, tahtmist tulevikus midagi teha, midagi meeeldi teha. 2. will 2. ja 3. pöördes moodustab futuurumi (vaata § 21). Küsivas muutes ainult 3. pöördes (2. pööre on shall).

<p>3. If he had time, he would go for a walk.
(... ta läheks jalutama.)
You would go. (Te läheksite.)
They would go. (Nad läheksid.)</p> <p>4. In the evening he would sit in front of his comfortable house.
(Tal oli harjumuseks istuda...)
We would stop and speak whenever we met.
(Me harilikult peatusime ja kõnelesime...)</p> <p>5. He wishes to go home.
They have been willing to do it.
He had meant to be good.
You want to be happy.
Again we have got what we wanted.</p> | <p>3. would 2. ja 3. pöördes moodustab konditsionaali (vaata § 52).</p> <p>4. would väljendab korduvat tegevust.</p> <p>5. Puuduvate muudete asemel tarvita-takse:
to wish — soovima
to want — vajama
to desire — ihal-dama
to be willing — nõustuma
to mean — tähendama, arvama
to intend — kavat-sema.
NB. Neile verbele järgneb aga infini-tiiv to-ga.</p> |
|---|--|

Harjutus 50.

Pane lünka üks järgnevaist defektiivest: **shall, will,** (resp. should, would), **ought to!**

1. You — to learn more. 2. If you wish to get on, you — learn more. 3. I hope you — learn more. 4. Thou —

not steal! 5. I think he — come to-morrow. 6. He — to come to see me. 7. I — like to meet him. 8. I wish he — come! 9. He told me that he — come to see me very soon. 10. I — be very sorry if he — not come. 11. You have lost your copy-book? Oh, you — be more careful! 12. You — to be more careful. 13. I wish you — be more careful with your things. 14. I am afraid I — have to punish you. 15. You — be punished, I cannot help it.

Harjutus 51.

Tõlgi inglise keelde:

1. Homme ma tulen teid vaatama. 2. Homme ma tahan tulla teid vaatama. 3. Homme ta tahab tulla teid vaatama. 4. Ma olen alati tahtnud teid vaatama tulla. 5. Sa peaksid minema esimesena. 6. Sa pead minema esimesena. 7. Kui kahju, et ta ei saanud tulla, aga ta oleks pidanud vabandama. 8. Me tahtsime tulla varem, kuid me ei saanud. 9. Te oleksite pidanud meid ootama. 10. Kui ta nägi, et ta ei saa (oska) kirjutada harjutust, siis ta oleks pidanud paluma, et teda aidatakse. 11. Sa ei tohi varastada! 12. Te peate saama homme püha. 13. Me peaksime küsima õpetajalt. 14. Te oleksite pidanud küsima varem. 15. Nad tahavad õppida inglise keelt. 16. Järgmisel semestril nad õpivad inglise keelt. 17. Õhtuti ta sageli luges raamatut. 18. Tunnis me sageli kirjutasime harjutusi.

§ 41. Dare.

<p>1. I dare [dæə] swear — ma julgen vanduda, olen kindel, et...
 Dare he do it? — kas ta julgeb teha seda?</p> | <p>1. dare tarvitatakse vahel defektiivina, s. t. siis preesensi
 3. pööre ei võta</p> |
|---|---|

I dare say (arvatavasti)

he will come.

I dare not open the door.

(Ma ei julge avada ust.)

He **dared not** come.

(Ta ei julgenud tulla.)

2. I dare

he dares

I **do** not dare

I have dared

jne.

I do not dare **to** open the door.

He does not dare **to** come.

§ 42. Need.

1. Why **need he** have come to-night?

You **need not** tell me, I know all about it.

He **need not** come so early.

2. I need

he needs

he **does not** need

he has needed

jne.

You do not need **to** tell me.

He does not need **to** come.

He **needs** money.

(Ta vajab raha.)

s-i, eitavas muutes

puudub abiverb **do**

ja defektiivile **dare**

järgneb infinitiiv

ilma to-ta.

2. **dare** tarvitatakse

ka **täisverbina** ja

muutub siis nagu

korrapärane verb.

1. **need** sageli tarvi-

tatakse **defektiiv-**

vina eitavais ja

küsilauseis.

2. **need** tarvitatakse

täisverbina ja tä-

hendab „tarvitse-

ma, vajama“.

Harjutus 52.

Tõlgi järgnevad laused tarvitades **dare** ja **need** a) defektiivina, b) täisverbina:

1. Ta julgeb ütelda seda. (2) Ma ei julge minna

Ta ei vaja abi
pimedasse tупpa. ③ Tal ei tarvitse karta midagi.
④ Me ei vajanud abi. ⑤ Tal ei ole vaja tulla.
⑥ Teil ei tarvitseks olla nii pahane. ⑦ Keegi ei
julgenud rääkida temaga. 8. Poiss ei julgenud
isale sõnagi vastata.

to lee
Harjutus 53.

Tõlgi järgnevad laused:

① Mary'l ei lubata minna kooli. ② Ta ei ole
päris terve ja ema kardab, et ta võiks külmetuda.
3. Mary peab jääma voodisse. 4. Ta küsib: „Ema,
kas ma tohin üles tõusta?“ 5. Ema vastab: „Ei, sa ei
tohi, kallike, sa võid ennast külmetada.“ 6. Mary
tahab üles tõusta. 7. Ta ütleb: „Ema, ma tahan
tõusta.“ 8. Ema vastab: „Ma ei või lubada sind, sa
pead natuke puhkama.“ 9. Ema on kindel, et järgmisel
päeval Mary saab üles tõusta, tal ei tarvitse olla
kurb. 10. Mary ei julge enam küsida. 11. Ta peab
olema rahul. 12. Ta ainult soovib, et päev mööduks
kiiremini. 13. Mary ei saa õppida oma ülesandeid.
14. järgmisel päeval ta ütleb õpetajale: „Palun vabandust,
ma ei saanud õppida oma ülesandeid.“ 15. Õpetaja
vastab: „Sa vastad homme.“ 16. Mary mõtleb: „Võib-olla
ma haigestun (võiksin haigestuda) jälle.“ 17. Tal ei
tarvitse nii mõtelda. 18. Nii ta võibki haigestuda.

§ 43. Oleviku partitsiip.

(Present Participle.)

1. go — going
read — reading
look — looking
beat — beating

1. Oleviku partitsiip
moodustatakse infi-
nitivist lõpu -ing
abil.

2. take — taking
dine — dining
write — writing
love — loving

2. e-lõpulised verbid kaotavad e ing-lõpu ees.

3. put — putting
swim — swimming
run — running
rub — rubbing

3. Konsonandiga lõp-
pevad ühesilbilised
verbid muudavad
oma lõppkonso-
nandi ing-lõpu ees
kahekordseks, kui
konsonandi ees
seisab **lühike** vo-
kaal.

NB. read — reading
keep — keeping

Pika vokaali järel
jääb konsonant
ühekordseks.

4. quarrel — quarrelling
travel — travelling
fulfil — fulfilling

4. l-lõpulised verbid
muudavad l-i alati
ing-lõpu ees **kahe-
kordseks**.

5. pre'fer — pre'ferring
con'fer — con'ferring

5. er-lõpulised verbid
muudavad r **kahe-
kordseks**, kui er-
silp on **rõhuline**.

NB. 'enter — 'entering
'chatter — 'chattering
'bother — 'bothering

Rõhuta silbis jääb
r **ühekordseks**.

6. die — dying
tie — tying
lie — lying

6. **ie**-lõpulised verbid
muudavad selle
lõpu **ing**-lõpu eel
y-ks.

NB. say — saying
lay — laying
carry — carrying
envy — envying

y-lõpulised verbid
ei muuda y-i partit-
siibis, ükskõik kas
selle ees seisab vo-
kaal või konso-
nant.

Pea meeles!

lie, lying [lai, 'laiiŋ] — lamama, lamamas;
lay, laying [lei, 'leiŋ] — panema, panemas.

Harjutus 54.

Moodusta oleviku partitsiip!

Näidis: go — **going**, hurry — **hurrying**.

1. Do, 2. carry, 3. lie, 4. enjoy, 5. take, 6. write, 7. sit,
8. ride, 9. bid, 10. get, 11. say, 12. see, 13. be, 14. have,
15. swim, 16. hope, 17. hop, 18. try, 19. tie, 20. learn,
21. prefer, 22. shelter, 23. reply, 24. beg, 25. buy, 26. quarrel,
27. regret, 28. dance, 29. forget, 30. drive, 31. enter, 32. refer,
33. travel, 34. sigh, 35. dine.

§ 44. Oleviku partitsiip ja gerundium.

1. I am **reading** a book.
(Ma olen **lugemas** raamatut.)
The father is **standing** on the
grass. (Isa on **seismas** rohul.)

1. *reading, standing*
on siin oleviku
partitsiip Tõlgime
eesti keelde: luge-
mas, seismas.

<p>2. Mary recited her poem standing.
(Mary deklameeris oma luuletuse seistes.)
Reading a book the children sat
in the garden.
(Lugedes raamatut lapsed...)</p>	<p>2. <i>standing, reading</i>
on jällegi oleviku
partitsiibid, kuid
tõlgime: seistes,
lugedes.</p>
<p>3. Running water (jooksev vesi).
Standing water (seisev vesi).
I do not bathe in standing water.
(Ma ei suple seisvas vees.)</p>	<p>3. <i>running, standing</i>
on olev. partitsiibid,
kuid tõlgime: jook-
sev, seisev.</p>

Nii näeme, et oleviku partitsiipi võib tõlkida kolme viisi:
seismas, seistes, seisev.

<p>4. Reading is difficult.
(Lugemine on raske.)
We have a reading lesson to-day.
(Meil on lugemise tund täna.)
The only sound to be heard was
the ticking of the grandfather's
clock.
(... kella tiksumine.)
Why should we use our wish for
getting such a trifle.
(... niisuguse tühja asja saami-
seks.)</p> | <p>4. <i>reading, ticking</i> on
siin gerundium. Ta
moodustatakse täp-
selt sama lõpuga
ja samade reeglite
järgi kui partitsiip.
Ent tähenduselt
erineb ta — ta on
verbaalne subs-
tanttiiv, eesti keeles
tõlgime seda teo-
nimega -mine.</p> |
|--|---|

Jane did not like **leaving** her
father.

Gerundiumi **ver-**
baalset iseloomu
näeme sellest, et ta
järel võib seista
objekt.

He had to look after the **feeding** of the cattle.

The **landing** of the passengers took place very slowly.

What's the use of **reading** so many books?

Gerundiumi **substantiivset** iseloomu näem sellest, et ta ees võib seista prepositsioon ja ta ees on artikkel, kui järgneb **of**.

Harjutus 55.

Määra oleviku partitsiip ja gerundium:

1. I have a friend waiting outside. 2. The train going west did not leave till 11.25. 3. Jane was crying on her mother's lap. 4. She did not like leaving her father. 5. It was a great pleasure for the old people to have the children staying with them. 6. Between saying and doing there is a long road. 7. "Please", said little Jane, thinking of her cat. 8. The old woman finished sweeping the floor. 9. The old woman was sweeping the floor. 10. She took her sweeping broom. 11. Eating unripe fruit is bad for children. 12. Children eating unripe fruit generally get ill. 13. I locked the door to prevent his running away. 14. I met him coming down the street. 15. Catching fish is not so easy as it looks. 16. The gentlemen found Fauntleroy sitting on a sofa with Miss Herbert. 17. He found him reading the morning paper. 18. At first the Danes were content to make flying visits, gathering together everything valuable that they could lay their hands on, and then sailing away back to their own country. 19. The chief business of the old English Parliament was the making of new laws and the choosing of kings. 20. The earl kept looking at his grandson across the table.

§ 45. **Progressiiv** (Progressive ehk Continuous Forms — Kestva tegevuse vormid).

Preesens	Imperfekt	Futuurum I	Konditsionaal I
I am calling , taking (ma olen hüüdmas, võtmas) he, she, it is calling, taking we, you, they are calling, taking	I was calling , taking (ma olin hüüdmas, võtmas) he, she, it was calling, taking we, you, they were calling, taking	I shall be calling , taking (ma saan olema hüüdmas, võtmas) we shall be calling, taking he, she, it, you, they will be calling, taking	I should be calling , taking (ma oleksin hüüdmas, võtmas) we should be calling, taking he, she, it, you, they would be calling, taking
Perfekti infinitiiv: to have been calling, taking			
Perfekt	Pluskvamperfekt	Futuurum II	Konditsionaal II
I have been calling , taking (ma olen olnud hüüdmas, võtmas) he, she, it has been calling, taking we, you, they have been calling, taking	I had been calling , taking (ma olin olnud hüüdmas, võtmas) he, she, it } had been calling, taking we, you, } they }	I shall have been calling , taking we shall have been calling, taking he, she, it, you, they will have been calling, taking	I should have been calling , taking (ma oleksin olnud hüüdmas, võtmas) we should have been calling, taking he, she, it, you, they would have been calling, taking

<p>2. I am not calling
I have not been calling
I shall not be calling</p>	1. Progressiiv moodustatakse: to be + oleviku partitsiip (vaata to be pööramistabel § 2).
<p>3. Are you learning?
Have you been learning?
Are you not learning?
When shall you be learning?</p>	2. Progressiivi eitav vorm moodustatakse progressiivi jaatavast, lisades not abiverbi ja oleviku partitsiibi või kahe abiverbi vahel. 3. Progressiivi küsivorm kujundatakse asetades abiverbi subjekti ette.

§ 46. Progressiivi tarvitamisest.

<p>1. I am learning English.
(Ma olen õppimas, parajasti õpin.)
Are you enjoying yourself?
(Kas te lõbustate ennast praegu, sel momendil?)
Võrdle: I learn English.
(Ma üldse õpin, võib-olla praegusel hetkel teen hoopis muud.)
I enjoy reading English.
(Ma naudin inglise keele lugemist — üldiselt.)</p> | <p>1. Progressiiv väljendab kestvat tegevust.
Progressiiv olevikus väljendab tegevust, mis on parajasti käimas.</p> |
|---|---|

2. **I was learning**, when he entered.
(Ma olin parajasti õppimas, kui ta sisse astus.)
I met him just when he **was thinking** of going away.
(. . . just sel momendil, kui ta mõtles ära minna.)

Võrdle: He **learnt** his lessons.
He **thought** of going away.

3. I believe you **have been travelling** a good deal.
(Ma arvan te olete palju reisinud, s. t. seni või sellest peale, kui te kodunt lahkusite.)
I **have been writing** to Father, but I have not closed the letter.
(S. t. ma olen kirjutanud, aga ei ole veel lõpetanud.)

Võrdle: You have travelled a good deal. (Tegevus on lõppenud.)
I have written to Father.
(Ma olen kirjutanud isale, kiri on valmis.)

4. The children **had been digging** in the sand when the tide came in.
Tom **had been looking** out of the window when he saw a squirrel.

2. **Imperfekti** progressiiv väljendab tegevust minevikus, mis oli parajasti käimas teise tegevuse alates.

3. **Perfekti** progressiiv väljendab kestvat tegevust minevikus, mille tagajärjed ulatuvad olevikku ja ei ole veel lõppenud.

4. **Pluskvamperfekti** progressiiv väljendab mineviku tegevust, mis parajasti kestis, kui teine mineviku tegevus algas, ning see tegevus kestis pike-mat aega.

Võrdle: The children **had dug**
in the sand (olid kaevanud,
tegevus on lõppenud).

Tom **had looked** out of the
window (oli vaadanud, võib-
olla üheainsa korra).

5. To-morrow **we shall be seeing**
him off to France.

(Homme me saadame teda
Prantsusmaale, saame olema
saatmas.)

About six o'clock **I shall be**
working. (Ma saan olema
töötamas; kestev tegevus.)

6. **I am going** to town next week.
(Ma lähen linna tuleval nädalal.)

Are you dining there on Satur-
day?

(Kas te lõunastate seal lau-
päeval?)

5. **Futuurumi** progres-
siiv väljendab kest-
vat tegevust tule-
vikus.

6. **Preesensi** progres-
siiv võib vahel väl-
jendada ka **tule-
vikku**.

§ 47. Juhud, millal progressiiv ei ole võimalik.

1. On the roadside there **stands** a
little cottage (seisab alatiselt).

Võrdle: The father **is standing**
on the grass (on parajasti
seismas).

1. Kui tegevus või
olukord on alatine.

<p>2. English children live in England.
The parents love their children.
I understand English.</p> | <p>2. Kui tegevus või olukord pole ajuti-selt katkestatav.
Verbe nagu to love, to like, to hate, to know, to understand jne. ei tarvi-tata progressiivis.</p> |
|---|--|

Harjutus 56.

Näiteid aegade, eriti progressiivi tarvitamisest.

Tõlgi eesti keelde ja võrdle järgnevaid lauseid:

1. I have written two letters.
2. I had written two letters, when she came in.
3. I shall have written four letters, when this one is finished.
4. I have been writing letters this morning.
5. I had been writing letters when she came.
6. I have nothing special to do, I think I shall be writing letters all the morning.
7. I've learnt English for a year.
8. I've been learning English for a year.
9. She was tired to go out as she had been working all the morning.
10. If she doesn't come by three o'clock I shall go, because I shall have been waiting an hour for her.
11. By the end of December we shall have been learning English for three months.
12. The child's eyes were red and she looked as if she had been crying.

Harjutus 57.

Vali sulgudest õige keelend!

Kas progressiiv või mitte?

1. The children (go, are going) to school every day.
2. Hallo, where (do you go, are you going)?
3. I (go, am going) to school.
4. I (wrote, was writing) a letter when he entered.
5. Yesterday I (wrote, was writing) a letter to my sister.
6. Where have you been, I (waited, have been waiting) for you all the time?
7. I (have worked, have been working) very hard, that's why I could not come earlier.
8. An old maple (stands, is standing) by the house.
9. The father (stands, is standing) on the grass.
10. Jack (lies, is lying) behind the tree.
11. He often (lies, is lying) there.
12. I (love, am loving) my parents very much.
13. I do not know whether Miss Johanson can speak English and I ask her: "(Do you speak, are you speaking) English?"
14. Mr. Brown is very busy at present. He has many proofs to read, for his book (is published, is being published).
15. I think he (works, is working) very hard at present.

Harjutus 58.

Tõlgi järgnevad laused, erilist tähelepanu pöörates **progressiivi** tarvitamisele.

1. Ma õpin inglise keelt.
2. Ma olen õppimas inglise keelt.
3. Ma olin just õppimas, kui mu sõber tuli.
4. Ta küsis minult: „Kui kaua sa oled õppinud?” (mõeldakse tegevuse kestvust).
5. Ma olen õppinud oma ülesanded.
6. Mu sõber küsis minult: „Kas ma tohin külastada sind homme?”
7. Ma vastasin: „Jah, palun, ainult kella 6 paiku ma õpin (fut. I).”
8. Lapsed olid mängimas aias, kui ema tuli.
9. Ma elan Eestis.
10. London seisab mõlemal Thames'i kaldal.
11. Ma ei istu praegu, ma seisan.
12. Vanemad armastavad oma lapsi.
13. Ma olen juba oodanud siin peaaegu tunni.
14. Ma olen minemas teda külastama.
15. Mis oled sa teinud (kestev tegevus) kogu päeva?
16. Ma olen kirjutanud kirju.

§ 48. Passiiv (Passive) — Tehtavik.

Infinitiiv : to be called (hüütama).

Preesens	Imperfekt	Futuurum I	Konditsionaal I
I am called (mind hüütakse) he, she, it is called we, you, they are called	I was called (mind hüüti) he, she, it was called we, you, they were called	I shall be called (mind hüütakse tulevikus) we shall be called he, she, it, you, they will be called	I should be called (mind hüütakse, peaks hüütama) we should be called he, she, it, you, they would be called

Perfekti infinitiiv : to have been called

Perfekt	Pluskvamperfekt	Futuurum II	Konditsionaal II
I have been called (mind on hüütud) he, she, it has been called we, you, they have been called	I had been called (mind oli hüütud) he, she, it } we, you, } had been called they } called	I shall have been called we shall have been called he, she, it, you, they will have been called	I should have been called (mind oleks hüütud) we should have been called he, she, it, you, they would have been called

§ 48-a. **Passiiv** (Passive).

Tehtavik.

Passiiv moodustatakse: **to be + mineviku partitsiip**.
(Võrdle „to be“ pööramistabel § 2.)

Võrdle:

- (a) I **am** asked a question.
(Minult küsitakse küsimus.)
He **is called** Tom.
(Teda hüütakse Tomiks.)
I **was asked** a question.
(Minult küsiti küsimus.)

(a) **to be + mineviku partitsiip** moodustab passiivi.

- (b) I **have asked** a question.
(Ma olen küsinud küsimuse.)
Father **has** called Tom.
(Isa on hüüdnud Tomi.)
Father **had** called Tom.
(Isa oli hüüdnud Tomi.)

(b) **to have + mineviku partitsiip** moodustab aktiivi perfekt ja pluskvamperfekti.

Harjutus 59.

Kas passiiv või aktiiv?

Vali sulgudest õige keelend!

Näidis: When I (had, was) finished the letter

When I **had finished** the letter

1. Mrs. Robinson (had, was) packed the trunks very carefully.
2. When the trunks (had, was, had been) packed, Mrs. Robinson and the children got into the carriage.
3. They (had, were) arrived at the railway station rather early.
4. The porter (had, was) given a tip.
5. Mr. Robinson

(had, was) given the porter a tip. 6. The train (has, was, is) moved out of the station. 7. Tickets (are, was, have) sold at the booking-office. 8. We (are, have, were) bought our tickets at the booking-office. 9. I (am, have, was) said good-bye to my friends. 10. My luggage (has been, had, were) labelled. 11. The porter (has, was, has been) labelled my luggage. 12. My trunks will (have, be) put into the van. 13. My ticket will (be, have) punched by the ticket-collector. 14. This train (is, has, had) composed of 25 carriages. 15. The station-master (is, has, was) composed the train.

§ 49. Passiivi tarvitamisest.

1. Henry did not like to be separated from his dog.		1. Infinitiiv.
2. Jam is made of fruit cooked with sugar (tehakse).		2. Preesens.
3. At last he was buried (ta maeti) under the gold.		3. Imperfekt.
4. The long grass has just been cut (on parajasti niidetud).		4. Perfekt.
5. When the trunks had been packed (olid pakitud) they got into the carriage.		5. Pluskvamperfekt.
6. To-morrow the trunks will be packed (pakitakse tulevikus).		6. Futuurum I.
7. The trunks will have been packed (saavad olema pakitud) by 12 o'clock.		7. Futuurum II.

8. The postman **cleared** the letter-box. (Aktiiv.)
 The letter-box **was cleared by** the postman. (Passiiv.)
 The farmer **has cut** the grass. (Aktiiv.)
 The grass **has been cut by** the farmer. (Pass.)
 Everybody **laughed at** him.
 He **was laughed at by** everybody.
 The mother **will take** care of her children.
 The children **will be taken care of** by their mother.

8. Muutes aktiivilause passiivilauseks saab aktiivilause objekt **passiivilaueses subjektiks** ja tuuakse esikohale.

9. **They** told him to go.
 He was told to go.
They asked him to sit down.
 He was asked to sit down.

9. Kui pronoomen **they** esineb **impersonaal-ses** tähenduses (vt. § 119,7), siis muutes aktiivilause passiivilauseks jäetakse **they** hoopis ära.

10. (a) The way was shown to me.
 ehk
 (b) I was shown the way.
 (Mulle näidati teed.)
 (a) The post has been offered to him.
 ehk
 (b) He has been offered the post.
 (Talle on pakutud kohta.)

10. (a)- ja (b)-lauseid on mõlemad õiged.

<p>(a) The whole story had been told to my father.</p> <p>ehk</p> <p>(b) My father had been told the whole story. (Mu isale oli jutustatud terve lugu.)</p>	<p>(b)-lauseid on omastatud inglise keelele.</p>
---	--

Harjutus 60.

Muuda aktiivilauseid passiivilauseiks!

Näidis: I write a letter. A letter is written by me.

1. The teacher asks me three questions.
2. The children water the flowers.
3. The maid cleans the room.
4. The snow covers the ground.
5. They send for the doctor.
6. My friends call me Meg.
7. The parents love their children.
8. The teacher corrects our classwork.
9. Tom took Jane's boots to the shoemaker's.
10. Father carried Jane safely through the water.
11. The postman cleared the letter-box.
12. Our cat caught three mice.
13. Tom chose a short poem.
14. The children made a great, big hill of sand.
15. Mr. Robinson gave the porter a tip.
16. Henry takes Jack into the carriage.
17. The girls gathered some flowers.
18. The neighbours took the goldsmith's money.
19. The rain of gold kills the goldsmith.
20. The coins bury him.

Harjutus 61.

Pane järgnevad aktiivilauseid passiivi!

Näidis: I have written a letter. A letter **has been written** by me.

1. The farmer has cut the grass.
2. Uncle has told them an interesting story.
3. They have very often

spoken of the matter. 4. They have sent for the doctor. 5. Aunt Grace had given the children a book. 6. Grandmother had made a nice cake. 7. Mary has written a letter. 8. The farmer's wife had suggested several wishes. 9. The farmer has bought the piece of land. 10. The sun has dried the grass. 11. Mary will recite a poem. 12. The postman will unlock the letter-box. 13. We shall buy this book. 14. I shall clean the blackboard. 15. Grandmother will take care of the children.

Harjutus 62.

Pane aktiivilaused passiivi:

1. The children love their mother. 2. The Romans built a bridge. 3. Father has bought the tickets. 4. Tom explained the last line. 5. Grandmother had asked Tom to recite a poem. 6. Tom carried Jane safely upstairs. 7. Aunt Grace will undress little Jane. 8. Jane empties a cup of milk. 9. Aunt Grace sang the song of Birdie and Baby. 10. They had taken Jane to bed. 11. Mrs. Robinson will close the letter. 12. The children dropped the letter in the box. 13. The postman has fetched the letters. 14. The children guess some riddles. 15. The farmer broke two little eggs in the nest.

Harjutus 63.

Tõlgi inglise keelde:

1. Kui diktaat oli lõpetatud, sulgesid õpilased vihikud. 2. Kui vead olid parandatud, andis õpetaja vihikud õpilasile tagasi. 3. Õpetaja oli parandanud vead. 4. Mõned harjutused kirjutatakse kodus. 5. See harjutus kirjutati klassis. 6. Ma

olen kirjutanud oma harjutuse. 7. Ma arvan, et see teine harjutus kirjutatakse homme. 8. Henry valiti mängukapteniks (captain). 9. Nad olid valinud ta kapteniks. 10. Ma arvan, Tom valitakse klassivanemaks (form-prefect). 11. Mary'l ei lubatud koju minna. 12. Õpetaja ei olnud lubanud tal koju minna. 13. Meie klassiruumi puhastatakse iga päev. 14. Teenija ei ole veel puhastanud klassiruumi. 15. Seda ruumi ei ole puhastatud kauemat aega. 16. See tahvel viiakse homme ära, meile tuuakse uus tahvel. 17. Kriiti tarvitatakse tahvlile kirjutamiseks. 18. Kes on tarvitanud seda kriiti?

§ 50. Passiivi infinitiiv.

Many mines **are to be found** (võib leida) in England.

He **was not to be seen** at the concert. (Teda ei olnud näha kontserdil.)

The farmer did not wait **to be told** a second time. (... et talle öeldakse teist korda.)

to be + passiivi infinitiiv tõlgime eesti keelde **võima + da-infinitiiv** (näit. võib leida, võib kohata, näha jne.)

Võime ka tõlkida: leidub, on leida, on näha jne.

Harjutus 64.

Tõlgi järgnevad laused!

Näidis: Palju kaevandusi võib leida Inglismaal. Many mines are to be found in England.

1. Palju inimesi võis näha jalutamas tänaval.
2. Inglise laevu võib kohata igas meres.
3. Muusikat võis kuulda kaugel pargis.
4. Seda meest ei olnud näha kauemat aega.
5. Talumees ei oodanud,

et talle öeldakse teist korda. 6. Henry ei soovinud, et ta lahutatakse koerast. 7. Kulda ei ole leida meie maal. 8. Põlevkivi (oil-shale) võib leida Eestis. 9. Palju ilusaid lilli võib leida aasal. 10. Kapten käskis mastid maha raiuda (to cut).

§ 51. Progressiiv passiivis.

<p>1. The book is being printed in London.
(Raamatut trükitakse parajasti Londonis.)
The book is printed in London.
(Raamatut trükitakse või raamat on trükitud Londonis.)</p>	1. Et näidata, et tegevus on parajasti käimas, mitte lõppenud, tarvitatakse oleviku progressiivi passiivis.

Aktiiv.

- a) **Preesens.**
The nurse **is dressing** the baby.
- b) **Imperfekt.**
The elder sister **was teaching** the children all the morning.

Passiiv.

- a) The baby **is being dressed** by the nurse.
- b) The children **were being taught** by the elder sister all the morning.

Progressiivi aegadest tarvitatakse **passiivis** ainult **preesensit** ja **imperfekti**.

Harjutus 65.

Tõlgi inglise keelde:

1. Kus on minu kohver? — Seda just parajasti pakitakse. 2. Sõdureid just parajasti õpetati (õpetama — to drill), kui me möödusime. 3. Sel ajal kui Jane'i voodisse pandi, mängisid teised lapsed aias. 4. See on

meie vana võimla (gymnasium), uut just ehitatakse. 5. Seda lossi just korraldatakse presidendi vastuvõtuks. 6. Sel ajal kui meil autot parandati, me tegime väikese jalutuskäigu. 7. Me ei saa edasi sõita, sest meie autot just parandatakse. 8. Teie autot parandatakse liiga sageli. 9. Jane'i kingad on just parandada. 10. Nii kaua kui kingi parandatakse, ei saa Jane välja minna.

§ 52. Konditsionaal.

(Conditional — Tingiv kõneviis.)

<p>1. Konditsionaal I. (Olevik.)
I should ask — ma küsiksin
you would ask
he, she, it would ask
we should }
you would } ask
they would }</p>	<p>1. Oleviku konditsionaal kujundatakse:
1. pööre should +
infinitiiv;
2., 3. pööre would
+ infinitiiv.</p>
<p>2. Konditsionaal II. (Minevik.)
I should }
you would }
he, she, it would } have asked.
we should } (Ma oleksin
you would } küsinud.)
they would }</p>	<p>2. Mineviku konditsionaal:
1 pööre should +
perfekti infinitiiv;
2., 3. pööre would
+ perfekti infinitiiv (vaata § 33 p. 2)</p>

Harjutus 66.

Tõlgi: Ta tuleks, ta oleks tulnud. Ma aitaksin, ma oleksin aidanud. Me võtaksime, me oleksime võtnud. Ta omaks, ta oleks omanud. Te oleksite, te oleksite olnud. Nad läheksid, nad oleksid läinud.

Tõlgi: I should learn, I should have learnt. You would sing, you would have sung. He would tell, he would have told. We should write, we should have written. You would read, you would have read. They would work, they would have worked.

§ 53. Konditsionaali tarvitamisest.

1. If I have time, I shall come.
(Kui mul on aega, ma tulen.)
If he comes, I shall be very pleased.

2. If I **had** time, I should come.
(Kui mul oleks aega, ma tuleksin. Tähendab, mul aga ei ole aega.)

If he came, I should be very pleased.
(Kui ta tuleks, ma oleksin väga rõõmus.)

1. Need laused väljendavad reaalselt võimalust. Säärastes lausetes tarvatakse tavalisi indikatiivi vorme.

NB. Tingivas lauses tõlgitakse kui — *if* (*when* — kui — tähendab aega: siis kui).

2. Need laused väljendavad irrealsust. Sellisel juhul tarvatakse pealauses konditsionaali.

NB. If-lauses ei ole mitte konditsionaal, vaid **imperfekt** oleviku tinglauses.

NB! Erand to be imperfekt:

If I, you, he, she, it, we, you, they were (kõik pöörded were!).

3. If I had had time, I should have come.

(Kui mul oleks olnud aega, ma oleksin tulnud. Aga mul teelikult aega ei olnud.)

If he had come, I should have been very pleased.

(Kui ta oleks tulnud, ma oleksin olnud väga rõõmus.)

3. Need laused väljendavad samuti irre-aalsust, kuid on minevikulaused. Selisel juhul tarvita-takse pealauses konditsionaal II.

NB. If-lauses ei ole mitte konditsionaal, vaid pluskvamperfekt mineviku ting-lauses.

Harjutus 67.

Tõlgi järgnevad laused:

1. If she sleeps a little longer, Baby, too, shall fly away. 2. Indeed it seemed to the farmer as if the bird would never stop growing. 3. If you turn the ring on your finger and say to yourself a wish, that wish will be fulfilled. 4. If we work hard for a year, we may perhaps be able to buy it. 5. If we worked hard for a year, we might perhaps be able to buy it. 6. The thread said: "If my sisters were not so strong, the dress would have gone to pieces long ago." 7. The little daisy would willingly have helped him, but how could she? 8. She knew that if she were torn out she would die. 9. If they could speak, the little daisy would have heard something not very pleasant. 10. If I had enough money, I would buy a watch. 11. They would come, if

they were asked. 12. I would do it, if I were you. 13. I would have done it, if I had been you. 14. She would be glad, if she knew. 15. She would have been glad, if she had known.

Harjutus 68.

Tõlgi järgnevad laused:

1. Kui mul on aega, ma tulen. 2. Kui mul oleks aega, ma tuleksin. 3. Kui Mary vanemad oleksid rikkad, nad aitaksid teda. 4. Me läheksime jalutama, kui ilm oleks ilus. 5. Ta oleks väga rõõmus, kui ma kirjutaksin talle. 6. Kui ilm on ilus, me läheme jalutama. 7. Kui teie annaksite mulle raamatu, ma õpiksin. 8. Ma oleksin väga pahane, kui Mary ei tuleks mind külastama. 9. Kui te ainult vaataksite temale, te ei saaks hoiduda naermast. 10. Kui päike ei paistaks, me tuba poleks nii soe.

Harjutus 69.

Tõlgi järgnevad laused:

1. Kui mul oleks olnud raamat, ma oleksin õppinud oma ülesande. 2. Ta oleks läinud jalutama, kui ilm oleks ilus olnud. 3. Kui te ainult oleksite vaadanud temale, te ei oleks saanud hoiduda naermast. 4. Kui poleks vihma sadanud, tee ei oleks nii porine. 5. Kui neil oleks olnud raha, nad oleksid aidanud Tomi. 6. Nad oleksid tulnud, kui neid oleks palutud. 7. Ma ei oleks tulnud, kui hr. X ei oleks palunud mind. 8. Kui ilm ei oleks nii halb olnud, ma oleksin läinud jalutama. 9. Kui ta poleks andnud mulle raamatut, ma ei saaks õppida.

§ 54. Otsene ja kaudne kõne.

<p>1. a) Tom says: "I am ill."
Tom says that he is ill.</p>	1. a) Pealause predikaat preesensis.
<p>b) Tom has said: "I am ill."
Tom has said that he is ill.</p>	b) Pealause predikaat perfektis.
<p>c) Tom will say: "I am ill."
Tom will say that he is ill.</p>	c) Pealause predikaat futuurumis.
	1. Kui pealause predikaat on a) preesensis, b) perfektis või c) futuurumis, siis jääb kõrvallause predikaat kaudses kõnes samasse aega, milles ta oli otseses kõnes.
<p>2. a) Tom said: "I am ill."
Tom said that he was ill.
Tom had said: "I am ill."
Tom had said that he was ill.</p>	2. Kui pealause predikaat on imperfektis või pluskvamperfektis, siis muutub kõrvallause predikaat kaudses kõnes ja nimelt järgnevalt: a) preesensi asemele tuleb imperfekt;
<p>b) Tom said: "I was ill."
Tom said that he had been ill.</p>	b) imperfekti asemele tuleb pluskvamperfekt;

<p>c) Tom said: "I have been ill."
Tom said that he had been ill.</p>	c) perfekti asemele tuleb pluskvamperfekt;
<p>d) Tom said: "I shall be ill."
Tom said that he would be ill.</p>	d) futuurumi asemele tuleb konditsionaal.
<p>3. "Tear out the flower," said the boy.
The boy said that he must tear out the flower.</p>	3. Imperatiivi väljendatakse kaudes kõnes: must + infinitiiv.
<p>4. Tom says: "I like this book."
Tom says that he likes that book.
Tom said: "I cannot buy these books."
Tom said that he could not buy those books.
Tom said: "I am very tired now."
Tom said that he was very tired then.
Tom said: "Here is an interesting story."
Tom said that there was an interesting story.</p>	<p>4. Kaudses kõnes tuleb:
this asemele that these " those now " then here " there.</p>

Harjutus 70.

Pane järgnevad laused kaudest kõnest otsesesse:

1. Old Mrs. Robinson asked Tom and Mary how they had been getting on at school. 2. Grandmother said she hoped that the children would let her hear some poems. 3. Tom had said he would take Jane to the bedroom on his back. 4. The farmer asked what the ring was worth. 5. The guard said Henry could take Jack

in with him. 6. The teacher says that the boys are ready to begin their work. 7. The woman had thought that her son had forgotten her. 8. I said that we had had no English lesson yesterday. 9. We asked the girl how old she was. 10. Father writes that he cannot come on Saturday.

Harjutus 71.

Pane kaudsesse kõnesse:

1. "There is no water here," said the imprisoned lark, "they have all gone out and forgotten me." 2. "Here we can cut a nice piece of grass for the lark," said one of the boys. 3. "I can see and listen," thought the daisy; "the sun shines on me, and the wind kisses me. Oh, how fortunate I am." 4. The doctors had said: "She will neither hear nor speak till somebody makes her laugh." 5. "Really," thought Mary, "these poor things have to work for us by day; and at night they do not enjoy themselves, but spend their time in quarrelling." 6. The farmer says: "Now we are happy people, our fortune is made." 7. Old Mr. Robinson said: "You young folks are very clever, you know all sorts of things. Can you guess some riddles?" 8. He says: "I shall not be able to sing." 9. He says: "She will not be able to sing." 10. The thread replied: "My sisters and I are not idle." 11. The spoon said: "I am man's oldest friend." 12. The plate says: "I am the biggest, and I am the most beautiful." 13. The fork will say: "I am the most useful." 14. Jim replied: "I shall do so another time." 15. Grandfather had said: "Father will come on Saturday morning." 16. Tom explained: "The lady-bird can only fly when its wings are nice and dry." 17. The judge has said: "This man is innocent." 18. The

teacher has said: "The pupils will have a holiday tomorrow." 19. Mother will say: "It is late, I must go to bed." 20. Edith exclaimed: "Here is a story about the rats and their little daughter."

§ 55. „Say“ väljendusest kaudses kõnes.

Otsene kõne.

The girl **said** to her mother: "I am going out **now**."

The lady **said** to the little boy: "I will give you a sweet."

Kaudne kõne.

The girl **told** her mother (that) she was going out **then**.

The lady **told** the little boy (that) she would give him a sweet.

1. Kui on nimetatud kõnetatav isik, siis tarvitatakse kaudses kõnes **say** asemel **tell**.

She **said** to me: "Have you been to Paris?"

He **said**: "Are they coming home **this** week?"

The girl **said** to her friend: "How many brothers have you?"

She **asked** me **if** I had been to Paris.

He **asked** **if** they were coming home **that** week.

The girl **asked** her friend how many brothers she had.

2. **Küsimuse** puhul tarvitatakse kaudses kõnes **say** asemel **ask** ja konjunktsiooni **if**, kui küsimus ei alga juba sõnadega: *who, what, where, when, why, how*.

The master **said** to the boys: "Do your work quickly."

He **said** to them: "Don't make a noise."

The master **told** the boys **to do** their work quickly.

He **told** them **not to make** a noise.

3. **Käsu** või keelu puhul tarvitatakse kaudes kõnes **imperatiivi** asemel **infinitiivi**.

Harjutus 72.

Pane kaudsesse kõnesse:

1. The teacher said to the pupils: "I shall ask you these questions to-morrow." 2. The girl said to her brother: "Will you lend me your book?" 3. The teacher said to Mary: "Where did you put your book?" 4. She said to the man: "What do you want?" 5. She said to him: "Open the window as wide as you can." 6. Mr. Robinson said to the children: "It is the wrong train. You must wait a little longer." 7. Old Mrs. Robinson said to Tom and Mary: "How have you been getting on at school?" 8. The master said to Peter: "Collect the papers and put them on my table." 9. Aunt Grace said to the children: "Be careful and don't wet your feet on the beach." 10. Mary said to Snowball: "Be a good cat and catch mice."

§ 56. Mõningaid anglitsisme.

Verbi „to do” tarvitamisest.

1. If you want to read this book, **do** it now.

She speaks French, and so **does** he.

1. Teise verbi asetäitjana.

2. I have done .
It is done .	2. Tähendab: „lõpetanud, lõpetatud“.
3. I do my work as well as I can.
People should always do their duty. <i>tehtavad</i>	3. Tähendab „tege-ma, korda saat-ma“.
4. <u>To do one's best</u> .
I have many faults in my dic-tation, but I did my best .	4. „Püüdma, kat-suma kõige pa-remat teha“.
5. These plants do better in the shade. <i>kasvatatakse</i>	5. „Edasi jõudma, edenema“.
6. We have more fruit in the gar-den than we know what to do with.	6. „Peale hakata“.
7. The maid is doing my room.
The cook does the meat too much.	7. „Korraldama, küp-setama“.
8. It is nothing to do with me.
She won't have anything to do with the master.	8. „Puutuma milles-segi“. „Tege-mist tegema“.
9. Will this pink ribbon do for your hat? <i>sobib</i>
This piece of pudding will do for one person.	9. „Jätkuma, piisama, küllalt olema“.
10. Well-to-do .
They are well-to-do people.	10. „Jõukas“.
11. Done up .
I felt quite done up after the journey.	11. „Väsinud“.
12. How do you do?	12. Kuidas käsi käib?

cupboards

§ 57. Verbi „to make“ tarvitamisest.

1. A carpenter ^{<i>puusepp</i>} makes ^{<i>kappe</i>} cupboards, tables, chairs, etc.	1. Tähendab „tegema, valmistama“.
<p>2. To make a mistake.
I made a mistake in my exercise.</p>	2. „Eksima, viga tegema“.
<p>3. To make a noise.
Aeroplanes make a great noise.</p>	3. „Kära tegema“.
<p>4. To make a speech.
He made a very amusing speech after dinner.</p>	4. „Kõnet pidama“.
<p>5. To make a living.
He makes a living by writing novels. <i>romaanid</i></p>	5. „Ülalpidamist teenima“.
<p>6. To make a face.
The plums were so sour that she made a face.</p>	6. „Nägu krimpsutama“.
<p>7. To make a difference.
It makes no difference to me whether I have my lesson on Wednesday or Thursday.</p>	7. „Vahet tegema, ükskõik olema“.
<p>8. To make friends with.
She soon made friends with the girl who shared her room.</p>	8. „Sõbraks saama“.
<p>9. To make a journey.
He made the whole journey by motor-car.</p>	9. „Reisu tegema, ette võtma“.

<p>10. To make oneself hot, cold, ill, useful, understood, etc.
She made herself useful by amusing the children, while their mother was busy. <i>too</i>
I don't speak English very well yet, but I can make myself understood.</p>	10. „Ennast kasulikuks, arusaadavaks jne. tegema“.

Harjutus 73.

Pane kriipsu asemele „to do“ või „to make“:

1. Don't ^{make} — a noise, children; if you ^{do}, you must go out of the room.
2. I ^{do} my best not to ^{make} a mistake.
3. The servant ^{is doing} — the rooms and then ^{made} — a pudding.
4. ^{make} — haste and — your work.
5. You must ^{do} your best to ^{make} a living.
6. If he eats so much unripe fruit he will ^{make} himself ill.
7. It will ^{do} her good to see her friends.
8. He ^{made} a speech last week which ^{do} a great deal of harm. *prama kahju*
9. ^{Make} — a neat parcel and ^{do} it up with a piece of thick string. *rens - süüri*
10. He doesn't ^{make} — friends easily.
11. Will you ^{make} — your journey by rail or by car?
12. I think a motor-car journey will ^{do} very well.
13. I am sure that a small trip will ^{do} you good.
14. Though he ^{does} his best, he could not ^{make} himself understood.
15. Jim's mother ^{make} — a living by washing for other people.
16. Will this loaf of bread ^{do} for three persons?
17. I think it will ^{do} for six persons.
18. When Hilda saw the bad mark in her copy-book, she ^{made} a face.

19. But she said it ^{made} — no difference to her whether she got a good mark or a bad one.
20. At the end of the term many pupils said that they felt quite ^{down} — up.

Harjutus 74.

Tõlgi inglise keelde:

1. Hommikul ma korraldan oma tuba.
2. Ma püüan teha ennast kasulikuks majapidamises.
3. Ma ei oska hästi küpsetada, kuigi ma katsun teha kõige paremat.
4. Ma teen oma töö nii hästi, kui saan.
5. Mu isa teenib ülalpidamist töötades ametnikuna ühes kontoris.
6. Me pole jõukad inimesed.
7. Ma teen palju vigu, kui ma kõnelen inglise keelt, kuid ma siiski saan teha ennast arusaadavaks (et minust aru saadakse).
8. Minu sõber teab küll rohkem sõnu kui mina, aga ta ei tea, mis nendega peale hakata.
9. Ma arvan, kui me kord reisu teeme, siis sinu inglise keelest jätkub.
10. Lahingus iga mees täitis oma kohust.
11. Ma olen teinud oma harjutuse.
12. Kingsepp on teinud mu kingad.
13. Meie juht pidas niisuguse kõne, et kõik olid vaimustatud.
14. Öösel hiired tegid köögis suurt k ä r a.

§ 58. To become, to get, to grow, to turn, to change.

<p>1. It is nobler to become great than to be born great.
He became an officer.
(Ta sai ohvitseriks.)</p>	1. to become tähendab „saama, muutama millekski või kellekski“. Siin

It **became** dark.
(Läks pimedaks.)

peetakse silmas peamiselt lõpptulemust.

to become tarvitatakse ühenduses **substantiividega** ja **adjektiividega**.

2. He is **getting (growing)** old.
(Ta läheb vanaks.)
It is **getting (growing)** dark.

2. **to get** ja **to grow** tähendavad „saama, muutuma, minema“ ja neid tarvitatakse **ainult** ühenduses **adjektiividega** ning nad väljendavad pikaldast muutumist.

3. I **got** a letter.
(Ma sain kirja.)
Mr. Robinson **gets** 4s. 6d. change. (Hr. R. saab 4s. 6d. tagasi.)

3. **to get** ühenduses **substantiividega** tähendab „saama **midagi**“.

They **got** to Woodlands at one o'clock.
(Nad jõudsid Woodlandi . . .)
The children **got** into the carriage (astusid vankrisse).

to get võib tähendada ka „jõudma, minema“.

4. He **turned pale**.
(Ta läks kahvatuks.)
He **turned** Protestant.
(Ta muutus protestandiks.)

4. **to turn** väljendab kiiret, silmapilket olukorra muutust.

5. In autumn the leaves of many trees change colour (muudavad värvust). Can you change the pound note for me? (Kas te võite vahetada mulle selle naelsterlingi?)	5. to change tähendab „vahetama, muutma“.

Harjutus 75.

Pane kriipsu asemele sõnad: to become, to grow, to get, to turn, to change, nagu on nõutav!

1. The hair sometimes — colour when a man — old.
2. The farmer had — old. 3. They did not — to Woodlands till nearly one o'clock.
4. I have — all I wanted.
5. Meanwhile it had — dark. 6. He worked very industriously and before long he — rich.
7. Last night I — a letter from my friend.
8. In autumn the leaves — red or brown.
9. He — pale when he heard the news.
10. The weather — worse and worse.
11. The wind had — very strong.
12. He hopes to — very rich some day.
13. The porter — a tip.
14. When the dew falls, the lady-bird's wings — very heavy.
15. Jane — quickly on to Tom's back.
16. Edith — many presents on her birthday.
17. All at once the clouds — black and the wind — and —.
18. My shoes are quite wet, I think I have to — them.
19. I — these shoes two years ago.
20. It — so cold that our faces — quite blue.
21. Can you — a pound note?

Harjutus 76.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma saan jõuluks palju kinke.
2. Mu sõber sai üsna kadedaks, kui nägi mu kinke.
3. Jõulu paiku muutus ilm päris külmaks.
4. Taläks kahvatuks, kui mind nägi.
5. Kirsid muudavad värvust, kui nad saavad

küpseks; nad muutuvad tumepunaseks. 6. Vanaisa on muutunud juba üsna vanaks. 7. Ta juuksed on läinud päris valgeks. 8. Palun vahetage mulle 10 šillingit. 9. Ta sai nii kurvaks, kui ta sai teie kirja. 10. Ma ei ole saanud talt kirja pikemat aega. 11. Kui me jõudsime sadamasse, muutus torm nii tugevaks, et me muutsime meelt ja ei sõitnud. 12. Kas sa said selle raamatu, mida sa soovisid? 13. Mu sõber sai väga rikkaks. 14. Ta sai (oma) onult suure varanduse. 15. Ta muutus järsku nii uhkeks.

§ 59. **To beg, to pray, to ask for, to ask, to please.**

1. The children begged their grandfather to tell them a story.
My friend begs me to lend him some money.		1. to beg tähendab „paluma“.
2. The children lost their way in the forest and prayed that God would help them.		2. to pray tähendab „palvetama, anuma“.
3. The beggar asked for a penny. (Kerjus palus ühte penni.)		3. to ask for tähendab „paluma, küsima“.
4. Grandmother asked Mary (palus Mary't) to recite a poem.		4. to ask tähendab „küsimata, paluma“.
5. It pleased the old people (meeldis vanarahvale) to have the grandchildren staying with them.
Please , give me a drop of water!		5. to please tähendab meeldima .
(NB. Mitte paluma!)
Käskiv kõneviis please! — „olge nii lahke(d), palun!“

Harjutus 77.

Pane lünka üks neist verbest: to beg, to pray, to ask, to ask for, to please.

1. He — that I would lend him the book. 2. It — Aunt Grace that the children liked her home-made jam so much. 3. “— give me something to eat, I — you.” 4. On Sunday we go to church to — to God. 5. Frank — Tom to tell him the story about Mr. Rabbit. 6. He said: “Tom, —, tell me the story, I am sure it will — me.” 7. Tom told the story to — Frank. 8. The son — the father for some money. 9. The father said: “I am very sorry, but I cannot give you what you —. 10. Now I can give you the book you — yesterday. 11. Jane — Aunt Grace to sing her a song. 12. It did not — Aunt Grace that Jane did not go to sleep at once.

Artikkel (The Article).

§ 60. Definiitse (määrase) artikli kuju ja hääldamine.

1. The [dɛ] book. The [dɛ] books. The [dɛ] house. The [dɛ] houses. The [dɛ] year. The [dɛ] use. The [dɛ] university.

2. The [di] English. The [di] east. The [di] arm. The [di] upper lip. The [di] umbrella. The hour [di 'auə]. The honour [di 'ɔnə].

1. Definiitse artikli kuju on **the** nii singularis kui pluuralis. **The** hääldatakse [dɛ], kui järgnev sõna algab **konsonandiga** või **u-ga**, milline hääldatakse [ju].

2. **the** hääldatakse [di], kui talle järgnev sõna algab **vo** **kaalliga** või **h-ga**, millist ei hääldata.

§ 61. Definiitse artikli tähendus.

<p>1. Once upon a time there lived a boy. The boy's name was Jack.
One day Jim worked for a farmer. The farmer gave him five cents.
When looking through my father's belongings, I found an old book. In the book was the plan of an island.</p>	1. Definiitne artikkel osutab varem mainitud isikule või esemele. Tal on nõrgestunud demonstratiivpro-noomeni tähendus (<i>this, that</i> — see).
<p>2. I have the book you want.
Have you seen the house we bought?
The man who said I was wrong made a great mistake.</p>	<p>2. Definiitne artikkel eraldab asja või isikut teisist samasse liiki kuuluvaist asjust või isikuist.
Näit. raamatuid on palju, kuid siin on jutt just sellest raamatust, mida sa vajad.</p>
<p>3. The sun. The Bible. The University of Tartu. The (river) Thames. The sky is clear.
The moon shines at night.</p>	<p>3. Definiitne artikkel märgib, et nimetatud ese või isik on ainuke.
Näit. Piibel on ainuke, taevas, päike, kuu, Thames'i jõgi — kõiki neid on ainult üks.</p>

<p>4. The cat catches mice.
The horse is a useful animal.
In France the policeman stops
the traffic with a whistle.</p>	<p>4. Definiitne artikkel
mainib tervet liiki.
Näit. siin ei ole
juttu teatud kassist
ega teatud polit-
seinikust, vaid kas-
sest ja politseini-
kest üldiselt.</p>
<p>5. The poor are often happier than
the rich.
Much is done for the good of
mankind.</p>	<p>5. Definiitse artikli
abil esineb adjek-
tiiv substantiivina.</p>

Harjutus 78.

Märgi, missuguses tähenduses esineb definiitne artikkel järgnevais lauseis:

1. Come, and I will show you t h e shop where I bought these apples. 2. T h e village shopkeeper pays a very small rent for his land. 3. T h e sun shines by day. 4. I bought a ship named "Elizabeth". I re-named t h e ship "The Friend-in-Need". 5. T h e red of this colour is very dark. 6. On a bank outside t h e garden, there grew a little daisy. T h e sun shone as brightly and warmly upon t h e daisy as upon t h e beautiful large flowers inside t h e fence. 7. T h e cow gives us milk. 8. We eat t h e flesh of t h e ox. 9. T h e beach at Sandy Bay is very good indeed. 10. Edward VIII is t h e King of England. 11. T h e life of t h e poor is very hard. 12. T h e Thames is in many ways t h e greatest river in t h e world.

§ 62. Artikli tarvitamisest üldnimede ees.

1. **Books** are good companions.
aga **The books** of this library are
very interesting.

Roses are beautiful flowers.
aga **The roses** in my garden look
very sweet.

Dogs and **cats** quarrel.

The rose is a beautiful flower.

Man proposes, God disposes.

Mankind is greater than **man**.

Woman is the most precious
gift to **man**.

2. **Gold** is a precious metal.

aga **The gold** of this mine.

This table is made of **wood**.

aga **The wood** of this table is rather
strong.

I drink **milk** in the morning.

aga **The milk** I bought at the dairy
was not very good.

3. **Time** is **money**.

aga **The time** I spent with you.

Life is short.

aga **The life** of this man was short.
He speaks of **liberty**.

aga He speaks of **the liberty** of the
press.

1. **Üldnimed** (apella-
tiivid) tarvitatakse
mitmuses artikli-
ta, kui neist kõnel-
dakse üldiselt ja
nad on atribuudita.
Üldnimed ainsuses
esinevad artikliga
[vaata § 61 (4)];
ainult sõnad: **man**
— inimene; **wo-**
man — naine, **man-**
kind — inimsugu,
esinevad sel juhul
artiklita.

2. **Ainete nimetused**
tarvitatakse artik-
lita, kui neist kõ-
neldakse üldiselt ja
nad on atribuudita.

3. **Abstraktsed nimi-**
sõnad tarvitatakse
artiklita, kui neist
kõneldakse üldiselt
ja nad on atribuu-
dita.

4. On Sunday we go to **church**.
 At night we go to **bed**.
 On weekdays the children go
 to **school**.
 aga I live near **the school**.
The church is a beautiful
 building.

4. Sõnad **school**,
church, **bed**, **pri-**
son, **market**, **ex-**
change (börs), tar-
 vitatakse artiklita,
 kui nad esinevad
 abstraktses tähen-
 duses, s. o *school*
 — õppetöö, *church*
 — jumalateenistus,
bed — magamine
 jne.

5. We have **breakfast** at eight.
 After **dinner** I usually take a
 short walk.
 Do you have **tea** in the after-
 noon?

5. Söögiaegade ni-
 med **breakfast**,
lunch, **tea**, **dinner**,
supper üldistatud
 tähenduses tarvi-
 tatakse artiklita.

Harjutus 79.

Pane lünka definiitne artikkel, kui tarvis (kui pole tarvis, tõmba kriips maha), ja seleta, mispärast artiklit tarvitatakse või ei tarvitata!

N ä i d i s :

— Cats catch — mice. + Cats catch + mice.

Üldnimed mitmuses artiklita; § 61 (1).

— Cat catches — mice. **The** cat catches + mice.

Definiitne artikkel määrab tervet liiki; § 60 (4).

1. Our chief exports are — timber, — butter, and — eggs.
2. At five o'clock we drink a cup of — tea.
3. Not long after — supper, I go to — bed.
4. I could not sleep last night, — bed was very uncomfor-
table.

5. — school is opposite — church.
6. ~~A~~ speech is — silver ~~a~~ silence is golden.
7. ~~The~~ speech Mr. Brown made last night was rather funny.
8. When — water freezes, it becomes ice.
9. ~~The~~ solid form of — water is — ice.
10. ~~A~~ war is terrible.
11. ~~The~~ battle of Waterloo took place in — war between the French and the English.
12. Much is done for — good of — mankind.
13. Those who live in — towns are often weak.
14. Many children learn at — school.
15. Little Hans carried — sack of — flour to — market.

§ 63. Artikli tarvitamisest pärisnimede (proopriumide) ees.

A. Ilma artiklita tarvitatakse:

<p>1. Tom and Mary had both been learning some little songs and poems.
Dick's elder brother married a girl who was very cruel to poor Dick.
Shakespeare was born at Stratford.
In the year 1887 Queen Victoria had reigned for 50 years.
Little Lord Fauntleroy was delighted.</p>	1. Isikute nimed (ka siis, kui nad on püsiva atribuudiga või tiitliga).
<p>2. Tallinn is the capital of Estonia.
When shall we leave for England?
My friend lives in Central America.
This book is on Modern Germany.</p>	2. Maade ja linnade nimed.

3. Let us go shopping in Regent Street or Oxford Street. Buckingham Palace is the residence of the King of England. The bus takes us to London Bridge.	3. Tänavad, hoone- ja kohanimed, millised koosnevad päris- ja üldnimest.
4. May is a lovely month. How many days are there in January? English children do not go to school on Saturday. Sunday is a holiday. In autumn the leaves of many trees change colour.	4. Kuude, päevade ja sageli ka aasta-aegade nimetused.
5. God is in Heaven. The boy said: "Now you will come with me to my home, which is Paradise." Christmas is on the 25th of December.	5. Usulised nimetused nagu God, Christ, Providence, Heaven, Hell, Paradise ja pühade nimed, nagu Christmas, Easter, Whitsuntide.
6. We learn Estonian, English, and German at school. Do you speak English?	6. Keelte nimetused.
Aga: The English (inglased) have founded colonies beyond the seas. The English are a homeloving people.	Rahvuste nimed on artikliga.

B. Definiitse artikliga tarvitatakse:

<p>1. The Estonia of 1918.
The London of the 19th century.
The immortal Shakespeare lived from 1564 to 1616.
The May of this year was unusually cold.
The Christmas I spent with you was the happiest in my life.</p>	1. Isikute, linnade maade, kuude, päevade, aastaegade, pühade nimetused, kui nad on seotud mõne atribuudiga.
<p>2. The Thames is in many ways the greatest river in the world.
Tartu lies on the banks of the (river) Emajõgi.
News of their good luck came to their Anglian friends, who were then sailing in the North Sea.
For about five days they sailed in the Baltic.</p>	2. Jõgede ja merede nimed.
<p>3. The sun rises in the east.
In the north the coast line is pretty straight.
aga From north to south, from east to west.</p>	3. Ilmakaarte nimed.
<p>4. The first steamboat on the Thames, the Margaret, ran between London and Gravesend in 1816.
The Duchess of York is a beautiful ship.</p>	4. Laevade nimed.

<p>5. The Robinsons are a nice family.
Do you know the Smiths?</p>	5. Perekonnanimed mitmuses.
<p>6. Mr. Brownlow had sold off his goods, and gone to the West Indies.
In the United States dollars and cents are used.</p>	6. Maade nimed mitmuses.

Harjutus 80.

Pane lünka definiitne artikkel, kui tarvis, ja seleta igal üksikul juhul, miks artiklit tarvitatakse või miks ei tarvitata:

1. — Mary and — Henry stood at — window and waved their handkerchiefs.
2. — Lazy Jim was thus made a rich gentleman.
3. — scenery on — banks of — Thames is very beautiful.
4. — Estonia lies on — shore of — Baltic Sea.
5. — Hamlet is a tragedy by — Shakespeare.
6. — Hamlet I saw on — stage was not — Shakespeare's Hamlet.
7. — winter is — season of merry-making.
8. — winter of this year did not bring much snow.
9. — Robinsons spend their summer holidays at — Sandy Bay.
10. — Washington is — capital of — United States.
11. — largest park in — London is — Hyde Park.
12. I can read and write — English.
13. We were looking towards — north.
14. Swear not at all, neither by — Heaven, nor by — earth (Bible).
15. We had a fortnight's holiday at — Christmas.
16. On — Sunday we go to — church and pray to — God.
17. In — July — heat is sometimes very great.
18. I saw — Princess Elizabeth sailing in — Baltic.
19. — English import — tea and — rice from — Indies.

§ 64. Indefiniitse artikli kuju.

1. **a** [ə] book, **a** house, **a** university, **a** European.

2. **an** [ən] English boy, **an** old man, **an** egg, **an** hour [ˈauə], **an** honour [ˈɔnə]

Indefiniitse artikli kuju on:

1. **a** [ə], kui järgmine sõna algab konsonandiga (hääldades);

2. **an** [ən], kui järgnev sõna algab vokaaliga (hääldades).

§ 65. Indefiniitse artikli tähendus.

1. **Mr. Robinson gave the clerk a** sovereign.

Wait **a** minute.

This road is only **a** mile long.

2. Once upon a time there was **a** boy whose name was Jim, and he lived with his mother in **a** little cottage.

Jim worked for **a** farmer.

3. **A** wise man does at first what **a** fool must do at last.

When does **a** goose look like **a** snowball?

Indefiniitne artikkel on nõrgestunud arvsõna **one**. Teda tarvita-takse:

1. Arvsõna **one** tähenduses.

2. **a** juhib tähelepanu mõnele seni mainimata asjale või isikule.

3. **a** tähendab „iga, mõni, kehtes, mistahes“.

4. We have four English lessons
a week.

The English have four or five
meals **a** day.

This cloth costs 5 shillings **a**
yard.

5. My father is **a** farmer.

I am **an** Estonian by birth.

Elizabeth saw it would be to
the interest of the country to
declare herself **a** Protestant.

aga Elizabeth **turned** Protestant.

4. **a** tähendab „iga,
üks“.

5. **Rahvust, elukutset**
ja **usku** tähendavad
substantiivid tarvi-
tatakse predika-
tiivselt alati indefi-
niitse artikliga;
välja arvatud verbi
to turn järel.

§ 66. Anglitsisme artikli tarvitamisel.

A. Indefiniitse artikliga.

In **a** hurry — rutuga, rutuliselt

in **a** passion — kirehoos, vihahoos

at **an** end — lõpul

under **a** necessity — häda sunnil

under **a** pretence — ettekäände all

I have **a** headache — mul on peavalu

I have **a** toothache — mul on hambavalu jne.

I have **an** appetite — mul on isu

I have **a** mind — mul on kavatsus

It is **a** pity, **a** shame, **a** pleasure — mul on kahju, häbi, lõbu jne.

as **a** rule — tavaliselt, harilikult

in **a** low voice — tasase häälega

in **a** short time — lühikese aja jooksul

B. Artiklita.

To take **part** in — osa võtma

plenty of — küllaldaselt

on **condition**, that . . . — tingimusel, et
 to set **sail** — välja purjetama
 to change **colour** — värvust muutma
 to take **delight, pleasure** in — lõbu tundma
 to shake **hands** with — kätt suruma
 to be at **work**, at **sea** — tööl, merel olema

Harjutus 81.

Pane lünka indefiniitne või definiitne artikkel, kui tarvis, ja seleta igal üksikul juhul, miks artiklit tarvitatakse või miks ei tarvitata:

1. In — autumm — leaves of many trees change — colour. 2. — Mr. Brown is — officer. 3. George — Second, like his father, George I, was more of — German than — Englishman. 4. It is — pity that you cannot take — part in — concert. 5. This coffee costs one shilling and six pence — pound. 6. — children had been working so hard, that they had — very good appetite. 7. In — short time Auntie had undressed her little niece; she sat on — edge of her bed and sang in — low voice. 8. — word once out flies everywhere. 9. — ship set — sail for — America. 10. At — end of — year they had — plenty of money. 11. Once there was — young farmer, who worked very industriously. 12. He took — pleasure in his work. 13. When — day's work was at — end, he used to sit on — bench and smoke his pipe. 14. He got — wishing ring on — condition that he could have only one wish.

§ 67. Artikli kordus.

<p>1. The parents and children are a family At dinner I use a knife and fork.</p>	<p>1. Sidesõnaga and ühendatud substantiivide puhul ar-</p>
--	--

At night we see **the** moon and stars.

tiklit harilikult ei korrata.

A g a:

There are **the** parents and **the** children. On the table there are: **a** pen, **a** pencil, **a** book, and **a** sheet of paper.

Artikkel kordub, kui kõiki substantiive tahetakse rõhutada.

NB. There you see **the** secretary and treasurer of our club. (Üks isik peab mõlemaid ameteid.)

There you see **the** secretary and **the** treasurer of our club. (Kaks isikut.)

2. **The** good and useful book (üks raamat). **The** good and **the** useful book (kaks raamatut).
A blue, black and white flag (üks lipp).
A blue, **a** black, and **a** white flag (kolm lippu).

2. Kui ühe substantiivi ees seisab mitu adjektiivi ja substantiiviga mõeldakse ühte isikut või asja, siis artiklit ei korrata.

Võrdle: **The** English and **the** German language.
The English and German languages.

§ 68. Artikli asend.

1. The sun shone upon **the beautiful** large flowers inside the fence.
Outside the garden there grew **a little** daisy.

1. Artikkel seisab tavaliselt atribuudi ees.

2. I never saw **such a** beautiful place.

The little boy was so beautiful to look at that he was **quite a** picture.

So Mr. and Mrs. Rat went to the sun; it was **rather a** long way.

In a miserable room there were about **half a** dozen children.

What a story!

How long a walk!

It is astonishing **how short a** time it takes for very wonderful things to happen.

3. **All the** children were out of doors.

The King ordered the searching of **all the** cellars below **both** the Houses of Parliament.

He paid **double the** sum.

He paid **half the** sum.

2. Sõnade **such, quite, rather, half, what, many** järel seisab indefiniitne artikkel.

Indefiniitne artikkel seisab ka atribuudi järel, mille ees on: **as, so, too, how, however.**

3. Sõnade **all, both, double, half** järel seisab definiitne artikkel.

Harjutus 82.

Aseta artiklid (definiitsed või indefiniitsed) sinna, kuhu tarvis:

1. Fauntleroy wrote quite long letter to Mr. Hobbs.
2. He was not handsome boy, but he had rather nice face.
3. I cannot tell you all things they did during happy weeks at Sandy Bay.
4. Both children were dead.
5. It is such good story.
6. We have still plenty of time.
7. We learn English and German language at school.
8. He was wise

and good man. 9. Third son of earl had all gifts, and all charms, and all strength and beauty. 10. London is large and wealthy city. 11. It was half hour's walk from station. 12. I have never seen so tall man. 13. In storm both ships were wrecked. 14. Please lend me half pound. 15. Next week I can pay double sum.

Substantiiv (nimisõna).

(The Noun.)

§ 69. Sugu.

<p>1. Meessugu: Where is Father?
 He is in his office.
 Naissugu: Where is Mother?
 She is in her room.
 Asjasugu: Where is the book?
 It is on the table.</p> <p>2. Henry has a dog; his name is Jack.
 Mary has a cat; her name is Snowball.
 The swallow flies well; it flies better than the sparrow.</p> <p style="text-align: center;">Mõningaid iseärasusi:</p> <p>3. The sun shot his golden rays over the treetops.
 The moon glittered as she rolled through the cloudless sky.
 The situation of Great Britain, the character of her people, and the nature of her government fit her for trade and commerce.
The steamer Prince George went down with all her crew.</p>	1. Meessoost olendid on meessugu, naissoost olendid nais-sugu ja asjad on asjasugu. 2. Koduloomad on mees- või naissoost, väikesed loomad on asjasoost. 3. The sun (päike) on meessugu. The moon (kuu), laevade ja maade nimed on sageli naissugu.

§ 70. Pluurali moodustamisest.

1. a) book — books [bʊk]
 month — months [mʌnθs]
 cat — cats [kæts]

- b) dog — dogs [dɒgz]
 pen — pens [pens]
 table — tables [teɪblz]
 day — days [deɪz]
 tree — trees [triːz]

NB. straw-hat, pl. straw-hats
 brother-in-law, pl.
 brothers-in-law

2. ass — asses [ˈæsɪz]
 brush — brushes [ˈbrʌʃɪz]
 church — churches [ˈtʃɜːtʃɪz]
 box — boxes [ˈbɒksɪz]
 cage — cages [ˈkeɪdʒɪz]
3. potato — potatoes [pəˈteɪtəʊz]
 negro — negroes [ˈniːgrəʊz]
 hero — heroes [ˈhiərəʊz]

A g a :

motto — mottos
 piano — pianos

4. cherry — cherries [ˈtʃerɪz]
 fly — flies [flaɪz]
 victory — victories [ˈvɪktərɪz]

A g a :

boy — boys [bɔɪz]
 valley — valleys [ˈvælɪz]

1. Pluural moodustatakse singularist lõpu **s** abil, milline hääldatakse:

- a) [**s**] helitute konsonantide järel;
 b) [**z**] heliliste konsonantide ja vokaalide järel.

NB. Liitsõnade juures võtab põhisõna **s-i**.

2. Kui singulari lõpp on **s, sh, ch, x, ge**, siis lõpeb pluural **es**-iga, milline hääldatakse [**ɪz**]

3. **o**-lõpulised substantiivid moodustavad tavaliselt pluurali **es** abil, milline hääldatakse [**z**]. Mõned **o**-lõpulised käivad üldreegli järgi.

4. **y**-lõpulised substantiivid muudavad pluuralis **y-i** **ies**-iks, kui **y-i** ees seisab konsonant. **y** jääb muutmata, kui tema ees seisab vokaal.

5. leaf — leaves [li:vz]
 wolf — wolves [wulvz]
 knife — knives [naivz].

5. Paljud f- ja fe-lõpulised sõnad muudavad lõpu mitmuses **ves-iks**.

NB. chief — chiefs, hoof — hoofs,
 roof — roofs, grief — griefs,
 proof — proofs.

Mõned f-lõpulised käivad aga üldreegli (1.) järgi.

§ 71. Ebakorrapärane pluural.

Singular.	Tähendus.	Pluural.
man [mæn]	— mees	men [men]
woman [ˈwʊmən]	— naine	women [ˈwɪmɪn]
foot [fʊt]	— jalg	feet [fi:t]
goose [gu:s]	— hani	geese [gi:s]
tooth [tu:θ]	— hammas	teeth [ti:θ]
mouse [maʊs]	— hiir	mice [maɪs]
ox [ɒks]	— härg	oxen [ˈɒksn]
child [tʃaɪld]	— laps	children [tʃɪldrən]
sheep [ʃi:p]	— lammas	sheep [ʃi:p]
deer [diə]	— põder, hirv	deer [diə]

Harjutus 83.

Moodusta pluural!

Näidis: glass — glasses.

1. Branch, 2. cup, 3. echo, 4. fork, 5. bush, 6. motto,
 7. watch, 8. cargo, 9. joy, 10. body, 11. wife, 12. city,
 13. chimney, 14. chief, 15. sheep, 16. ox, 17. toe, 18. country,
 19. toy, 20. child, 21. life, 22. gipsy, 23. tooth, 24. deer,
 25. woman, 26. roof, 27. factory, 28. negro, 29. foot, 30. half.

Harjutus 84.

Pane pluuralisse!

Näidis: The man went to buy a sheep.

Pluural. The men went to buy sheep.

1. The farmer sold a sheep and a goose.
2. This man has a cow and an ox.
3. There is a deer in the park.
4. A woman is sitting under that tree.
5. Look at the lovely rose in the vase!
6. That leaf is dead.
7. This cherry is ripe.
8. I see the roof of a house.
9. There is a chimney on the roof.
10. The chimney of this factory is very high.
11. My knife is sharp.
12. There is a potato on the dish.
13. This man is a chief.
14. I saw a gipsy in the city.
15. I have an aching tooth and a bad foot.

§. 72. Iseärasusi pluurali tarvitamisel.

1. a) Mr. Brown's **trousers** are grey.

These **scissors** do not cut well.

Mary's **lungs** are not quite well.

b) Good **clothes** open all doors.

The **contents** of this book are unknown to me.

I am afraid that **measles** are spreading in the **environs** of our village.

His **riches** are very great.

Many **thanks** for your letter.

The men's **wages** are due.

1. Ainult pluuralis tarvitatakse:

a) Kahest ühesugusest osast koostuvate asjade nimetusi;

b) sõnad:

clothes — rõivad

contents — sisu

environs — ümbrus

the middle ages —

keskaeg

measles — leetrid

riches — rikkus

thanks — tänu

2. Mary Stuart and her husband took the title and **arms** of King and Queen of England. Grandfather knocked the **ashes** out of his pipe.
 Our **colours** are blue, black, and white.
 The **customs** on silk are rather high.
 I am sure you will take as much **pains** as possible.
 Cedric was in high **spirits**.
 The woman lost her **wits**.
 Do not buy foreign **goods**!
 The **goods** reached us safely.

wages — palk
oats — kaer
tidings — sõnum

2. **Erisugune tähendus pluralis on sõnul: arm** — käsi, *arms* — käed; relvad; vapp
ash — saarepuu, *ashes* — saarepuud; tuhk
colour — värvus, *colours* — värvused; lipp
custom — komme, *customs* — kombed; toll
pain — valu, *pains* — valud; vaev
spirit — vaim, *spirits* — vaimud; tuju; alkoholsed joogid
wit — meeletervus, nali; naljahammas
wits — mõistus
goods — kaup, kaubad

3. a) This **news is** not true.
 The best **means** to get rid of him **is** to give him some money.

3. **Pluurali vorm, kuid singulari tähendus on:**

b) **Mathematics** is very interesting.

Physics is my favourite study.

Gymnastics is taught in our schools.

At the beginning of the 17th century England was of little weight in European **politics**.

Nowadays English **politics** are of great importance.

4. The fisherman catches **fish**.

The **cattle** of England are the finest in the world.

In summer many **people** go to the country. Here they can have the best milk and good **fruit**.

5. This gate is twenty **feet** high.

My sister is ten **years** old.

This house is worth two thousand **pounds**.

A g a:

This coat costs three **pound** ten (shillings).

a) sõnul:

news — uudis

means — vahend;

b)-ics-lõpuga teaduste nimetusil, välja arvatud **politics**, mida tarvitakse ka pluurali tähenduses.

4. **Singulari vorm,**

kuid pluurali tähendus on kollektiiv, nagu

cattle — kariloomad

fish — kalad

people — inimesed
fruit — puuvili jne.

5. **Arvsõna järel** on substantiiv **pluuralis**.

Kui sõnale **pound** järgneb **shillings** või **pence**, siis on **pound singularis**.

There are seventy **head** of cattle
in the meadow.

The farmer sold twelve **dozen**
(of) eggs.

He gave me six **score** of pears.

Singularis tarvita-
takse veel:

couple }
brace } paar

dozen — tosin

head — pea (lojus)

piece — tükk

score — kaksküm-
mend.

6. Boys have mostly good **appe-
tites**.

They shook their **heads**.

Twenty persons lost their **lives**.

6. **Mõnesid abstrakt-
seid** nimisõnu ja
kehaosi tähenda-
vaid sõnu tarvita-
takse inglise keeles
pluuralis, kui nad
kuuluvad mitmele
isikule.

Harjutus 85.

Tõlgi inglise keelde:

1. Käärid on laual. 2. Need püksid on liiga
laiad. 3. Kas te kopsud on päris terved? 4. Rikkus ei
too alati õnne. 5. Selle raamatu sisu on väga huvitav.
6. Minu palk ei ole väga suur. 7. Kaer kasvab põllul.
8. Palju tänu teile abi eest. 9. Meie küla ümbruses
on ilus mets. 10. Need relvad näivad hirmsad.
11. Tolli maksetakse paljudelt kaupadelt. 12. Me
olime nii heastujus, et kaotasime mõistuse.
13. Vanaisa koputas tuha piibust. 14. Eesti lipp on
sini-must-valge. 15. Ma ei osta välismaa kaupa. 16. See
on hea uudis. 17. Ma ei tea ühtegi vahendit, et
teda aidata. 18. Võimlemine on minu lemmik-aine.
19. Mu sõber ei armasta matemaatikat. 20. Inglise-
lased ütlevad, et nende poliitika on rahupoliitika.

Harjutus 86.

Tõlgi inglise keelde:

1. Pärast pikka jalutuskäiku oli meil väga hea (söögi)-isu.
2. Tormisel merel kaotasid sajad inimesed oma elu.
3. Palun võtke käd taskuist!
4. Ema ostis kolm tosinat mune.
5. Kingsepp müüs viis paari kingi.
6. Ma maksin selle kuue eest kaks naela 10 šillingit.
7. Minu kuub maksab kaks naela.
8. Minu vanaisa on 60-aastane.
9. Minu väike õde on ainult 3 aastat vana.
10. See laud on 3 jalga pikk ja 2 jalga 3 tollilai.
11. Me püüdsime ilusaid kalu sellest tiigist.
12. Kolmkümmend pead sarvloomi on aasal.
13. Inglise kariloomad on parimad maailmas.
14. Inglismaal paljud inimesed töötavad vabrikuis.
15. Põhjamerest püütakse palju kalu.

§ 73. Kaasused (käänded).

Inglise keeles on 3 kaasust.

Nom.	{ The town was in ruins. The town was destroyed. }	1. Nominatiiv (Nominative).
Gen.	{ The gates of the town were opened. The town's freedom was restored. }	2. Genitiiv (Genitive, Possessive).
Obj.	{ The enemy destroyed the town . The King visited the town . }	3. Objektiiv (Objective, Accusative).

§ 74. Nominatiiv ja objektiiv.

The **mother** helped Mary.
Mary helped her **mother**.
The **cat** bit the rat.
The rat bit the **cat**.

Nominatiiv on käändelõputa ja prepositsioonita ning **seisab predi-**

The **hunter** killed the lion.
The lion killed the **hunter**.

kaadi (verbi) ees.
Objektiiv on vormilt nominatiivi sarnane, kuid **seisab predikaadi järel**.

§ 75. Genitiiv.

1. **Henry's** dog is white.
My **father's** friend lived in London.
This **girl's** frock is very pretty.

Have you read **Dickens's** ['dikinsiz] works?

Charles's ['tʃa:lziz] books are on the table.

A **horse's** ['hɔ:siz] foot can kick hard.

2. do not know the **children's** father.
Mice's tails are long.

The **boys'** books are on the table.

Rabbits' tails are short.

NB. They bought a loaf of bread at the **baker's** (pagariärist) and then went to the **butcher's**.

We were at **Smith's** (Smithi majas).

1. Genitiiv moodustatakse nominatiivist 's abil.

s-lõpulisil sõnul hääldatakse 's [iz].

2. **Pluurali genitiiv** moodustatakse pluurali nominatiivist 's abil.

Kui pluuralis on juba s, siis tuleb genitiivis ainult '.

NB. 's-genitiivi juures, kui see tähendab „äri, maja“, puudub substantiiv.

<p>3. In autumn the leaves of many trees change colour.
The colour of his hair is black.
The poet expresses his love of liberty.</p>	3. Genitiiv moodustatakse veel prepositsiooni of abil.

§ 76. Genitiivi tarvitamisest.

<p>1. The farmer's house is large.
The sparrow's nest is under the roof.</p>	1. 's-genitiivi tarvitatakse isikute ja elavate olendite kohta.
<p>2. The roof of the house is red.
The window of our classroom is shut.
The little lark sang of the joys of a free flight.</p>	2. of-genitiivi tarvitatakse asjade ja abstraktsete mõistete juures.
<p>A ten minutes' walk from the station there stood a lovely cottage.
We have just learnt about the Seven Years' war.
An hour's work.
A three miles' drive.</p>	Erandi moodustavad mõningad üt-lused, millised väljendavad aja või ruumi mõõtu.
<p>3. My friend's arrival ehk
The arrival of my friend.
Shakespeare's plays ehk
The plays of Shakespeare.</p>	3. Sageli võib tarvitada paralleelselt mõlemaid genitiive. 's-genitiivi võib enamasti alati asendada of-genitiiviga, aga mitte vastupidi.

Harjutus 87.

Tõlgi inglise keelde:

1. Mu vanemate maja.
2. Linnu pesa.
3. Jänese saba.
4. Jäneste sabad.
5. James'i müts.
6. Mehe raskus.
7. Meeste rõivad.
8. Päevatöö.
9. Puutüvi.
10. Kolme-tunni-teenkond.
11. Laua värvus.
12. Kolmekümne-aastane sõda.
13. Jumala armastus inimeste vastu on suur.
14. Ta südames oli jumalaarmastus ja -kartus.
15. Tom veetis suve oma onu juures.
16. Ma tellisin uued kingad kingsepalt.
17. Me läksime pagari juurde.
18. Lähme hr. Smith'i juurde!
19. Dickensi tööd on hästi tuntud.
20. Charles'i raamatud on laual.
21. Nad tegid kahetunnise jalutuskäigu.
22. See oli 10-miiline teenkond.

Eesti käänete väljendusest inglise keeles.

§ 77. Nimetav. Omastav. Osastav.

<p>1. Tom learns English.
The children work at school.
English is not very difficult.</p> <p>2. My uncle's farm is not far from the town, it is only an hour's drive.
The horses' stables are near the farm-house.
The roof of the farm-house is grey.
The colour of ripe cherries is red or black.</p>	1. Eesti nimetavale käändeale vastab inglise keeles nominatiiv (vt. § 74). 2. Eesti omastavale vastab 's- või of-kujuline genitiiv (vt. §§ 75 ja 76).

3. I read **books**.
He lent me **three pounds**.
Tom learns **English**.

3. Eesti **osastavale** vastab inglise keeles:

a) **objektiiv**, mis on vormilt nominatiivi sarnane, ainult **seisab predikaadi järel** (vt. § 74);

Many people came from church.
(Palju r a h v a s t tuli kirikust.)

(Some) **famous men** have lived in this house. (K u u l s a i d m e h i on elanud selles majas.)

Some little flowers were still blooming in the meadow. (Aasal õit- ses veel väikesi lilli.)

English is taught in our school. (Meie koolis õpetatakse ing- lise keelt.)

Bread is made of flour.
(L e i b a tehakse jahust.)

b) **nominatiiv**, kuid siis seisab tavaliselt selle ees mõni sõ- nust: **some, no, any, many**, või lauses on passiivi konstruktsioon (vt. § 74).

Harjutus 88.

Tõlgi inglise keelde ja ütle, missuguses käändes on substantiiv:

1. Ma loen r a a m a t u t.
2. Me loeme r a a m a t u i d.
3. R a a m a t u i d loetakse koolis ja kodus.
4. Selle r a a m a t u hind on kõrge.
5. Meie maja

on jaamast kümneminutilise jalutuskäigu kaugusel. 6. See on minu sõbra raamat. 7. Tähtsaid mehi on käinud selles koolis. 8. Inglise koolides õpetatakse prantsuse keelt. 9. Ma elan oma isa majas. 10. Selle maja värvus on hall. 11. Piimast tehakse võid. 12. Või hind on kõrge. 13. Ema ostis võid. 14. See küla on raudteejaamast seitsme miili kaugusel. 15. Me sõitsime seitse miili. 16. Seitse miili ei ole väga pikk maa.

§ 78. Sisseütlev.

<p>1. The children went into the garden. I put my hands into the pocket. Henry fell into the pond.</p>	<p>1. into tähendab „sisse“.</p>
<p>2. On Sunday at 7 p. m. I went to church. We did not go to school yesterday. Last night we went to the theatre. A g a : I go into the church (hoonesse). I go into the school (koolimajja).</p>	<p>2. to tarvitatakse sõnadega: school, church, bed, prison, market, kui nad esinevad abstraktses tähenduses; s. o. <i>school</i> — õpetöö, <i>church</i> — jumalateenistus, <i>bed</i> — magamine jne.</p>
<p>My friend went to America, to London, to Estonia, etc.</p>	<p>to tarvitatakse ka maade ja linnade nimede juures.</p>

3. The ship sailed for America (Ameerikasse, Ameerika suunas). The train left for Tallinn (Tallinna suunas).	3. for tähendab millegi suunas, millegi kasuks.

Võrdle:

My friend left Tallinn (lahkus Tallinnast).

My friend left **for** Tallinn (läks Tallinna, sõitis Tallinna).

to leave — maha jätma midagi, lahkuma millestki.

to leave for — lahkuma millesegi, millegi suunas.

4. The bell rang and the teacher entered the classroom. We entered the house by the front-door. The enemy invaded the country. Julius Caesar invaded Britain. They reached home (jõudsid koju) at seven. They had soon reached the Red Cottage (jõudnud punasesse suvilasse).	4 Verbid to enter — sisse astuma, to invade — sisse tungima ja to reach — jõudma, tarvitatakse ilma prepositsioonita. Nad nõuavad inglise keeles objektiivi

NB. We go **home**.

NB. Koju — **home** on ilma prepositsioonita.

Harjutus 89.

Pane lünka sobiv prepositsioon. Kus pole tarvis, tõmba kriips maha:

1. When do you go — school?	2. I leave — home

every morning at half past seven. 3. Yesterday I did not go — school, I went ~~to~~ Tallinn. 4. I left — Tartu — Tallinn at 4 a. m. 5. I entered — a third class carriage and soon the train left — Tallinn. 6. On my arrival I went — my cousin's. 7. In the afternoon I went — the harbour. 8. There I saw a ship set sail — America. 9. The steamer was going — London and then — America. 10. At night I hurried — the station. 11. I returned — home at 6 a. m. 12. In the train I read a war novel, how the Germans invaded — Belgium in 1914. 13. The train reached — Tartu station at 5 a. m. 14. I was very tired and could not go — school. 15. I went — bed. 16. In the afternoon I got up and went — my friend Peter.

§ 79. Seesütlev.

<p>1. The children are in the garden.
We learn in the classroom.
Many fishes are swimming in
the pond.</p>	<p>1. in
tähendab „sees“.</p>
<p>We live in Estonia, in England,
in Ireland, etc.
I have a friend in London, in
Edinburgh, in Tallinn.</p>	<p>in tarvitatakse
maade ja suurte
linnade nime ees.</p>
<p>Christmas is in December.
We have holidays in April.</p>	<p>in tarvitatakse kuu-
de nimetuste ees.</p>
<p>2. I live at Tartu.
The children's grandparents live
at Sandy Bay.</p>	<p>2. at
tarvitatakse väikse-
mate linnade ja ko-
hanime ees.</p>

In the morning we were **at**
church, **at** school, **at** home.

A g a :

It is rather cool **in** the church
(kirikuhooones).

My brother married **at the age**
of 22.

Shakespeare died **at the age**
of 52.

NB. We work **at home.**

at on ütlustes nagu:

at school,

at church,

at the theatre

jne., kui need nimi-

sõnad on abstrakt-

ses tähenduses, ja

at the age of —

vanuses;

at home — kodus.

Harjutus 90.

Pane lünka sobiv prepositsioon või tõmba kriips maha,
kui prepositsiooni pole tarvis:

1. We live — Estonia. 2. Our government is — Tallinn. 3. Our University is — Tartu. 4. The King of England resides — London. 5. George V ascended the throne — the age of 45. 6. On Sunday morning I was — church. 7. When I opened the church-door, I saw many people sitting — the church. 8. On weekdays I go — school. 9. English children go — school 5 days a week. 10. We are — school from 8 till 2 o'clock. 11. — July and August we do not go — school. 12. The parents are working — the garden. 13. Let us go — the garden! 14. Is Mr. Brown — home? 15. No, he isn't, but he will come — home very soon. 16. He usually is — home from 4 to 6 p. m. 17. — July he goes — the seaside. 18. His birthday is — May. 19. How long has he lived — Estonia? 20. Let's see, he was — Tartu about a year and then two years — Tallinn.

§ 80. Seestütlew.

<p>1. At two o'clock the children came from school, from home, from church, etc.</p> <p>a) At midnight we returned from the theatre.
The steamer came from Liverpool.
I got a letter from America, from London.</p> <p>b) The farmer worked from morning to night.
Shakespeare lived from 1564 to 1616.
I know him from his childhood.</p> <p>c) The garden is separated from the road by a fence.
The dog saved the child from death.
Beer is made from hops.
Cider is made from apples.
God guards us from evil.
I do not like to be separated from my friend.</p> | <p>1. from tarvitatakse:</p> <p>a) ruumilises tähenduses;</p> <p>b) ajalises tähenduses;</p> <p>c) mõnede verbide järel nagu:
to save from — päästma (millestki)
to separate from — lahutama (millestki)
to free from — vabastama (millestki)
to guard from — kaitsma (millegi eest) jne.
to make from — valmistama (millestki; materjal töötatakse enne ümber).</p> |
|--|--|

2. a) These spoons are **made of** silver.

My shoes are **made of** leather.

The bird **sang of** the joys of a free flight.

The farmer **spoke of** his good fortune.

Our flat **consists of** five rooms.

(Me korter koosneb viiest toast.)

I washed my face in order to **get rid of** the sleepy feeling.

b) The letter **of** the 25th of June. (Kiri 25. juunist.)

c) He is **blind of** one eye.
He is **lame of** one leg.
That is very **kind of** you.

d) He died **of** sorrow. (Ta suri kurbusest.)
He died **of** cold. (Ta suri külmast, külma kätte.)

3. Fauntleroy flushed rosy **red with** pleasure up to the roots of his bright hair.

2. **of** tarvitatakse:

a) verbide järel nagu:

to make of — valmistama (millestki); materjal ei ole ümber töötatud)

to sing of — laulma (millestki)

to speak of — kõnelema (millestki)

to get rid of — vabanema (millestki)

to consist of — koosnema (millestki);

b) **kuupäevade** juures;

c) adjektiividega nagu: **to be blind of, to be lame of** jne.

d) **of** väljendab põhjust.

3. **with** väljendab põhjust [samuti nagu **of** 2 (d)].

The whole nation was **wild with** delight.

Sinclair's clothes were **heavy with** water.

4. Mr. Brown lives **on** his annual income (oma aastasest tulust). This book is **on** Shakespeare (Shakespeare'ist, Shakespeare'i üle).

4. **on** — millestki, millegi üle.

5. I was surprised **at** the news. I am **astonished at** his not coming.

5. **at**
to be surprised at
— (üllatatud millestki)
to be astonished at
to be frightened at.

6. I know him **by** his voice (häälest). Can you tell the poem **by** heart (peast)? We entered **by** the front-door (eesuksest, eesukse kaudu).

6. **by**
tähendab millegi kaudu.

7. I tried to **avoid** illness. The man **escaped** prison. Tom **gave up** his post (loobus kohast).

7. ilma prepositsioonita mõningaid verbe nagu:
to avoid — hoiduma, vältima
to escape — pääsema
to give up — loobuma.

Harjutus 91.

Pane lünka sobiv prepositsioon või tõmba kriips maha, kui prepositsiooni pole tarvis:

1. We went — the cinema last night. 2. I was — the theatre. 3. At what o'clock did you return — home? 4. We came — the theatre at 11. 5. We were — the theatre — eight till 11. 6. I am very fond — the theatre. 7. Yes, I see, you often speak — it. 8. I love the theatre — my childhood. 9. You are fond — reading. 10. Yes, the other day I read a very interesting book — Shakespeare (Shakespeare'i üle). 11. I feel rather cold, let us go — the room. 12. Yes, your face is quite blue — cold. 13. Oh, Henry is — the drawing-room, I know him — his voice. 14. He is my best friend, I would not like to be separated — him. 15. It is a pity that he is lame — one leg. 16. Please give me a drop — water, I am dying — thirst. 17. Do you remember what the girl — the theatre sang — last night? 18. I know the song — heart. 19. Do you drink cider, it is made — apples. 20. This tumbler is — crystal, I suppose?

Harjutus 92.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma lähen hommikul kooli. 2. Ma töotan koolis kella kaheksast kaheni. 3. Kell kaks ma lähen koolist koju. 4. See tahvel on tehtud puust. 5. Võid tehakse piimast. 6. Maja on lahutatud tänavast aiaga. 7. Politseinik päästis lapse surmast. 8. Mu vanaisa suri 67 a. vanuses. 9. 65 a. vanuses loobus ta kohast. 10. Mees pääses vanglast. 11. Laev lahkus Eestist ja purjetas Ameerikasse. 12. Jõulud on detsembris. 13. Mu vend oli haige detsembrist jaanuarini. 14. Ta elas minu tulust.

15. Miks te loobusite k o h a s t ? 16. Ma lootsin pääseda r a s k u s i s t . 17. Me tunneme õpetajaid h ä ä l e s t . 18. Kas te teate seda luuletust p e a s t ? 19. See raamat on I n g l i s m a a s t . 20. Kogu klass karjus r õ õ m u s t . 21. See mees on pime ü h e s t s i l m a s t . 22. Ma sain teie kirja v i i e n d a s t j u u l i s t . 23. Õpetaja kõneles I n g l i s m a a s t . 24. Meri kaitseb Inglismaad v a e n - l a s t e e e s t . 25. Meri lahutab Inglismaad P r a n t s u s - m a a s t .

§ 81. Alaleütlev.

<p>1. I put the book on the table.
Hang the picture on the wall!
Let us go on a journey!</p>	<p>1. on tähendab
peale.</p>
<p>2. Give this book to me!
Mary gave five cents to the
beggar.
The teacher returned the copy-
books to the pupils.</p>	<p>2. to
näitab isikut, kel-
lele; ta seisab ob-
jektiivi järel.</p>
<p>A g a :
3. Give me this book.
Mary gave the beggar five cents.
The teacher returned the pupils
the copy-books.</p>	<p>3. —
Alaleütlev on pre-
positioonita, kui
ta seisab objektiivi
(sihitise) ees ja
väljendab isikut,
kellele.</p>
<p>4. The teacher asked and I ans-
wered him.</p>	<p>4. Ilma prepositioo-
nita tarvitatakse</p>

Though the boy had been naughty, the father **forgave him**.

verbe:
to advise — nõu andma
to answer — vastama (kellelegi)
to congratulate — õnnitlema, õnne soovima
to please — meeldima
to forgive — andestama kellelegi.

NB. He said **to** me.

Aga: He told me.

He told a story **to** me.

NB. **to say to** (alati **to-ga**).
to tell (objektiivil järel **to-ga**).

5. The ship sailed **for** England (Inglismaale).
The train started **for** Germany (Saksamaale).

5. **for**
tähendab millegi suunas.

6. Let us go **into** the street.
In summer many people go **into (to)** the country.
The cow ran **into** the field.

6. **into**
ruumilises tähenduses.

7. The traveller pointed **at** the sun.
Savages rushed **at** him.

7. **at** verbidega:
to aim at — sihtima millelegi
to throw at — viskama
to point at — osutama
to rush at — tormama.

Harjutus 93.

Pane lünka sobiv prepositsioon või, kui pole tarvis, tõmba kriips maha:

1. Mrs. Robinson and the children went — a railway journey. 2. The farmer dropped some cherries — the road. 3. — school we write — the blackboard. 4. The children ran — the meadow to pick flowers. 5. The teacher showed some pictures — the pupils. 6. The merchant promised — the finder — a reward. 7. The bird said — the frightened farmer... 8. Edith said — them: "What shall we do?" 9. Agnes handed — Edith the book. 10. Uncle had told — them many stories. 11. Jack obeys — Henry. 12. Mary sent a letter — father. 13. Mother told — her to be quick. 14. She hurried — the station. 15. She dropped the letter — the box and saw the train start — Latvia.

Harjutus 94.

Tõlgi inglise keelde:

1. Arst andis mulle nõu minna maale. 2. Ma alistasin tema soovile, kuigi see ei meeldinud mulle. 3. Ma ütlesin talle: „Hea küll, ma lähen.“ 4. Ma ütlesin talle, et ma lähen. 5. Ma läksin väikesele reisule. 6. Pakikandja pani mu pakid pingile. 7. Ma andsin pakikandjale jootraha. 8. Ma riputasin oma mantli seinale. 9. Mu sõber ei tulnud mind saatma; seda ma ei andesta talle! 10. Ma saatsin teda, kui ta sõitis Inglismaale. 11. Sünnipäeval mõned sõbrad tulid mulle õnne soovima (mind õnnitlema). 12. Me läksime aasale ja põllule lilli korjama. 13. Ma ei lähe tänavale niisuguses ülikonnas.

§ 82. Alalütle.

1. a) The book is **on** the table.
The picture is hangig **on** the wall.
I see a carriage **on** the road.

1. **on**:
a) ruumilises tähenduses **peal**;

- b) Christmas is **on** the 25th of December.
We do not work **on** Sunday.
On the King's arrival the public was wild with delight.

- b) ajalises tähenduses, peamiselt **kuu-** ja **nädalapäevade nimetusega**.

2. a) I met him **at** the concert last night.
The next village is **at** a distance of three miles.
Ships are tossed **at** sea.

2. **at**:
a) ruumilises tähenduses ;

- b) The English have lunch **at** noon.
At night it is dark.
Just **at** that moment he caught sight of an enemy.

- b) ajalises tähenduses ;

- c) **At** the Captain's command the ship weighed anchor.
I did it **at** your own wish, **at** your request.
At old Mr. Robinson's invitation the grandchildren came to Sandy Bay.

- c) kaudses tähenduses ;

<p>3. a) Many people are in the street.
The farmer ploughs in the field.
Mr. Brown lives in the country.</p> <p>b) Christmas is in winter.
He was born in the year 1918.
In the morning, in the evening,
in the daytime, in the afternoon, in time (ajaldasa, õigel ajal).</p> <p>A g a :
at night, at noon, by day (päeval).</p>	3. in : a) ruumilises tähenduses; b) ajalises tähenduses.

Harjutus 95.

Pane lünka sobiv prepositsioon või, kui pole tarvis, tõmba kriips maha:

1. An English book is lying on my desk.
2. The moon shines at night.
3. I left at school the doctor's advice.
4. In the evening we have supper.
5. My birthday is on the 15th of July.
6. Shakespeare died in the year 1616.
7. In autumn the wind is very strong.
8. English children do not go to school on Saturday.
9. Some cruel boys threw stones at the poor dog.
10. At mother's request father forgave at Henry.
11. I usually spend my holidays in the country.
12. There are many cornflowers in the field.
13. I live in Garden Street.
14. The sun shines by day.
15. My mother works in the afternoon.
16. We met him at the ball last week.
17. At present the wind must be very strong at sea.
18. Do you sometimes play tennis at noon?
19. No, it is very hot then. I prefer to play in the afternoon.
20. The soldiers rushed on the castle.

§ 83. Alaltülev.

<p>1. I take the book from the table.
a) Mr. Brown has just come from a journey.
We read six lines from the top.   b) I got this book from my brother.
We buy some goods from Germany.
Mary received a letter from her father.</p>	<p>1. from tähendab:
a) pealt, millelt;</p> <p>b) isikut, kellelt.</p>
<p>2. Tom asked Mary: "Where is my dog?"
The teacher asked me three questions.
When I am ill, I consult the doctor.</p>	<p>2. Ilma prepositsioonita verbide järel
to ask — küsima, paluma (kelleltki)
to consult — nõu küsima (kelleltki).</p>

Harjutus 96.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma panen raamatu lauale. 2. Nüüd raamat on laual. 3. Palun võta raamat laualt! 4. Ma sain selle raamatu õpetajalt. 5. Palun anna see raamat õpetajale! 6. Ma annan õpetajale raamatu. 7. Õpetaja küsis poisilt: „Kas sa küsisid nõu arstilt?“ 8. Isa sai kirja Saksamaalt. 9. Uusaasta on esimesel jaanuaril. 10. Minu sünnipäev on talvel. 11. Smith'id elavad suvel maal. 12. Ma olen tulnud teie kutsel. 13. Ta tormas vaenlasele peale. 14. Ma teen seda

teie soovil. 15. Kui ma ei tea kuupäeva, siis ma küsin nõu kalendrilt. 16. Palun võta see raamat (ära) kalendrilt! 17. Me tulime just reisult. 18. Kas sa töid selle paki tema palvel? 19. Ma tahtsin teilt nõu küsida, mis sellega teha.

§ 84. Olev.

1. He seemed **happy**.

The farmer died a **rich man**
(rikka mehena).

He seemed a **beggar** (kerjusena).

I got the book dirty as it is
(määrdununa, nagu ta on).

1. ilma

prepositsioonita;
inglise keeles vastab olevale nominatiiv ja objektiiv.

2. My brother serves **as** a clerk
(ametnikuna).

Galsworthy is known **as** a novelist and **as** a dramatist.

2. as.

§ 85. Saav.

1. We became good **friends**.

(Me saime häiks sõbruks.)

He turned **Protestant**.

(Ta muutus protestandiks.)

Cedric thought Dawson a **very good woman**.

When Gregory was made **Pope** of Rome, he sent Augustine and a number of monks to England.

1. ilma

prepositsioonita;
väljendub inglise keeles nominatiivis ja objektiivis.

<p>2. The wind tore the clouds to
(into) pieces.
To his great surprise.
(Tema suureks üllatuseks.)
To your health!
(Teie terviseks!)</p>	2. to, into.
<p>3. The children had only bread and
milk for breakfast (hommiku-
eineks.)
I have hardly time for reading
(lugemiseks).
Please, give me the book for
some time (mõneks ajaks).</p>	3. for.

Harjutus 97.

Pane lünka prepositsioon või tõmba kriips maha:

1. They did so only for fun. 2. By the battle of Chester, in 613, the English had made themselves — masters of the country. 3. He was chosen — president. 4. Shakespeare is regarded — the greatest dramatist of the world. 5. Better die — a beggar than live — a beggar. 6. The farmer worked very industriously and before long he grew — rich. 7. Let us drink to Mr. Brown's health! 8. Tom, do you sometimes have honey for breakfast? 9. Please, lend me your umbrella for to-morrow (homseks). 10. "Jane, you must have plenty of sleep, or you will never grow — a big girl like Mary," said Aunt Grace. 11. He is known as the first president of our club. 12. Charles I was confined — a

prisoner at Hampton Court. 13. I offered myself to the girls — a governess. 14. The children seemed — very happy ⁱⁿ the Giant's garden. 15. The dog rushed out and tore the fox ^{to} pieces. 16. ^{To} the children's great delight grandfather had suggested a walk. 17. We thought him very clever.

Harjutus 98.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma olen alati tundnud teda usina töömehena.
2. Ta isa teenib pangas ametnikuna.
3. Henry Ward on tuntud koolis parima jooksjana.
4. Ta armastas seda tütarlast vaesena, nagu ta oli.
5. Ta värises nagu haavaleht (haavalehena).
6. Ta kohtles mind nagu sõpra.
7. Isa haiguse ajal ma teotsesin põetajana (põetaja — nurse).
8. Me joome teie terviseks.
9. Henry suureks rõõmuks konduktor lubas tal võtta koera rongi.
10. Torm murdis laevamasti tükkideks.
11. Meil on täna kala lõunaks.
12. Palun laenake mulle oma vihmavari mõneks tunniks.
13. Ma arvan, me saame veel häiks sõbruks.
14. Miks nad valisid ta presidendiks?
15. Ta pidas ennast väga tugevaks.

§ 86. Rajav.

<p>1. I sleep from 11 p. m. till 7 a. m.
True till death.
(Ustav surmani.)</p> | | <p>1. till, to
ajalises mõttes.</p> |
|--|--|---|

Our summer holidays last **till** September.

He worked **from** morning to night.

Shakespeare lived **from** 1564 to 1616.

2. Could you walk with me **as far as** the bridge (sillani)?

We have read **as far as** page 55.

The bus will take us **as far as** Hyde Park Corner.

2. **as far as**
ruumilises tähendus.

3. Count **up to** ten!

Mr. White is in debt **up to** his ears.

Up to the present I do not know him.

3. **up to.**

Harjutus 99.

Pane lünka prepositsioon:

1. We are at school ~~from~~^{from} eight ~~till~~^{till} two o'clock. 2. The farmer's wife said: "You work ~~from~~^{from} morning ~~till~~^{till} night, and let the best years ~~of~~^{of} your life go by." 3. I was ~~up~~^{up} to my chin in water. 4. Our Christmas holidays last ~~from~~^{from} December ~~till~~^{till} the 8th ~~of~~^{of} January. 5. Let us read ~~of~~^{of} the fifth chapter. 6. We could go by bus ~~to~~^{to} the Town Hall. 7. Count ~~up to~~^{up to} twenty! 8. It rained ~~till~~^{till} the evening. 9. I have not found your book ~~up to~~^{up to} the present. 10. He is in debt ~~up to~~^{up to} his ears. 11. He promised to be true ~~till~~^{till} death. 12. Queen Victoria reigned ~~from~~^{from} 1837 ~~till~~^{till} 1901. 13. He took me in his car ~~to~~^{to} the theatre. 14. Yesterday morning I slept ~~till~~^{till} ten o'clock.

§ 87. Ilmaütlev.

<p>1. I cannot live without you.
Mr. Smith cannot see well with-
out spectacles (glasses).
You must not leave without
saying good bye to us.</p>	1. without.
<p>2. In winter the trees are leafless
(lehita).
Could you lend me some money,
I am penniless (pennita)?
This garden is flowerless (lil-
lita).</p>	<p>2. less
liitub nimisõna sin-
gularile.</p>

§ 88. Kaasaütlev.

<p>1. Mary is playng with Jane.
In winter the ground is covered
with snow.
I wasn't very much pleased with
this answer.
(Ma ei olnud rahul selle vas-
tusega.)</p>	<p>1. with — tähendab
millegagi, kellegagi
(koos).</p>
<p>2. I go to school by bus.
Do you prefer travelling by rail-
way or by air?
Mary sent her letter by post.
Our teachers call us by our
family names.
English children are called by
their Christian names.</p>	<p>2. by — tähendab
millegi kaudu, mil-
legi abil.</p>

<p>3. I dare not go out in bad weather
(halva ilmaga).
I can say it in a word.
Could you finish the book in a
short time?</p> | <p>3. in — väljendab
viisi, kuidas.</p> |
|--|--|

Harjutus 100.

Pane lünka sobiv prepositsioon või muu käändeväljend:

1. The Smiths are child^{less}—. 2. You must not be so care^{less}—, you often lose your things. 3. Henry is very care^{less}—
^{as} his work. 4. Your speech was thought^{less}—. 5. You must not speak ^{without}—thinking. 6. I know my lesson ^{well}—learning it. 7. I love you so much that I cannot live ^{with}—you. 8. In winter the ground is covered ^{with}—snow. 9. The teacher was not pleased ^{with}—Tom's work. 10. Mary sent her letter ^{by}—post. 11. Do you know a hairdresser ^{by}—the name of March? 12. Nowadays many people travel ^{by}—air. 13. It is dreadful to be ^{at}—sea ⁱⁿ—stormy weather. 14. Mrs. Johnson does not go out ⁱⁿ—damp weather. 15. The goldsmith talked ^{to}—the farmer ⁱⁿ—a friendly manner. 16. The teacher orders: "Speak distinctly and ⁱⁿ—a loud voice."

Harjutus 101.

Tõlgi inglise keelde:

1. See perekond on lasteta. 2. Talvel on paljud puud lehita. 3. Ta ütles seda mõtle mata. 4. Talvel on meie aed lillita. 5. Ma ei saa nägemata osta seda maja. 6. Ta lahkus jumalaga jätmata. 7. Ma ei saa elada temata. 8. Jane mängib oma õega. 9. Isa töötab emaga aias. 10. Kas te lähete kooli omnibusega?

11. Ei, ma jalutan sinna oma sõbraga. 12. Me sõitsime maale rongiga (raudteega). 13. Kas te sõitsite vanematega? 14. Ei, ma sõitsin onuga. 15. Nad ei ole rahul oma palgaga. 16. Mis sa teed selle rahaga? 17. Palun saatke mulle raha postiga. 18. Kas te tunnete kedagi härrat nimega Hill? 19. Mu sõbrad hüüavad mind ristinimega. 20. Seda on raske ütelda ühe sõnaga. 21. Ta õppis inglise keele lühikese ajaga. 22. Ma ei armasta jalutada vihmase ilmaga.

Harjutus 102.

Käänete kordamiseks.

Pane lünka prepositsioon või mõni muu keelend, kui tarvis:

1. ^{you} — winter I usually get up ^{at} half past six ⁱⁿ the morning. 2. We have ~~+~~ breakfast ^{at} seven. 3. I sit ^{at} the table ^{from} seven ^{to} a quarter past. 4. After breakfast I put — my books ^{into} my satchel. 5. My mother gives — me some money. 6. I walk — the corner ^{of} the next street. 7. I go ^{to} school ^{by} bus. 8. ^{In} hot weather I do not like to ride ⁱⁿ the omnibus. 9. ^{On} meeting a friend I say + him or — her: "How do you do?" 10. I like to talk ^{with} my friends. 11. It is so sad to be friend~~less~~. 12. ^{In} the street I do not speak ⁱⁿ a loud voice. 13. I go ^{to} school ⁱⁿ Tallinn. 14. ^{In} summer I leave ^{for} the country, I do not like to live ⁱⁿ town. 15. I am very fond ^{of} reading. 16. I have read books ^{on} different subjects. 17. But a man cannot live ^{on} books alone. 18. Sometimes I leave — the books and go ^{to} the cinema or ^{to} the theatre or ^{on} a little journey ^{by} rail. 19. I visit — my cousin, who serves ^{as} a bookkeeper ⁱⁿ a bank ^{at} Tartu. 20. His birthday is ^{on} the 25th ^{of} December, — Christmas Day.

Harjutus 103.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma elan Tartus. 2. Ma käin äripäeval koolis. 3. Pühapäeval ma käin kirikus. 4. Meie kooliaasta kestab augusti lõpust juuni alguseni. 5. Hommikul ma töötan koolis, õhtupoolikul kodus. 6. Mõnikord ma jalutan oma sõbraga, vahel jälle temata. 7. Park asetseb kaugel meie majast. 8. Ma vahel sõidan sinna omnibusega. 9. Ma jalutan lähema peatuseni ja astun bussi. 10. Park asetseb linnast 1—2 miilise teekonna kaugusel. 11. Buss viib mind pargini viie minutiga. 12. Park on lahutatud maanteest ja põldudest puittaraga. 13. Hekk kaitseb teda tuulte eest. 14. Pargi keskel asetseb loss. 15. Vanaisa on jutustanud mulle palju sellest pargist ja lossist. 16. Õhtul ma lahkun pargist ja jalutan koju. 17. Mu sõber jalutab minuga sillani. 18. Me ei lahku kunagi kätt andmata ja head ööd soovimata. 19. Külma ja niiske ilmaga ma loobun jalutuskäigust, et vältida haigust. 20. Siis ma elan raamatuist. 21. Ma väga armastan lugemist. 22. Mõnikord mu sõber külastab mind. 23. Ma tunnen teda häälest. 24. Ta helistab kella ja astub esikusse eesuksest. 25. Ma naeratan rõõmust, kui teda näen. 26. Ma ütlen talle, et olen rõõmus teda nähes. 27. Ta riputab mantli seinale. 28. Me astume võõraste tupa. 29. Ma palun oma sõpra istuda. 30. Ta jutustab mulle mõningaid uudiseid. 31. Need uudised meeldivad mulle.

Prepositsioon (eessõna).

(The Preposition.)

Hulk prepositsioone on peatükis „Eesti käänete väljendusest inglise keeles“ läbi võetud. Neid me enam ei puuduta selles peatükis, vaid võtame uusi või endisi ainult siis, kui nad esinevad uues tähenduses.

§ 89. About.

a) We walked about the streets. Snowball is often behind Mary, when she goes about the house.	about a) mööda, ringi;
b) There were about a hundred persons in the room. It ist about ten o'clock. The carpet is about three feet long.	b) umbes.
Note: I was about to write to him. (Ma tahtsin just talle kirju- tada.)	to be about — parajasti mida- gi teha kavatsema.
c) Please, tell me about it. There was no doubt about it.	c) millegi üle, mil- lestki;
d) I am very sorry about it. Don't any of you worry about it.	d) (millegi, kel- legi) pärast, üle.

§ 90. Above, across, after.

a) 376 feet above the level of the sea. Little birds were singing above their heads.	above a) üle, kohal, ko- hale;
---	---

b) He is above such things.
I love my home above all (üle
kõige). | b) üle, enam kui,
parem kui. |
|---|---------------------------------|

2. Across.

A bridge is laid across the river.
Let us go across the street. | across —
risti üle. |
|--|-------------------------------|

3. After.

a) Henry ran after the butterfly.
He shut the door after him.	after
a) järele, järel;
b) After school we go home.
I cannot come after eight o'clock.	b) pärast, peale;
c) Miss Wood dresses after the
latest fashion.
My friend is named after his
uncle.	c) vastavalt, järele,
järgi.

Harjutus 104.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ta on umbes 30-aastane. 2. See raamat maksab umbes 10 šillingit. 3. Kontserdil oli umbes 500 inimest. 4. Ma tahtsin just välja minna, kui ta tuli. 5. Mu sõber tahab mind külastada, ja ma olen väga rõõmus selle üle (vt. § 89 d). 6. Ma tõesti ei saanud tulla, ma olen väga kurb selle üle. 7. Ärge tülitage end minu pärast. 8. Linnud lendasid aias ringi (mööda aeda). 9. Ma ei kanna palju raha enesega. 10. Ta kindlasti tuleb, pole kahtlust selles (selle üle). 11. Ma tahtsin just talle järele saata. 12. Väga hea, et te jutustasite mulle sellest. 13. Meie kool asub linnast umbes 10-minutilise jalutuskäigu kaugusel. 14. Me sageli jalutame ringi mänguplatsil.

Harjutus 105.

Tõlgi inglise keelde:

1. P ä r a s t hommikueinet ma lähen kooli. 2. P e a l e õhtusööki ma teen mõnikord väikese jalutuskäigu. 3. Kas te saate tulla p ä r a s t kella kahte? 4. See daam on rõivas-
tatud viimase moe j ä r g i. 5. Ma ei tea, mille j ä r g i on see raamat nimetatud. 6. Inglise armastavad oma kodu üle kõige. 7. Ta armastab tantsu üle kõige. 8. Lapsed läksid üle oja. 9. Isa jalutas kiiresti üle toa. 10. Taevas meie pea k o h a l oli üsna selge. 11. Lennuk tegi linna k o h a l suurt müra. 12. Kerjus jooksis daamile j ä r e l e. 13. See tänav on nimetatud suure kirjaniku j ä r g i. 14. See tee viib risti l ä b i aia.

§ 91. Against, ago, along, among.

1. You cannot hear well, if you put your hands against your ears.
I have nothing against it.
He was standing with his back against the wall.	1. against —
vastu.
2. My parents got married twenty years ago .
Many, many years ago there lived a king.	2. ago —
tagasi, eest (ajalises tähenduses).
3. A carriage is driving along the road.
The boat sailed along the coast.	3. along —
piki, mööda.
4. Many flowers grow among the grass.
Among all these books I cannot find the one I want.	4. among —
keskel, seas.

Harjutus 106.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ta jooksis peaga vastu seinale. 2. Ma tean, et ta on minu vastu. 3. Kogu rahvas oli selle seaduse vastu. 4. Me nägime teda 2 nädalat tagasi. 5. Kaua aastaid tagasi elas üks õilis kuningas. 6. Ma kohtasin teda paar aastat tagasi. 7. Koer jooksis mööda põldu. 8. Me purjetame piki (mööda) kallast. 9. Teie raamat oli minu raamatute seas. 10. Ma näen aasal rohu keskel palju lilli kasvamas. 11. See väike tüdruk on nii õnnetu võõraste keskel. 12. Ta ema suri nädal tagasi. 13. Saatus on tema vastu. 14. Pilved liikusid mööda taevast.

Harjutus 107.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma võin tulla umbes kell kaheksa. 2. Me läksime (risti) üle toa. 3. Lamp ripub meie peakohtal. 4. Linnud lendavad aias ringi. 5. Ma tahtsin just lugeda inglise keelt. 6. Mulle meeldivad roosid üle kõige. 7. Kass jooksis hiirele järele. 8. Pärast hommikueinet ma lähen kooli. 9. Onu jutustas meile loomist (loomade üle) metsas. 10. Kas sul on palju raha kaasas? 11. Ta rõivastus lõunaks vastavalt inglise kombele. 12. Paljusid lapsi hüütakse isa järgi. 13. Kuningas oli sõja vastu. 14. Hr. Robinson oli jalutamas (piki) mööda teed. 15. See juhtus kaks aastat tagasi.

§ 92. **Before, behind, below, beneath.**

<p>1. a) My birthday is before Christmas.
B. C. = before Christ (enne Kristuse sündimist).
They were back before noon.</p>	<p>1. before —
a) enne, eel;</p>
<p>b) A beggar was sitting before the door.
In the evening he used to sit before (in front of) his comfortable house.</p>	b) ees, ette;
<p>2. Jack is behind the tree.
 The man stole behind the house (hiilis maja taha).

 The train was a few minutes behind time.
 He was very much behind his years.</p> | <p>2. behind —
 taga, taha.

 Note: to be behind time — hiilinema, maha jääma.</p> |
| <p>3. The thermometer is below the freezing-point.
 The sun sank below the horizon.
 The rose-tree was growing beneath the student's window.</p> | <p>3. below, beneath
 all, allpool, allapoole.</p> |

Harjutus 108.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma ei lähe magama enne kella kümnet. 2. Mis sa teed enne kooli? 3. Julius Caesar tuli Britanniasse 55 a. enne Kristust. 4. Kaks hane ühe hane ees, kaks hane ühe hane taga ja üks hani keskel. Mitu hane kokku?

5. Aed on maja taga. 6. Suur vahe kasvab maja ees.
 7. Talumees armastas istuda pingil oma maja ees. 8. Me saabusime mõneminutilise hilinemisega. 9. On parem tulla enne aega kui hilineda. 10. Talvel on termomeeter sageli alla nulli. 11. Lõug on allpool suud. 12. Ma lõpetasin oma harjutuse enne kella helisemist. 13. Mõnikord sajab lund enne jõule. 14. Keegi võõras sõitis hr. Brown'i ees. 15. Mees ilmus kuninga ette. 16. Ta sõitis nii kiiresti, et jättis ainult tolmu enese järele.

§ 93. **Beside, besides, between, beyond, by.**

<p>1. Who is sitting beside you (by the side of you)?
This is beside our purpose.
This is beside the question.</p>	<p>1. beside —
kõrval, kõrvale,
väljaspool;</p>
2. Besides me there were two more passengers.	<p>2. besides —
peale, kõrval.</p>
<p>Note: All besides me. (Kõik peale minu, mina kaasa arvatud.)
All except me. (Kõik, välja arvatud mina.)</p>	
<p>3. The train went merrily on between fields and meadows.
We dine between one and two o'clock.</p>	<p>3. between —
vahel (kahe asja vahel)</p>
<p>4. The English have colonies beyond the sea.
Such a work is beyond my strength.
He loved her beyond measure (üle määra).</p>	<p>4. beyond —
teisel pool, üle,
väljaspool.</p>

5. Close **by** the roadside stood a
little cottage.
He sat **by** the fire.
(Aga: He went **to the fire** — tule
juurde.)

5. **by** —
kõrval, juures;
(NB. mitte juurde!).

by teised tähendused
vaata § 80 (6) ja
§ 88 (2).

Harjutus 109.

Tõlgi inglise keelde:

1. Me istusime tule juures. 2. Kaks tugitooli on kamina kõrval. 3. Peale raha on tal veel maad. 4. Peale minu oli veel 3 inimest, kes oskasid inglise keelt. 5. Peale minu ei olnud ühtegi inimest, kes oleks osanud inglise keelt. 6. Sõda oli Inglismaa ja Saksamaa vahel. 7. Nad tülitsevad oma vahel. 8. Ma võin tulla kella nelja ja viie vahel. 9. See heinamaa asetseb teispool jõge. 10. Prints ei teadnud, mis oli teinepool müüri. 11. See töö on mulle üle jõu. 12. Me elame kiriku juures. 13. Auto mõõdukas kiiresti. 14. Tee läheb aia kõrvalt. 15. Me läheme auto juurde. 16. Nad läksid otse eesukse juurde. 17. Me reisime raudteega. 18. See kiri on isa (poolt) kirjutatud. 19. Ma vajan seda homseks.

Harjutus 110.

Tõlgi inglise keelde:

1. Aed on maja taga. 2. Suu on allpool nina.
3. Ma istun sinu ees. 4. Caesar suri 44 a. enne Kris-

tust. 5. Peale minu oli veel kaks tütarlast klassis. 6. Kõik peale minu (välja arvatud mina) olid poisid. 7. Minu kell on mõni minut järele. 8. Tee lookles põldude vahel. 9. Nad jõudsid jaama enne aega. 10. Aed on isa maja juures. 11. See on üle minu mõistuse (arusaamise). 12. Meie kool on kiriku kõrval (kiriku juures, kiriku taga, kiriku ees, kirikust allpool, kiriku ja panga-maja vahel). 13. Me sõitsime kooli kaudu. 14. Meie kool asub väljaspool linna piire (piir — boundary). 15. Koolimaja juures on suur mänguplats. 16. Me läheme mänguplatsi juurde. 17. Peale koolimaja ei ole ühtegi suurt ehitist ümbruses. 18. Peale koolimaja on veel kaks suurt maja selles tänavas. 19. Meie koolimaja asetseb mänguväljakute vahel. 20. Maja ees on ilusad põõsad ja lilled.

§ 94. For, over, past, since, through.

1. How much did you pay for your ticket?
My parents work for me.	1. for —
eest, kasuks, jaoks.
Teised tähendused vaata § 78 (3); § 81 (5); § 85 (3).	
2. The clouds are over our heads.
A swarm of bees flew over their heads.
The enemies came pouring over the walls.
This book costs over a pound.
My grandfather is over seventy.	2. over —
a) üle, kohal, üle (millegi);
b) üle (rohkem kui).
3. A road goes past the garden.
The bird flew past the student's window.	3. past —
a) mööda;

<p>My grandfather is past seventy.
We have dinner at half past two.</p>	b) üle.
<p>4. I have been waiting for you
since ten o'clock.
The children had not seen their
father since they left Sunbury.</p>	<p>4. since —
peale, saadik; sest
ajast kui.</p>
<p>5. We go into the room through
the door.
I heard the news through my
friend.</p>	<p>5. through —
läbi, kaudu.</p>

Harjutus 111.

Tõlgi inglise keelde:

1. Valgus tuleb läbi akna. 2. Ma sain selle koha oma sõbra kaudu. 3. Ta on saanud rikkaks usina töö läbi. 4. Meil ei ole olnud lund jõulust saadik. 5. Ma tunnen teda sündimisest saadik. 6. Ma ei ole näinud teda sest ajast, kui ta lahkus koolist. 7. See raamat on sinu jaoks. 8. Nad ei saanud midagi teha tema kasuks. 9. Lennuk lendas üle linna katuste. 10. Lapsed hüppasid üle oja. 11. See daam on üle kolmekümne. 12. Pilet Eestist Inglismaale maksab üle 5 naela. 13. Me jalutasime koolist mööda. 14. Nende tee viis kirikust mööda. 15. Ma tõusen hommikul pool seitse.

§ 95. Towards, under, up, with.

<p>1. The little daisy turned towards
the sun.
The troops marched towards
London.</p> | <p>1. towards —
suunas, poole.</p> |
|---|---|

There was less wind **towards** the evening.

Towards the end of his life (elu lõpu poole).

2. The children were sitting **under** the boughs of a fine old maple.
Under the command of Nelson. Henry was **under** twelve.
Under age — alaealine.

2. **under** — all, alla.

3. The boat sailed **up** the river.
The children went **upstairs**.
The nursery is **upstairs**.

3. **up** — üles (mööda), ülal.

4. My cousin lives **with** his parents.
It is a strange habit **with** these people.

4. **with** — juures;

with teises tähenduses vaata § 80 (3); § 88 (1).

Harjutus 112.

Tõlgi inglise keelde:

1. Tolle puu all on pink. 2. Istume tolle puu alla.
3. Minu õde on alla kahekümne, ta on alaealine.
4. Me töötasime õpetaja juhatusel. 5. Vanker sõitis mäest üles.
6. Me magamistuba on ülal. 7. Varblase pesa on maja katuse räästa all.
8. Kass ronib üles katusele. 9. Mu sõber veetis mõned nädalad minu juures.
10. Meie juures ei ole see moeks. 11. Maa on lumega kaetud.
12. Poiss elas oma emaga väikeses onnis. 13. Kogu seltskond värises hirmust ja hakkas liikuma maja suunas.
14. Oma elu lõpu poole oli ta väga üksildane. 15. Nädala lõpu poole ilm muutus.

Harjutus 113.

Tõlgi inglise keelde:

1. Taevas meie pea kohal on sinine.
2. Ma olen alaealine, sest ma olen alla 20.
3. Minu inglise keele raamat maksab üle kahe krooni.
4. Kui palju maksid sa oma raamatu eest?
5. Lapsed veetsid suve Sandy Bay's vanaisa juures.
6. Nende vanaisa oli üle 60.
7. Ma ei või teha midagi sinu kasuks.
8. Semestri lõpu poole paljud õpilased muutusid väga töökaks.
9. Nad läksid magama sageli kell $\frac{1}{2}$ 12.
10. Vanker sõitis maja juurest.
11. Hommikust saadik ma ei olnud näinud kedagi mööduvat.
12. See vanker sõitis linna suunas.

§ 96. Prepositsiooni asend.

1. It is a strange habit **with** these people.
We write **on** white paper.
The dog is **behind** the tree (puu taga).
The troops marched **towards** London (Londoni suunas).
My parents work **for** me (minu eest).

1. Prepositsioon seisab substantiivi või pronoomeni **ees**.

Pane tähele vahet prepositsiooni asendis inglise ja eesti keeles!

2. There are some pens to **write with**.
Whom are you **speaking of**?
The doctor **was sent for**.
What is your coat **made of**?

2. Prepositsioon liitub **verbiga** ja seisab otse selle **järel**.

Harjutus 114.

Aseta prepositsioon õigele kohale!

Näidis: (by) The garden is the house. The garden is by the house.

1. (on) The dog is lying the grass.
2. (through, into) The air comes the windows the room.
3. (into, by) We go the room the door.
4. (of) My coat is made wool.
5. (of) What is the table made?
6. (for) Here are the books you asked.
7. (towards) The army marched the capital.
8. (under) The girls are sitting the apple-tree.
9. (of) I do not know the person whom you are speaking.
10. (at, for) Noon the earl sent his grandson.
11. (from, by) England is separated the Continent Dover Strait.
12. (between) New York is Boston and Philadelphia.
13. (since) I have known him a boy.
14. (over) The Angles and Saxons came the North Sea.
15. (past) He ran the church.

Harjutus 115.

Koosta tabel leides eesti prepositsioonele vastavaid paralleele inglise keelest!

Näidis: juures — by, at, with; üle — about, over.

1. abil	11. kaasas
2. alla, all, alt	12. kaudu
3. ees, eest, ette	13. kuni
4. enne	14. mööda
5. hulgas, hulka	15. pärast
6. ilma	16. (sest-) saadik
7. jaoks	17. seas, sekka
8. juurde, juures	18. taga, taha
9. järele, järel	19. vahel, vahele
10. järgi	20. vastu.

§ 97. Adjektiiv (omadussõna).

This is a **red** book (punane raamat).

These are **red** books (punased raamatud).

That book is **red** (punane).

Those books are **red** (punased).

The contents of this **red** book (punase raamatu sisu) are very interesting.

Are there any pictures in the **red** book (punases raamatus)?

Adjektiiv inglise keeles **ei käändu**, ta **ei muutu** ka pluuralis.

§ 98. Komparatsiooniastmed.

Positiiv. Komparatiiv. Superlatiiv.

cold colder coldest

✓ strong stronger strongest

Komparatiivi lõpp on **er**.

Superlatiivi lõpp on **est**.

Sel viisil moodustavad komparatsiooniastmeid kõik **ühesilbilised**; **kahesilbilisist**

happy happier happiest

clever cleverer cleverest

narrow narrower narrowest

po'lite po'liter po'litest

se'vere se'verer se'verest

y-
er-
ow- } -lõpulised

ja kahesilbilised **rõhuga teisel silbil**.

beautiful — more beautiful — most beautiful interesting — more interesting — most interesting useful — more useful — most useful.	Komparatiivi more ja superlatiivi most abil moodustavad kõik kolme- ja enamsilbilised ning mõned kahesilbi- lised.
--	---

§ 99. Ortograafilisi juhiseid.

1. happy — happier — happiest lazy — lazier — laziest A g a : gay — gayer — gayest .	1. y-lõpulised muu- davad komparatii- vis ja superlatiivis y-i i-ks , kui y-i ees seisab konsonant .
2. big — bigger — biggest wet — wetter — wettest .	2. Tüve lõppkonso- nant muutub kahe- kordseks ühesilbi- lisis sõnus lühikese vokaali järel.

Harjutus 116.

Moodusta komparatiiv ja superlatiiv!

N ä i d i s: long, longer, longest.

1. short	8. difficult	15. narrow
2. useful	9. near	16. industrious
3. lazy	10. heavy	17. thin
4. hollow	11. tender	18. great
5. delightful	12. serious	19. sincere
6. rosy	13. gay	20. red.
7. wet	14. noble	

§ 100. Võrdlevaid konjunktsioone.

<p>My sister is older than you (vanem kui).</p> <p>Tom is stronger than Henry (tugevam kui).</p>	<p>Komparatiivi järel kui tõlgitakse than abil.</p>
<p>My sister is as old as you (sama vana kui).</p> <p>Tom is as strong as Henry (sama tugev kui).</p>	<p>Positiivi järel sama... kui tõlgitakse as ... as.</p>
<p>My sister is not so old as you (mitte nii vana kui).</p> <p>Henry is not so strong as Tom (mitte nii tugev kui).</p>	<p>mitte nii ... kui tõlgitakse not so... as.</p>
<p>The more the better. (Mida rohkem, seda parem.)</p> <p>All the better — seda parem.</p>	<p>mida ... seda tõlgitakse the ... the. seda ... tõlgitakse all the.</p>
<p>The rose is the most beautiful flower.</p> <p>This is the strongest horse Mr. Jenkins has.</p>	<p>Superlatiivi ees on tavaliselt määraline artikkel the.</p>

Harjutus 117.

Pane lünka vastav konjunktsioon või artikkel!

Näidis: I am older — you. I am older than you. I am — youngest in our family. I am the youngest in our family.

1. I am — hungry — a wolf. 2. The winters of Ireland are not — cold — those of England. 3. London is larger —

any other town in England. 4. Health is better — wealth. 5. — more the children looked at the book, — more they liked it. 6. — less I hear of you, — better. 7. I shall do it with — greatest pleasure. 8. Mr. Jenkins is wealthier — Mr. Robinson. 9. Mr. Robinson is not — wealthy — Mr. Jenkins. 10. Mr. Jenkins is — wealthiest man in the village. 11. On Friday we have more lessons — on Saturday. 12. This farmer has a bigger house — Mr. Robinson. 13. The horse is more beautiful — the cow. 14. Tartu is smaller — Tallinn. 15. Berlin is not — large — London.

Harjutus 118.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma tõusen hiljem üles kui mu ema. 2. Hobune on ilusaim koduloom. 3. Talvel on päevad lühemad kui suvel. 4. Märts ei ole nii külm kui veebruar. 5. Möödunud aastal oli juuni sama kuum kui juuli. 6. Inglise keel on kergem kui saksa keel. 7. Missugune on kõige kergem keel? 8. Hr. Brown on töökam (usnam) kui hr. Robinson. 9. Hr. Brown on töökaim talunik meie külas. 10. See on minu tõsisem soov. 11. Ma pole olnud kunagi tõsisem kui praegu. 12. Meil oli lõbusam (aeg) kui teil. 13. Grammatika ei ole nii raske kui matemaatika. 14. Ma arvan, et ta on sama raske. 15. Tule, mida rutem, seda parem. 16. Ma tulen otsekohe. Seda parem!

§ 101. Ebakorrapärane komparatsioon.

Positiiv.	Komparatiiv.	Superlatiiv.
good (hea)	better	best
well (terve)	"	"
bad (halb)	worse	worst
ill (haige)	"	"

much (palju)	more	most
many (")	"	"
little (vähe)	less	least
little (väike)	smaller	smallest
late (hilja)	later ['leitə]	latest
"	latter ['lætə] viimane	the last viimne
	(vastand the former — eelmine)	
near (ligidal)	nearer	nearest
"	"	next (järgmine)
old (vana)	older	oldest
"	elder	eldest
far (kauge)	farther ['fa:ðə]	farthest
"	further ['fə:ðə] (edasi)	furthest
	former (eelmine)	foremost
	"	first

Näiteid ebakorrapärase komparatsiooni tarvitamisest.

He was later than you (hiljem kui sina).	later ja latest tähendavad aega, latter ja last järjekorda.
I have read the latter part (viimase osa) of the book.	
Yesterday I received the latest news (hilisemad uudised).	
These were his last words (viimased sõnad).	
My eldest brother is five years older than I. (Mu vanim vend on minust viis aastat vanem.)	older ja oldest tähendavad vanem aastate poolest, elder ja eldest vanem tähtsuse poolest; perekonnaliikmete
I saw my two elder cousins (vanemat onulast) coming.	

Mr. Brown is **older** than the **eldest** officer.

[Hr. Brown on vanem (aastate poolest) kui vanim (s. o. aukraadi poolest) ohvitser.]

The **next** morning the party walked to the **nearest** village (lähima külani).

The Smiths are our **nearest** neighbours (me lähimad naabrid).

The **next** lesson (järgmine tund) is English.

He had been standing on the **farther** (ehk further) side of the road (maantee teisel pool ääres).

I wish to hear no **further** details. (Ma ei taha kuulda enam edasi rohkem üksikasju.)

I could not get any **further** information.

(Ma ei võinud enam edasi ühtegi teadet saada.)

juures tarvitatakse **elder** ja **eldest** ka vanuse kohta.

nearest tähendab kaugust, **next** aega ja järjekorda.

farther, farthest, samuti ka **further, furthest** tähendavad kaugust.

further ja **furthest** tarvitatakse peale selle veel tähenduses „edasi, edaspidine“.

Harjutus 119.

Tõlgi inglise keelde:

1. Mida rohkem, seda parem! 2. Jõulu ajal ma nägin hr. Robinsoni viimast korda. 3. See on viimane mood. 4. Ma loodan näha teid järgmisel pühapäeval. 5. Nad astusid lähemasse kauplusse. 6. See kauplus ei olnud nii hea, kui nad arvasid. 7. Järgmine kauplus oli suurem kui esimene. 8. Eelmine oli ka väga kallis kauplus. 9. Ma loodan, hr. Robinson on terve?

10. Ta (tervis) on parem kui eile. 11. Kuu annab vähem valgust kui päike. 12. Tähed annavad kõige vähem valgust. 13. See on minu väike õde. 14. See poiss on väiksem kui sinu õde. 15. Mu vanem vend on 3 aastat vanem kui mina. 16. Ma arvan, te olete sama vana kui mu vanem vend. 17. Palun näidake mulle lähemat teed jaama. 18. Nad läksid järgmise külani. 19. Me loeme viimselt leheküljelt. 20. Ta tuli hiljem kui mina. 21. Ta tuli kõige viimasena.

§ 102. Adjektiiv substantiivina.

<p>1. It was a punishment for the evil (kurja eest) they had done.
The poor (vaesed) are often happier than the rich (rikkad).</p>	1. Adjektiivi tarvita-takse määralise artikliga substan-tiivi tähenduses.
<p>2. After the battle of Hastings the Normans (normannid) became masters of the country.
The English (inglased) live in England.
We are Estonians (eestlased).</p>	2. Rahvuste nimed moodustatakse sageli adjektiividest. NB. Nad kirjuta-takse suure algus-tähega.
<p>Võrdle:</p> <p>a) We learn English (inglise keelt).
Do you like German (saksa keelt)?</p>	a) Keelte nimed on artiklita.
<p>ja</p> <p>b) The English (inglased) speak English.
The Germans (sakslased) learn English.</p>	b) Rahvuste nimed on artikliga.

<p>3. Mr. Robinson is an Englishman (inglane).
Mr. Robinson and Mr. Brown are Englishmen (inglased).
The relations between the Scotch and the English have not always been very friendly.
Are you a Scotchman?
Are you English, Scotch, Dutch, Welsh, French, Spanish?</p>	3. Paljud rahvuste nimed lõpuga sh, ch tarvitatakse ainult pluuralis, kusjuures mõeldakse tervet rahvast. Üksikute isikute tähendamiseks tarvitatakse man ja woman.
<p>4. The goods have safely arrived. Children are fond of sweets.
We grow some vegetables in our garden.
Could you give me some particulars on this subject.</p>	<p>4. Substantiividena tarvitatakse ainult pluuralis:
goods — kaubad
sweets — maiustised
eatables — toidused
vegetables — aedvili
particulars — üksikasjad.</p>

§ 103. Adjektiiv pronoomenitega „one“ ja „ones“.

<p>Mr. Brown has sold the large house and the small one.
A rich man is much better able to do what he wants than a poor one.
The sparrow feeds its young ones (poegi).
What cap has she? She has a blue one.</p>	Pronoomen one, ones koos adjektiiviga asendab substantiivi.

A g a :
 The neighbour's house and **mine**.
 The neighbours house and **my own**.
 The first book and **the second**.
 Of these two poems I will choose
the shorter.

one ei tarvitata
 a) possessiipro-
 noomeni,
 b) numeraali,
 c) komparatiivi
 või superlatiivi jä-
 rel.

Harjutus 120.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma harilikult ostan eesti kaupa. 2. Eesti kaup on odavam kui välismaa oma. 3. Kas te räägite inglise keelt? 4. Jah, ma räägin inglise keelt paremini kui saksa keelt. 5. Inglise keel pole väga raske. 6. Inglise on koduarmastaja rahvas. 7. Eestlased armastavad õppida võõrkeeli. 8. Minu sõber on inglase. 9. Kas teie olete eestlane? 10. Ma kõnelen eesti keelt. 11. Pärast lõunat me sööme maiustisi. 12. Palun anna mulle valge ja punane roos. 13. Siin on eesti riie ja seal on inglise oma, viimane on palju kallim. 14. Neist kahest raamatust ma valin odavama. 15. Kumba raamatut te soovisite, kas esimest või teist? 16. Kas te tõesti arvate, et vaesed on õnnelikumad kui rikkad? 17. Ma tahan alati aidata vaeseid. 18. Me õpime koolis inglise ja saksa keelt. 19. Kas su sõber on sakslane? 20. Palun võta mu sõbra raamat ja minu oma.

§ 104. Ill, well, worth.

My father is **ill**. (My **sick** father.)
 Mr. Robinson's children are **well**.
 (They are **healthy** children.)

ill, well, worth
 tarvitatakse predi-
 katiivselt;

This ring is **worth** little. (My **worthy** friend.) | **sick, healthy, worthy**
tarvitatakse atribu-
tiivselt.

Harjutus 121.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma olen üsna terve.
2. Tom on terve poiss.
3. See raamat on vähe väärt.
4. Ma külastasin oma haiget sõpra.
5. Mu sõber on haige.
6. Kas te olete terve?
7. Ons te õde veel haige?
8. Ei, tänan, ta on parem.
9. See asi pole palju väärt.
10. Ta on väärt mees.
11. Inglise kliima on väga terve, kuigi mõned välismaalased ütlevad, et ta teeb neid haigeks.
12. Kuidas elab sinu haige õde?
13. Ta on juba kaunis terve.
14. Tervis on rohkem väärt kui rikkus.
15. Mul on väärt sõber.

§ 105. Adverb (määrsõna).

a) Here, there, then, now, so,
almost, quite, even, thus, etc.	Kujult on adverbid:
a) algupäraseid ad-
verbid;
b) happy — happily,
clever — cleverly,
bad — badly, etc.	b) tuletatud adjek-
tiivest lõpu ly
abil.

§ 106. Ortograafilisi reegleid adverbide moodustamisel.

1. deep — deeply
dear — dearly | 1. ly liitub adjektiiv-
lõppu; adjektiiv
jäeb muutmata. |
|-----------------------------------|---|

<p>2. true — truly
whole — wholly</p>	<p>2. e-lõpulisil kaob e
mõnes sõnas;</p>
<p>A g a : large — largely
nice — nicely</p>	<p>ge }
ce } juures e ei kao.</p>
<p>3. happy — happily
easy — easily
dry — drily ja dryly
gay — gaily ja gayly</p>	<p>3. y-lõpulisel adjektiivid muudavad
ly ees enamasti oma lõpu i-ks.</p>
<p>4. gentle — gently
noble — nobly
a g a : whole — wholly</p>	4. le muutub ly-ks, kui selle ees seisab konsonant.
<p>5. full — fully
dull — dully</p>	5. ll-lõpulisil tuleb juurde ainult y.
<p>6. friendly — in a friendly way
silly — in a silly way</p>	6. ly-lõpulisest adjektiivest asendatakse adverb mõne vastava adverbialiga.

Harjutus 122.

Moodusta adverbe!

Näidis: quick — quickly.

1. sharp, 2. sweet, 3. heavy, 4. useful, 5. full, 6. hungry, 7. lovely, 8. comfortable, 9. wise, 10. true, 11. dull, 12. whole, 13. busy, 14. ready, 15. probable, 16. possible, 17. hearty, 18. nice, 19. wonderful, 20. gay, 21. large, 22. huge, 23. pretty, 24. sure, 25. true.

§ 107. Adverbide liigitus tähenduse järgi.

a) **kohaadverbe:**

above — ülal, kohal
 abroad — võõrsil, võõrsile,
 välismaale
 back — tagasi
 below — all
 down, downward — all,
 alla, allapoole
 elsewhere — kuskil mujal
 everywhere — igal pool,
 igale poole
 here — siin, siia
 home — koju
 at home — kodus

from home — kodunt
 indoors — sees, majas
 nowhere — ei kuskil
 on — edasi
 out — väljas, välja
 out-of-doors — väljas,
 õues
 there — seal, sinna
 to and fro — edasi-tagasi,
 sinna-tänna
 up — üles
 upward — ülespoole

b) **ajaadverbe:**

afterwards — hiljem, pärast
 again — jälle
 already — juba
 always — alati
 by and by — vähehaaval
 first, at first — esiteks
 frequently — sageli
 immediately — otsekohe
 lately — hiljuti, viimasel
 ajal
 meanwhile — vahepeal
 never — mitte iialgi
 now — nüüd
 now-a-days — tänapäev
 once — ükskord

once upon a time — kord,
 vanasti
 the other day — hiljuti
 at present — praegu
 rarely — harva
 seldom — harva
 sometimes — mõnikord
 soon — varsti
 still — veel (ikka)
 then — siis
 to-day — täna
 to-morrow — homme
 yet — veel
 yesterday — eile

c) viisiadverbe:

so	} nii	quite	—	üsna, täiesti
thus		pretty	—	kaunis
almost	} peaaegu	too	—	liiga, ka, samuti
nearly		much	} palju, väga	very
scarcely	} vaevalt	greatly		
hardly				

ja kõik ly-lõpulised (vaata § 105) ning mõned adjektiivikujulised (vaata § 110).

d) jaatamis- ja eitamis-adverbe:

no	—	ei	} arvatavasti		
yes	—	jaa, jah			
not	—	mitte	} kindlasti		
not at all	—	mitte sugugi			
perhaps	—	võib-olla	indeed	—	tõesti

Harjutus 123.

Tõlgi inglise keelde:

1. Meie õpetaja läheb sel suvel välismaale, sügisel ta tuleb tagasi. 2. Halva ilmaga mängivad lapsed toas. 3. Väljas on väga külm, ära mine välja. 4. Siin on väga palav, lähme välja. 5. Väljas on veel päris soe ja valge, jalutame edasi. 6. Ei, ma ei lähe kuhugi mujale kui koju. 7. Ma armastan olla kodus. 8. Ma ei saa olla igal pool. 9. Frank ütles: „Palun, jutusta edasi, Tom,“ ja Tom jutustas edasi. 10. Hr. Robinson elab Inglismaal, ka tema lapsed elavad seal. 11. Kui kaua oled sa elanud siin? 12. Ma olen elanud siin sündimisest saadik. 13. Me kuulsime mürinat oma pe kohal ja vaatasime ülespoole. 14. Siin on palju külmem kui all orus. 15. Sel suvel ma ei saa kuhugi minna, ma pean jääma koju (viibima kodus).

Harjutus 124.

Tõlgi inglise keelde:

1. Siin on jälle meie esimene pilt. 2. Ma olen juba näinud seda. 3. Õpetaja jutustas hiljuti meile ilusa muinasjutu. 4. See jutt algas nii: Kord (vanasti) elas laisk poiss. 5. Ta ei töötanud kunagi. 6. Mõnikord ta ema oli väga pahane. 7. Kord ema ajas teda välja. 8. Poiss lahkus otsekohe kodust. 9. Esiteks ta läks taluniku juurde. 10. Nüüd ta hakkas töötama. 11. Vähehaaval ta õppis töötama. 12. Varsti talunik andis talle raha. 13. Siis poiss oli väga rõõmus. 14. Ta ütles emale: „Tänama sain raha.“ 15. Ema ütles: „Sellest rahast ei ole veel küllalt, sa pead ikka veel töötama. Tänapäev peab alati töötama.“ 16. Vahepeal poiss oli kaotanud raha. 17. Ta oli harva omanud raha. 18. Ta kunagi ei teadnud, mis sellega teha. 19. Siis ta ema sai väga vihaseks. 20. Ta ütles: „Sa oled ikka veel väga rumal.“

Harjutus 125.

Tõlgi inglise keelde:

1. Minu vanaisa on üsnä vana. 2. Ma olen kaunis noor, nii nagu sina. 3. Keegi pole liiga vana, et õppida. 4. Õpetaja küsis: „Kas olete (juba) lõpetanud?“ 5. Ma vastasin: „Jah, ma olen lõpetanud harjutuse.“ 6. „Ei, ma pole veel (mitte) lõpetanud.“ 7. Ma pole mitte sugugi õppinud. 8. Võib-olla õpetaja ei küsi mind. 9. Tõesti ma ei saanud õppida. 10. Siin on tõesti väga ilus. 11. Ma arvatavasti külastan teid pühapäeval. 12. Vaevalt ma saan külastada teid pühapäeval. 13. Kas te tõesti olete nii väga tegevuses? 14. Ma arvan, te kindlasti saaksite tulla, kui te tahaksite.

15. See on täiesti võimatu! 16. Ma oleksin väga meelitatud, kui te tuleksite. 17. Nii ta elas, ja nii ta suri. 18. Sõber oli peaaegu unustanud ta. 19. Ta oleks peaaegu surnud nälga. 20. Me olime väga üllatatud, kui nägime teda.

Harjutus 126.

Tõlgi inglise keelde:

1. Pärast kooli ma lähen koju. 2. Kuskiil pole nii hea kui kodus. 3. Suvel on väljas soe. 4. Kuuma ilmaga ma ei armasta olla sees. 5. Mu onupoeg on välismaal. 6. Ta tuleb varsti tagasi. 7. Ta jalutas toas edasi-tagasi. 8. Mul pole praegu aega, ma tulen hiljem. 9. Lähme nüüd! 10. Sul pole kunagi aega. 11. Hiljuti ma lugesin huvitavat raamatut. 12. Ma ei ole seda veel lõpetanud. 13. Kas sa ikka veel loed seda, ma mõtlesin, et oled juba lõpetanud. 14. Ma loen seda vähehaaval, mul pole palju aega lugemiseks. 15. Sa loed seda juba kaunis kaua.

§ 108. Adverbi komparatsioon.

<p>1. quickly — more quickly — most quickly
carefully — more carefully — most carefully</p>		1. ly-lõpulised moodustavad komparatiivi more ja superlatiivi most abil.
<p>2. soon — sooner — soonest
often — oftener — (oftenest)
hard — harder — hardest</p>		2. Algupärased ja adjektiivikujulised lõpu er ja est abil.

3. well (hästi) — better — best
 ill (badly) halvasti — worse
 — worst
 much (palju) — more — most
 little (vähe) — less — least
 far (kaugale) — farther —
 farthest ja further — furthest

3. **Ebakorrapärased**
 moodustavad kom-
 paratsiooniastmed
 samuti kui vastavad
 adjektiivid.

Harjutus 127.

Tõlgi inglise keelde:

1. Tom on olnud sagedamini haige kui ta vend.
2. Ta räägib inglise keelt halvemini kui mina.
3. Minu sõber teeb oma töö hoolsamini kui mina.
4. Ta tegi oma töö kõige hoolsamini.
5. Minu sõber töötab kõige kõvemini.
6. Mu sõber töötab kõvemini kui mina.
7. Kõik on hea, mis lõpeb hästi.
8. Täna puhub tuul tugevamini kui eile.
9. Ma ei tunne teda rohkem kui teid.
10. Seda õpetajat me armastame kõige vähem.
11. Ta tervis ei läinud paremaks, vaid halvemaks.
12. Mu ema tõuseb varem kui mina.
13. Me jõudsime kohale rütemini kui teie.
14. Lapsed läksid kaugemale, kui neid oli lubatud.
15. Vaatame, kes jookseb kõige kaugemale.

§ 109. Adverbi tarvitamisest ja asendist.

- a) They **generally** take four meals a day in England.

1. **Adverb täiendab:**
 a) **tervet lauset;**

- b) The tide **rose quickly**.
 The train **went merrily** on.
 The farmer **carefully put** the ring on his finger.

- b) kõige sagedamini **verbi** (sellepärast 'adverb' — verbi juures);

c) They got up **rather early**.
He knows his lesson **quite well**.

c) teist **adverbi**,

d) I am **quite sure**.
The daisy was **very happy**.

d) **adjektiiv**i.

2. Adverb asetseb:

a) lause algul või lause lõpul, kui ta täiendab tervet lauset [vaata näide 1 (a)];

b) otse täiendatava sõna ees, kui ta täiendab adjektiiv või adverbi [vaata näited 1 (c), (d)];

Immediately the farmer put the ring on his finger.

The farmer put the ring on his finger **immediately**.

The farmer **immediately** put the ring on his finger.

c) lause algul või lõpul, või subjekti ja predikaadi vahel, kui ta täiendab verbi;

NB. Adverb ei tohi kunagi seista predikaadi ja objekti vahel.

Mary **quickly finished** her letter.
The goldsmith **cleverly took** the ring from his finger.

d) lihtverbi vormi juures otse verbi ees;

Mary **had quickly finished** her letter.

Mary **will quickly finish** her letter.
The goldsmith **has cleverly taken** the ring.

e) liitvormi juures **abiverbi järel**.

<p>This house is not large enough for our family.</p> <p>She was old enough to marry.</p>	<p>f) enough seisab täiendatava sõna järel.</p>
---	---

Harjutus 128.

Aseta adverb õigele kohale ja seleta, miks ta tuleb sinna paigutada!

N ä i d i s: (beautifully) The sun shone. The sun shone **beautifully**. (Adverb täiendab verbi.)

1. (quickly) Auntie had undressed her little niece.
2. (softly) She sang.
3. (quite) Mother was not well.
4. (rather) It was a long way.
5. (delightfully) In the shade it was cool.
6. (fast) It rains very.
7. (scarcely) Had he spoken the words, when sovereigns came raining down.
8. (enough) (now) The house was not large for both families.
9. (soon) The train came in.
10. (often) We saw him walking down the street.
11. (seldom) Big words go with good deeds.
12. (too) It is never late to learn.
13. (generally) They take four meals a day in England.
14. (carefully) He said the book aside.
15. (pretty) This man works hard.
16. (quite) The garden is near Mr. Robinson's house.
17. (once) There was a rat in the house.
18. (quickly) The rat ran to her hole.
19. (very) Mother was not well.
20. (nearly) It was one o'clock when they got to Woodlands.

§ 110. Adjektiivikujulisi adverbe.

1. The meeting took place not far (kaugel) from Windsor. He did not reign very long (kaua). I know my lesson worse (halvemi) than yesterday.	1. Mõnedel adverbidel on adjektiiviga ühesugune kuju.

Võrdle: I buy this paper **daily** (iga päev). Adverb.
This is a **daily** (igapäevane) paper. Adjektiiv.

2. Mõned adverbid esinevad kahe-
sugulise kujul: a) **ad-
jektiivikujuliselt** ja
b) lõpuga **ly** eri-
nevas tähenduses.
Tähtsamad on:

The farmer worked **hard** (kõvasti).
The farmer **hardly** (vaevalt) worked.

hard — kõvasti,
hardly — vaevalt;

He likes to play **high** (kõrgelt).
My heart beats **high** (tugevasti).
It is **highly** (väga) amusing.
I am **highly** (väga) pleased.

high — kõrgelt,
tugevasti,
highly — väga;

When did you arrive? **Just** now.
That is **just** what I want.
He was **justly** (õiglaselt) punished.
This may **justly** (õigusega) excite
interest.

just — just,
justly — õigusega,
õiglaselt;

They arrived at the station rather
late.

late — hilja,

What have you been doing **lately**?
We have had much rain **lately**.

lately — hiljuti,
viimasel ajal;

He lives quite **near** (lähedal).
The garden is **near** to the house.
It was **nearly** (peaaegu) one
o'clock.

near — lähedal,

My grandfather is **nearly** (peaaegu)
60 years old.

nearly — peaaegu;

To stop **short** — järsult peatuma.
 The orator stopped **short** in the
 middle of the speech.
 To cut **short** — järsult vahele se-
 gama, katkestama.
 He will be here **shortly** (varsti).
 We shall **shortly** hear from our
 friends.

short — järsku,
 järsult,

shortly — varsti,
 peagi.

Harjutus 129.

Tõlgi inglise keelde:

1. Tuul puhus kõvasti. 2. Tuul vaevalt lii-
 gutas puulehti. 3. Laulja peatus järsku keset laulu.
 4. Ma elan kooli lähedal. 5. Kell on praegu kuus.
 6. Rong saabus kaunis hilja. 7. Rong saabus varsti
 pärast meie kohalejõudmist. 8. Ma nägin teda hiljuti.
 9. Kell on just 5. 10. See raamat on väga huvitav.
 11. Ära mängi nii kõrgelt. 12. See on tema iga-
 päevane töö. 13. Ta käib päeviti tööl. 14. Ta ei
 ela siit kaugel. 15. Teda võib õigusega nimetada
 parimaks mängijaks. 16. Suvel on päevad pikad. 17. Ma
 mõtlen, et ta ei ela enam kaua. 18. Jah, ta tervis on olnud
 väga halb viimasel ajal. 19. Ta hakkas hoolitsema
 oma tervise eest liiga hilja. 20. See on just, mida ma
 arvan.

§ 111. Eesti adverbide paralleele inglise keeles.

1. Väga.

You are **very** kind.
 I know him **very** well.
 It is **very** kind of you.
 A **very** fine building.

a) **very** adjektiivide ja
 adverbide ees.
very võib tähenda-
 da ka: **just, see.**

Aga:
It was the **very** thing he liked.
[See oli just (asi), mida ta
tahtis.]

õige, kui ta on ad-
jektiivina substan-
tiivivi ees.

I am **much** astonished.
I like this story **very much**.
Thank you **very much**.

b) **much, very much**
verbi juures.

I know him **pretty** well.
That's **pretty** good.

c) **pretty** (kaunis) tar-
vitatakse ainult ad-
jektiivide ja adver-
bidega.

2. Veel.

My brother is **still** young (veel noor).
I have **not yet** (veel mitte) finished
my exercise.

a) **still**;
b) **not yet** — veel
mitte (**not still** ei
tarvitata!);

Let us read the story once **more**
(veel kord).

c) **more** — veel (li-
saks).

3. Ka, samuti.

Mary has a mother; she has a father
too (isa ka).

a) **too** seisab tavali-
selt lause lõpul;

Air comes in through the open
windows. Light **also** comes in
(samuti).

b) **also** — seisab sub-
jekti ja predikaadi
vahel;

Mr. A. Robinson is old, **so** (nii ka)
is his wife.

c) **so** — nii ka;

I am young, **so** (nii ka) are you.
You do not know the song, **nor** do I
(mina ka mitte).

d) **nor** — ka mitte.

4. Kuidas?

How do you clean your coat?

How did he do it?

What are you called?

What does he look **like**?

(Kuidas ta välja näeb?)

a) **how?** — kuidas?
mille abil?

b) **what, what... like?**

5. Eesti adverbile vastab inglise keeles verb.

He is **likely** to recover.

(Ta arvatavasti paraneb.)

I happened to meet your brother.

(Ma juhtumisi kohtasin sinu venda.)

They **continued** to work till 11 o'clock.

(Nad töötasid edasi...)

It keeps raining (sajab edasi).

Shall you go? **To be sure**, I shall (kindlasti ma lähen).

I do not **like** to go out in bad weather. (Ma meeleldi ei lähe...)

Jane **likes** to read (meeleldi loeb) fairy-tales.

You feel quite well, **I hope?**

Mr. B. has not yet come home;

I dare say (I hope) he will not be long (... loodetavasti ei jää ta kauaks ära).

His youngest child died yesterday, **I am sorry to say.**

Take a seat, (if you) **please!**

arvatavasti — to be likely;

juhtumisi, juhuslikult — to happen;

edasi — to continue, to keep;

kindlasti — to be sure;

meeleldi — to like;

arvatavasti, loodetavasti — I hope, I dare say;

kahjuks — I am sorry to say;

lahkesti — please!

6. Eesti adverb jääb tõlkimata.

How long have you been learning English? (...olete juba õppinud?)

He was quite angry. (Ta oli juba üsna vihane.)

There is nothing to be done. (Seal ei ole enam midagi teha!)

Do walk more quickly, please! (Jaluta ometi kiiremini, palun!)

Do read louder! (Loe ometi kõvemini!)

Paljud eesti adverbid, eriti aga **juba, ometi, enam, veel** jne., kui nad lausele midagi sisuliselt juurde ei anna, jäävad inglise keeles tõlkimata.

NB. Imperatiivi juures vastab eesti adverbile **ometi** rõhutatud vorm abiverbiga **do**.

7. Eriti meeles pidada „good“ — „well“!

Tom is a very **good** boy.

He plays very **well** (hästi).

You are quite **well**, (terve) I hope.

You speak English quite **well** (hästi).

good — adjektiiv **hea**;
well — adverb **hästi**;
well adjektiivina tähendab **terve**.

Harjutus 130.

Tõlgi inglise keelde:

1. Nad läksid väga targa mehe juurde. 2. Meie maja on väga suur. 3. Ma armastan sind väga. 4. Mary igatses väga oma isa järele. 5. Tänan teid väga. 6. Mu sõber armastab väga reisida. 7. See on kaunis huvitav jutt. 8. Ta kõneleb inglise keelt kaunis hästi. 9. Mary kandis ette oma luuletuse kaunis hästi. 10. Teised polnud veel mitte kuulnud seda luuletust. 11. Mary deklameeris seda veel korra. 12. Lap-

sed kuulaskid ikka veel suure huviga. 13. Tädi ütles, et Jane on veel noor ja peab minema puhkama. 14. Jane ütles, et ta ei ole veel unine. 15. Ma õpin inglise keelt, nii ka sina. 16. Teie ei lähe maale, meie ka mitte. 17. Toal on neli seina, tal on ka neli nurka. 18. Mary on laps, Tom on ka laps. 19. Päike annab valgust, ka kuu annab valgust. 20. Te lähete jalutama, ka mina tulen. 21. Kuidas sinu sõber õpib? 22. Kuidas te jõuate edasi inglise keeles? 23. Kuidas teid kutsutakse? 24. Kuidas näeb neeger välja? 25. Kuidas on selle tänava nimi?

Harjutus 131.

Tõlgi inglise keelde:

1. Vanaema ütles, et ta kuuleks meeleldi veel ühe luuletuse. 2. Ta ütles: „Lapsed, te ei ole loodetavasti veel väsinud?“ 3. Mary ütles: „Kahjuks ma ei tea peast enam ühtegi ilusat luuletust.“ 4. Tom juhtumisi teadis väga ilusa luuletuse. 5. Nad deklameerisid edasi kuni kella viieni. 6. Siis vanaema ütles: „Te olete nüüd kindlasti näljased. Palun söögituppa teed jooma!“ 7. Vanaisal juhtumisi oli natuke aega ja ta tuli ka laste juurde. 8. Lapsed meeleldi jõid teed vanaisaga koos. 9. Vanaisa ütles: „Loodetavasti te olete lõbus-tanud ennast ka minuta. 10. Mul kahjuks pole olnud palju aega teie jaoks. 11. Homme arvatavasti ma saan veeta mõned tunnid teie seltsis. 12. Loodetavasti vihma ei saja ka enam. 13. Siis me kindlasti teeme ilusa jalutuskäigu oja kaldale.“ 14. Lapsed olid väga rõõmsad ja hüüdsid: „Palume väga!“

Harjutus 132.

Tõlgi inglise keelde:

1. Kui kaua sa oled juba elanud siin?
2. Seal ei ole enam midagi teha.
3. Ära naera ometi!
4. Jäta ometi naermine!
5. Ta oli juba päris suur poiss.
6. Ma tean seda juba.
7. Kõnni ometigi rutem, palun!
8. Mary kandis oma luuletuse päris hästi ette.
9. See oli niisugune hea luuletus.
10. Mu sõber kõneleb inglise keelt päris hästi.
11. Tom mängib tennist kaunis hästi.
12. Ma armastan mängida tennist, see on niisugune hea mäng.
13. Mu õde on päris terve, ta tunneb end hästi.
14. Loodetavasti ma kirjutasin diktaati hästi.
15. Diktaat on hea harjutus.

Numeraal (arvsõna).

§ 112. Põhiarvud.

1	one [wʌn]	17	seventeen
2	two [tu:]	18	eighteen
3	three [θri:]	19	nineteen
4	four [fɔ:]	20	twenty
5	five [faiv]	21	twenty-one
6	six [siks]	22	twenty-two
7	seven [sevn]	23	twenty-three
8	eight [eit]	24	twenty-four
9	nine [nain]	30	thirty [ˈθɜ:ti]
10	ten [ten]	40	forty [ˈfɔ:ti]
11	eleven [iˈlevn]	50	fifty [ˈfifti]
12	twelve [twelv]	60	sixty [ˈsiksiti]
13	thirteen [ˈθɜ:ˈti:n]	70	seventy [ˈsevnti]
14	fourteen [ˈfɔ:ˈti:n]	80	eighty [ˈeiti]
15	fifteen [ˈfifˈti:n]	90	ninety [ˈnainti]
16	sixteen		

100	a (one) hundred [ˈhʌndrɪd]
101	a hundred and one
222	two hundred and twenty-two
1 000	a (one) thousand [ˈəʊzənd]
1 001	one thousand and one
1 102	one thousand one hundred and two
100 000	a hundred thousand
1 000 000	a (one) million [ˈmɪljən]
2 000 000	two millions.

§ 113. Märkusi põhiarvude kohta.

1. twenty-one, thirty-three, forty-five	1. Ühed ja kümned ühendatakse sidekriipsuga .
2. 'four'teen, 'forty 'thir'teen, 'thirty	2. Arvudel 13—19 on kaasrõhk teisel silbil , kümnetel on rõhk ainult esimesel silbil .
3. 100 (a) one hundred 1066 one thousand and sixty-six	3. 100, 1000 tuleb lugeda a ehk one hundred, one thousand.
4. hundreds of people for thousands of years six millions of inhabitants	4. Arvsõnad esinevad substantiivena ja võtavad pluurali tunnuseks s .
A g a : three hundred times two thousand ships six million inhabitants	Kui arvsõna esineb adjektiivina, siis ei võta ta s-i .

§ 114. Mõningaid anglitsisme.

She will be in **her forties** now.

(Ta on 40—50 aasta vahel.)

a dozen = 12, a score = paarkümmend

six months = $\frac{1}{2}$ aastat

three months = $\frac{1}{4}$ aastat

3·14 = three, point, one, four

NB. Inglise keeles märgitakse kümnendmurde mitte koma, vaid punktiga.

figure [ˈfiɡə = arv

naught [nɔ:t] ehk cypher [ˈsaifə] = 0 (arvsõna)

zero [ˈziərou] = 0 (termomeetril)

Näit. 8 degrees below (above) zero.

1935 nineteen (hundred and) thirty-five

1812 eighteen twelve

1616 sixteen sixteen

Aastaarve loetakse tavaliselt niimitu sada (mitte tuhat... sada), kümmet, ühte.

Harjutus 133.

Loe ja kirjuta sõnadega järgnevad arvud: 1564; 1725; 123; 1 000 000; 1 001 001; 3 000 000; 13; 40; 30; 14; aastal 1917; $\frac{1}{2}$ aastat; 0; 4·16; 0 14; tosin; paarkümmend; 333; 100 000; $\frac{1}{4}$ aastat; 5 tosinat; 5 kraadi alla nulli; 2·15; 0·5; hr. Mill on 30—40 vahel; aastal 55 e. Kr.; sada korda; üks miljon elanikke; tuhandeid inimesi; aastal 1914; 200 000; 4 000 000; mõnikümmend raamatut; null (termomeetril); 10 kraadi üle nulli; null (arvsõna); 0·77; 6·04; ta on 50-ndates aastates; 256; 300 300; 33; 44; 17; 70; 5 000 000.

§ 115. Järgarvud.

1st the first [fə:st]	21st the twenty-first
2nd the second [ˈsekənd]	22nd the twenty- second, etc.
3rd the third [œə:d]	30th the thirtieth
4th the fourth [fɔ:ə]	40th the fortieth
5th the fifth [fifə]	50th the fiftieth
6th the sixth	60th the sixtieth , etc.
7th the seventh	100th the hundredth
8th the eighth [ˈeitə]	101st the hundred and first
9th the ninth [ˈnainə]	244th the two hundred and forty-fourth
10th the tenth	1 000th the thousandth
11th the eleventh	1 000 000th the millionth
12th the twelfth	
13th the thirteenth	
20th the twentieth [ˈtwentiə]	

Harjutus 134.

Loe ja kirjuta sõnadega järgnevad järgarvud:

10th; 14th; 40th; 30th; 13th; 33rd; 34th; 44th; 43rd;
15th; 50th; 20th; 12th; 2nd; 21st; 31st; 1st; 3rd; 4th; 13th;
11th; 5th; 15th; 50th; 55th; 70th; 90th; 19th; 100th; 101st;
255th; 1000th; 3000th; 1 000 000th; 300th; 2 000 000th;
3555th.

§ 116. Märkusi järgarvude kohta.

1. the fourth , the sixth , the eleventh ,
the thirteenth , etc. | 1. Järgarvud moodus-
tatakse põhiarvu-
dest th abil, välja ar-
vatud first , second ,
third . |
|---|---|

Märkus:
the twentieth, the thirtieth, etc.

Arvud 20, 30, 40
jne. muudavad y
le-ks.

Eraldi tuleks veel
märkida: the fifth,
the eighth, the
ninth.

Chapter I = Chapter One, The First Chapter.

London, the first of January ehk L., 1st January ehk L.,
January 1st.

New York, July 15th, 1922: N. Y., the fifteenth of July,
nineteen hundred and twenty-two.

Harjutus 135.

Tõlgi inglise keelde:

1. Esimene jaanuar. 2. Teine veebruar. 3. Kolmas
märts. 4. Minu sünnipäev on 21. mail. 5. Jõulud on 25. det-
sembril. 6. Uusaasta on 1. jaanuaril. 7. Tallinnas 30. juu-
nil 1935. aastal. 8. Londonis 5. aprillil 1934. aastal.
9. Tartus 31. juulil 1933. aastal. 10. Me loeme esimest pea-
tükki. 11. Me jäime peatuma 105. leheküljel. 12. Peatükk
V, peatükk XII, peatükk VIII. 13. Ma õpin 4. klassis. 14. Ing-
lise keelt õpitakse juba 1. klassis. 15. Minu vend on 6. klas-
sis. 16. Suvevaheaeg kestab 7. juunist 1. septembrini.
17. Meie Vabariigi aastapäev on 24. veebruaril. 18. Meie
kooli aastapäev on . . . (aastapäev — anniversary).

§ 117. Murdarvud.

$\frac{1}{5}$ a fifth	$\frac{25}{8}$ two and five eighths
$\frac{1}{4}$ a fourth	$\frac{4}{9}$ four ninths
$\frac{1}{3}$ a third	$\frac{2}{3}$ two thirds
$\frac{1}{2}$ a half	$\frac{3}{4}$ three fourths

Murdudel on lugejaks põhiarv ja nimetajaks järgarv.

Anglitsisme:

- a halfpenny [ˈheipəni] — $\frac{1}{2}$ penni;
half an hour — $\frac{1}{2}$ tundi;
three miles and a half — $3\frac{1}{2}$ miili;
a quarter of an hour — $\frac{1}{4}$ tundi.

§ 118. Numeraaladverbid ja adjektiivid.

1. firstly ehk first, in the first place — esiteks
secondly, in the second place — teiseks
thirdly, in the third place — kolmandaks
fourthly, in the fourth place — neljandaks
Siis edasi enamasti: in the fifth place jne.
2. Once [wʌns] — üks kord
twice [twais] — kaks korda
three times (harva ka thrice [θraɪs]) — kolm korda
Edasi: four times, five times jne.
3. single [ˈsɪŋɡl] — ühekordne, üksik
double [ˈdʌbl] — kahekordne
triple [ˈtripl] ehk threefold — kolmekordne
fourfold, fivefold — ... a hundredfold, etc.

Harjutus 136.

Loe ja kirjuta sõnadega:

$\frac{1}{8}$; $\frac{4}{5}$; $2\frac{1}{2}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{7}{9}$; $\frac{1}{2}$; $\frac{2}{3}$; $3\frac{6}{7}$; $10\frac{3}{4}$; $5\frac{1}{4}$; $9\frac{8}{9}$;
 $1\frac{1}{2}$ tundi; $\frac{1}{2}$ tundi; $\frac{1}{4}$ tundi; $\frac{3}{4}$ tundi; $2\frac{1}{2}$ tundi; $3\frac{1}{4}$ tundi;
 $4\frac{1}{2}$ miili; $2\frac{1}{4}$ miili; $\frac{1}{4}$ miili; $\frac{6}{7}$ miili; $\frac{1}{2}$ penni; $\frac{3}{4}$ penni;
 $5\frac{1}{2}$ penni; $\frac{1}{4}$ penni; $2\frac{1}{2}$ penni; esiteks; kolmandaks; viien-
daks; seitsmendaks; teiseks; kaks korda; üks kord; neli
korda; kolm korda; viis korda; kümme korda; sada korda;
tuhat korda; kolmekordne; ühekordne, üksik; sajakordne;
kahekordne; neljakordne; kümnekordne.

Harjutus 137.

Loe ja kirjuta sõnadega (inglise keeles) järgnevad arvud ja ütlused:

143; 334; 250 000; 2 500 000; 1014; 2013; 40; 13; 14; 30; 0,25; 3,75; 4,64; $\frac{2}{5}$; $3\frac{2}{6}$; $7\frac{1}{4}$; $8\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$; 31. jaanuar; 1. aprill; 30. oktoober; 22. juuli; 1. detsembril 1928; 23. novembril 1917; esimene; kolmas; viies; kümnes; tuhandes; kahekordne; viiekordne; sajakordne; sada korda; viis korda; kaks korda; peatükk III; peatükk XX; II klass; VI klass; 3 kraadi alla nulli; 20 kraadi üle nulli; esiteks; teiseks; kaheksandaks; $\frac{1}{4}$ tundi; $\frac{1}{2}$ tundi; $\frac{3}{4}$ miili; $\frac{1}{2}$ penni; $1\frac{1}{2}$ tundi; $1\frac{2}{5}$ miili; miljones.

Pronoomen (asesõna).

§ 119. Personaalpronoomen.

1. isik	2. isik	3. isik
	Singular	Meess. Naiss. Asjas.
Nomin. I (mina) Objekt. me (mind)	you (sina) you (sind)	he (tema) she it him (teda) her it
	Pluural	
Nomin. we (meie) Objekt. us (meid)	you (teie) you (teid)	they (nemad) them (neid)

<p>1. It is I.
Who'll run fastest you or I?
Thank you very much for your letter.</p> <p>2. He that is thy friend indeed, he will help thee in thy need.
If thou sorrow, he will weep;
if thou wake, he cannot sleep.
(Shakespeare.)</p>	1. I kirjutame alati suure tähega, you väikese tähega, ka viisakusvormis. 2. Vanemas inglise kirjanduses, Piiblis ja luules praegugi leidub veel vana personaalpronoomen

thou — sina; objektiiv **thee** — sind. Uuemas kirjanduses (välja arvatud luuletused) ja kõnekeeles seda üldse ei tarvitata.

3. "**Ye** can hear Shere Khan below in the thickets."
"**Ye** choose and **ye** do not choose!" (Kipling.)
4. It is **I, he, she, we** . . .
(See olen mina, see on tema jne.)
5. Who is that gentleman? **He** is my brother.
Who is that girl? **She** is my cousin.
Who are those ladies? **They** are his sisters.
Singularis võib ka olla: **It** is my brother.
6. Where is the book? **It** is on the table.
In winter **it** freezes (külmetab).
In summer **it** rains (sajab vihma).
7. If **you** want a thing done, do it yourself.
They say (räägitakse) we will have a rainy summer.
We do not live to eat.
[Ei elata (ainult), et süüa.]
3. Luulekeeles tarvita-
takse tänapäev **you**
asemel veel vormi
ye.
4. Kõnekeeles tarvita-
takse ka **it is me,**
him, her jne.
5. **he** — tema (mees),
she — tema (naine). Siin tähendus-
ses **see**, näit. „see on
minu vend, minu
onutütar“.
6. **it** — ta (asjasoost).
Peale selle esineb
it veel **imperso-
naalses** tähenduses.
7. **we, you, they** või-
vad samuti esineda
impersonaalses tä-
henduses.

8. My father is good to me.
My father works for me.
I play with him.
Tell me about it.

8. Personaalpronoomeni kääänded moodustatakse prepositsioonide abil samuti nagu substantiivide (vaata §§ 77 88) puhul. Prepositsioonidega tarvitatakse **objektiivl** (*me, you, him, her, it, us, you, them*).

Harjutus 138.

Pane lünka sobiv personaalpronoomen!

Näidis: What is Henry? — is a boy. **He** is a boy.

1. Tom says: "My parents love —." 2. Tom and Mary say: "Our parents love —." 3. Our parents are good to — and — love —. 4. Henry asks: "Where is my dog? I do not see —!" 5. In this shop — sell chocolates and cigarettes. 6. There is a pen; write with —. 7. There are pens; write with —. 8. Dear Fred, — received your letter yesterday, and — thank — very much for —. 9. — never can tell what may happen. 10. — must cut your coat according to your cloth. 11. Who is that lady? — is my friend. 12. Jane is my best friend, I often visit —. 13. What are those women? — are Scotch fisherwomen. 14. What are you, Mary and Jane? — are dancers.

§ 120. Possessiivpronoomen.

Adjektiivne possessiivpronoomen.

my	minu	our	meie
your	sinu	your	teie

his	tema	(meess.)	} their nende
her	"	(naiss.)	
its	"	(asjas.)	

Substantiivne possessiivpronoomen.

mine	minu	oma	ours	meie	oma	} theirs nende oma
yours	sinu	oma	yours	teie	oma	
his	tema	oma	m.			
hers	tema	oma	n.			}
its	tema	oma	asj.			

1. I open my book (oma raamatu).
You open your book (oma raamatu).
He opens his book (oma raamatu).
She opens her book (oma raamatu), e t c.	1. Inglise keeles on possessiivpronoomen kokkukõlas omaja isikuga . Näit. kui see on minu oma, siis on ta my , sinu oma your jne.

M ä r k u s : The family took their meals.	Siin mõeldakse eraldi üksikuid perekonna liikmeid.
--	--

2. That is my sister's hat — the hat is hers (tema oma).
These are the pupils' desks — the desks are theirs (nende omad).
This is your hat and that is mine (minu oma).
This is Henry's dog — the dog is his (tema oma).	2. Substantiivset possessiivi tarvitatakse siis, kui talle ei järgne substantiiv.

Adjektiivne possessiiv seisab aga substantiivi ees.

<p>3. That is my book.
That is a book of mine (of my own).
I do not like this friend of yours.
That is no business of ours.</p>	3. Substantiivne possessiiv prepositsiooniga of tugevdab omamismõistet.
<p>4. He shook his head.
She put on her best frock.
He took off his hat.
He washed his hands.</p>	4. Kehaosade ja rõi-vastusesemete juures, kui nad kuuluvad subjektile, tarvitab inglane possessiivi, mitte artiklit.
<p>5. One must take care of one's health. (Oma tervise eest peab hoolitsema.)
One ought to love one's enemies. (Oma vaenlasi peaks armastama.)</p>	5. Kui lause subjektiks on one, siis väljendatakse possessiivpronoomeni ,oma' one's abil.
<p>6. both my sisters
half his fortune
all his money</p>	6. Possessiivpronoomenil on sama asend, mis definiitsel artiklil, järelikult ta seisab <i>both, all, half</i> jne. järel (vaata § 68).

§ 121. Mõningaid anglitsisme possessiivpronoomeni tarvitamisel.

I have made up **my** mind — ma olen otsustanud
I beg **your** pardon — palun (teilt) vabandust
With all **my** heart — kõigest südamest

Hold **your** tongue! — pea suu!

It comes into **my** mind — mulle tuleb meelde

He hastened to **his** assistance — ta ruttas talle appi.

Harjutus 139.

Pane lünka sobiv possessiivpronoomen!

Näidis: He lost all — money. He lost all **his** money.

1. The rising sun showed us the town with — churches and roofs. 2. The parents love — children. 3. Did you find — pencil? No, John lent me —. 4. This is my book, it is —. 5. One must pay — debts. 6. I have a cousin called William. William is a cousin of —. 7. He put — hands in — pockets. 8. The rose-tree shook — head. 9. I beg — pardon, I didn't hear what you said. I didn't catch — words. 10. Mary made up — mind to write to Father. 11. Mrs. Brown, now it is — turn to go out. 12. He loved — wife with all — heart. 13. To love — neighbour as oneself is a Christian duty. 14. — parents are good to us.

Harjutus 140.

Tõlgi inglise keelde:

1. Me otsustasime sõbraga ujuma minna. 2. Ma nägin oma sõpra ujuvat sügavas vees ja mulle tuli meelde, et ta ei oska hästi ujuda. 3. Ma ruttasin talle appi. 4. Ma tahtsin kõigest südamest teda aidata. 5. Ta oli väga tänulik ja ütles: „Palun (teilt) vabandust, et teid ehmatasin.“ 6. Hr. Robinson otsustas reisule minna. 7. Ta seisis piletikassa juures, kuni tuli tema kord. 8. Keegi võõras tahtis ette astuda, kuid hr. Robinson ütles: „Palun vabandust, nüüd on minu kord.“ 9. On ebaviisakas ütelda teisele „pea suu!“ 10. Ma armastan oma sõpra kõigest südamest.

§ 122. Refleksiivpronoomen.

Sing. I wash **myself** — ma pesen ennast
 you wash **yourself** — sa pesed ennast
 he washes **himself** — ta peseb ennast (meess.)
 she washes **herself** — ta peseb ennast (naiss.)
 it washes **itself** — ta peseb ennast (asjas.)

Plur. we wash **ourselves** — me peseme ennast
 you wash **yourselves** — te pesete ennast
 they wash **themselves** — nad pesevad ennast
 to wash **oneself** — ennast pesema.

1. I de'fend myself — ma kaitsen ennast.

I amuse [ə'mju:z] myself — ma lõbustan ennast.

He enjoys himself — ta lõbustab ennast.

One has a right to defend **one-self**. (Igaühel on õigus ennast kaitsta.)

Here are some very good apples, please, **help yourself to** some (palun võtke ise, ulatage ise).

That cup of tea is for you, I added only milk, **help yourself to** some sugar (suhkrut lisage ise).

When the neighbours saw that the goldsmith was dead, they **helped themselves** to his money (nad võtsid enesele tema raha).

2. I'll do it **myself**.
 (Ma teen seda ise.)

Refleksiivpronoomenit tarvitatakse:

1. kui subjekt on ühtlasi ka tegevuse objektiks.

NB. Anglitsism :

to help oneself to (võtma midagi enesele).

2. substantiivi või personaalpronoomeni rõhutamiseks.

Father did it **himself**.

(Isa tegi seda ise.)

It is **himself**. (See on ta ise.)

My father and **myself** (ja ma ise)
have seen him.

Võrdle: Tom and Henry can defend **themselves** (iseennast, endid). Tom and Henry are too weak, Bob and Fred defend **them** (neid).

Tom and Henry defend **each other** (teineteist, vastastikku).

3. He shut the door behind **him**
(enese järel).

She looked about **her** (enese
ümber).

3. Refleksiivpronoomenit ei tarvitata prepositsioonidega; teda asendab personaalpronoomen.

Harjutus 141.

Pane lünka sobiv refleksiivpronoomen või personaalpronoomen!

Näidis: I saw it —. I saw it **myself**.

1. He did it —.
2. It was Mrs. Brown — that told me.
3. The children made — comfortable.
4. Have you any money about —?
5. No, I left my purse behind — when I came away.
6. She locked the door behind —.
7. Keep — warm!
8. We did not see — (teineteist) for six years.
9. One must not speak too much of —.
10. We could not defend —.
11. Mother asked: "Children, did you enjoy —?"
12. Don't worry — about it, I'll do it —.
13. They could not bear — (üksteist).
14. Mary Stuart threw — at the feet of Queen Elizabeth.
15. Parliament was opened by the Queen —.
16. You told me so —.
17. The room — was not very large.

18. When Mr. Mordaunt went away, he took the letter with —. 19. The woman who claimed to be Lady Fauntleroy presented — at the castle, and brought her child with —. 20. The earl, playing the game, had certainly forgotten — when the door opened and Thomas announced a visitor. 21. Great statesmen who looked far behind — and far before —, were at the head of the House of Commons.

Harjutus 142.

Tõlgi inglise keelde:

1. Äрге tülitage end, ma lähen ise. 2. Ma loodan, te lõbustate (fut. I) ennast. 3. Mu sõber ja ma ise olen lugenud seda raamatut. 4. Vangid viidi läbi linna ja sõdurid kaitsesid neid metsiku rahvahulga eest. 5. Sõdurid kaitsesid ennast vaenlase eest. 6. Inglise ja sakslased aitasid üksteist sõjas. 7. Seltskond tegi ennast mugavaks. 8. Perenaine ütles: „Siin on maiustisi, palun võtke enesele!“ 9. Ma nägin ise, kui ta sulges ukse enese järel. 10. Me ei ole näinud üksteist pikemat aega. 11. Minu onulapsed on alati aidanud üksteist. 12. Naine viskus (viskas ennast) kuninga jalgade ette. 13. Prantslased tõid enesega kaasa uued kombesid. 14. Ei pea rääkima liiga palju enesest. 15. Ei tohi alati rahul olla enesega.

§ 123. Demonstratiivpronoomen.

Singular.

this — see

that — too

Pluural.

these [ði:z] — need

those [ðəʊz] — need

This is my book, **that** is yours.
These are his pens and **those** are
hers.

this, these tähendab
,see, need siin lähemal', **that, those**
— ,too, need kaugemal'.

Anglitsisme:

this morning — täna hommikul
from **this** day — tänasest peale
this day week — täna nädala pärast
this day fortnight — täna kahe nädala pärast
he has been ill **these** five weeks — ta on olnud haige need
(viimased) 5 nädalat.

Harjutus 143.

Pane singularist pluuralisse!

Näidis: He goes to this garden. They go to
these gardens.

1. I use this pen for writing. 2. That child is
learning English. 3. I am playing with that boy. 4. This
daughter cooks for her father. 5. This dog is young.
6. This cherry is ripe. 7. My brother is good to me,
and I love him. 8. An apple is falling from that tree.
9. What is the colour of that leaf? 10. This man was
sitting in a carriage. 11. I saw him. 12. This bush is
in my garden. 13. That lovely rose grows in his garden.
14. He loves his child. 15. He told me an
interesting story.

Harjutus 144.

Tõlgi inglise keelde:

1. Täna hommikul ma pole päris terve. 2. Kas
te lähete teatrisse täna õhtul? 3. Täna nädala
pärast algab suvevaheaeg. 4. Täna kahe nädala
pärast on minu sõbra sünnipäev. 5. Täna sest peale

ma hakkam paremini õppima. 6. Täna õösel kuud ei olegi. 7. Ma ei ole näinud teda need (viimased) 3 päeva. 8. Ta ei räägi tollest. 9. Pärast seda me läheme koju. 10. Talv on meie maal kaunis külm. 11. Ma ei nõustu sellega. 12. Mis tuleb tolle järele?

§ 124. Interrogatiivpronoomen.

Nom. **who?** — kes? **what?** — mis? missugune?
 Gen. **whose** [hu:z]? — kelle? **of what?** — mille? *millest*
 Obj. **whom** [hu:m]? — keda? **what?** — mida?

<p>1. Who opens the door?
Who is a boy?</p>	<p>1. who küsib isikuid
Ta esineb ainult
substantiivselt ja
tähendab kes?</p>
<p>2. Whose daughter is Jane?
Whose birthday was it?</p>	2. whose küsib omandust, kuuluvust ja seda tarvitatakse atributiivselt.
<p>3. What is in your pocket?
What is jam made of? (millest?)
What did Jane promise?
What book is that?
At what time did they arrive at the station?</p>	<p>3. what tähendab:
a) mis? mida? ja teda tarvitatakse substantiivselt;
b) missugune? ja tarvitatakse adjektiivselt.</p>
<p>4. Which of you will go with me?
Which is the largest river in the world?
Which brother of yours is married?</p>	4. which küsib teatud kindlat arvu: kes? missugune?

A g a :

What time is it?

What part of Europe do you come from?

What day of the month is it?

5. **What** do you write **with**?

ehk

With what do you write?

Whom are you speaking **to**?

ehk

To whom are you speaking?

What is he laughing **at**?

ehk

At what is he laughing?

6. Till **when** can you stay?

Where does he come from?

From **when** does it date?

M ä r k u s :

Where do you live?

Where do you live?
morning?

When do you go to school?

Why does she learn English?

How old are you?

How do you clean your coat?

How many books have you?

Kui sellele piiratud arvule erilist tähelepanu ei pöörata, siis eelistatakse sõna **what**.

5. Interrogatiivpronoomeni **käändeid** väljendatakse **prepositsioonide abil**, millised liituvad objektivele (*whom, what*) ja võivad seista kas lause algul või lõpul.

6. **where** kus? kuhu? **when** — millal? esinevad interrogatiivpronoomenina kui ka adverbina.

Küsimuste moodustamisel on tähtis teada ka interrogatiivadverbe :

where { kus?
kuhu?

when — millal?

why — miks?

how { kui?
kuidas?

how many — kui palju?

P e a m e e l e s ! **What** is he called? **Kuidas** hüütakse teda?

What do you call this? **Kuidas** te nimetate seda?

Harjutus 145.

Moodustage küsimusi järgnevaile lauseile (küsimus olgu moodustatud sõrendatult trükitud lauseosale)!

Näidis: The maid cleans the room. Who cleans the room?

1. Henry is like Tom. 2. Mr. Jenkins is driving to the town. 3. The children water the flowers. 4. Jam is sweet 5. The table is made of wood. 6. Self-done is soon done. 7. In spring we can hear the songs of the birds. 8. Mr. Robinson's friend lived at Woodlands. 9. It was Edith's birthday. 10. The cherry is the fruit of the cherry-tree. 11. They bought a pound of coffee. 12. A sparrow's nest is made of little feathers and straw. 13. Mr. Rabbit saw Mr. Fox. 14. The parents love their children. 15. Their daughter married a handsome little rat. 16. Mr. Fox was carrying a bag of fish. 17. They bought a loaf of bread at the baker's. 18. A loaf of bread costs 3d. 19. Jane promised to be good.

Harjutus 146.

Moodusta küsimusi järgnevaile lauseile!

Näidis: She is called Hilda. What is she called?

1. The title of the story is "Mr. Rabbit and Mr. Fox". 2. This street is called King Street. 3. We call the flesh of the ox beef. 4. In the evening the farmer went home. 5. The wind galloped up and down the road. 6. When the farmer was asleep, the goldsmith took the ring from his finger. 7. That is an English book. 8. Tom chose a poem about lady-birds. 9. It was a short poem. 10. They arrived at the station a few minutes past eleven. 11. The train left at half

past eleven. 12. I write with pen and ink. 13. This poem is about kittens. 14. We clean the blackboard with the duster. 15. The book is lying on the table. 16. Tom is playing with Henry. 17. The parents work for their children. 18. He stayed with his grandfather. 19. They sent for the doctor. 20. There was a war between England and France.

Harjutus 147.

Moodusta küsimusi järgnevaile lauseile:

1. The first day of the week is Sunday. 2. February is the second month. 3. My eldest brother is married. 4. London is the largest city in Europe. 5. Today is Monday. 6. We do not go to school on Sunday. 7. I like summer better than winter. 8. Finland is in the north of Europe. 9. I eat only ripe fruit. 10. In the morning I go to school. 11. We live in Estonia. 12. The ship sailed for England. 13. In the morning we have our breakfast. 14. The moon shines at night. 15. My birthday is on the 1st of June. 16. I do not work, because I am ill. 17. He has not learnt his lessons, because he had a headache. 18. Henry does not see the dog, because he is behind the tree. 19. Aunt Grace sang in a soft voice. 20. Jack ran very quickly. 21. Jane is ten years old. 22. My father has two houses. 23. His name is Frank. 24. That is an English knife. 25. He likes English better than German.

Harjutus 148.

Pane lünka sobiv interrogatiivpronoomen või adverb:

1. — do you go in the morning? 2. — do you go to school? 3. — long do you work at school? 4. — do you

go after school? 5. With — do you play in the afternoon? 6. — is your name? 7. — is your English teacher called? 8. — many English lessons have you? 9. — is your address? 10. — do you live? 11. — house is that? 12. — language do you like better, English or German? 13. — languages do you learn at school? 14. — do you do at school? 15. This is not my book, can you tell me — is it? 16. — is this table made of? 17. — is the second month? 18. In — month do the roses bloom? 19. There is no duster here, — shall I clean the blackboard? 20. With — do you clean the blackboard? 21. Mr. Brown is a rich man, — does he work so much?

Harjutus 149.

Tõlgi inglise keelde:

1. See on minu vihik ja too on sinu (oma). 2. Pühad algavad täna kahe nädala pärast. 3. Need on vanad raamatud ja nood on uued. 4. Täna öösel ma nägin imelikku und. 5. Meie oleme sõbrad tänasest peale. 6. Ta on olnud välismaal need (viimased) 2 kuud. 7. Kes on see mees? 8. Kelle raamat on see? 9. Mis on laual? 10. Mida te näete? 11. Mis kell on? 12. Kes teist võiks aidata mind? 13. Milline on suurim linn Eestis? 14. Kuidas hüütakse suurimat Eesti linna? 15. Kellega Henry mängib? 16. Millega te puhastate oma kuube? 17. Kuidas ta kõneleb inglise keelt? 18. Kas ta kõneleb inglise keelt? 19. Millal me istume? 20. Mis kuu on nüüd? 21. Miks nad töötavad nii palju? 22. Millal sööte te lõunat? 23. Kus te sööte lõunat? 24. Kui sageli te sööte? 25. Kui palju päevi on nädalas?

Relatiivpronoomen.

§ 125. Who.

Nom.

We **who** know him, trust him.
The man **who** is ploughing is a
friend of mine.

Sing. ja Pluur.

who — kes

Objekt.

The man **whom** you see in the
street is my teacher.
The gentleman **whom** you met at
our house is an Englishman.
The children **whom** he loved so
dearly died.

whom — keda

Poss.

The boy **whose** book you are
reading is my cousin.
Mary, **whose** turn it was to recite,
stood up.

whose — kelle

who, whose, whom tarvitatakse
isikute kohta.

Prepositsiooniga teised käänded.

He has many friends, most **of**
whom are rich.
The boy **to whom** this book
belongs is not in.
The man **in whom** I trusted was
a bad man.

Prepositsioon +
objektiiv **whom** moodustavad teised käänded: näit. **of whom** — kellest, **to whom** — kellele jne.

Käänete moodustamisest
vaata §§ 77—88.

Märkus:

They followed the dog, **who** ran to the churchyard. | **who** tarvitatakse vahel ka loomade kohta.

The tree in **whose** shadow we are sitting. | **whose** tarvitatakse sageli ka asjade kohta.

§ 126. Which.

Nom.

1. The blackboard is a wooden board, **which** is painted black. | 1. which — mis

Obj.

2. The first river **which** we crossed was the Thames. | 2. which — mida

The garden **which** we see near the farm is very beautiful.

3. The brush **with which** I brush my hair is called a hairbrush. | 3. **which prepositsioonidega** moodustab teised kääänded:

The village **in which** he lives is on the seaside.

Is that the house **of which** you told me?

The house, the roof **of which** you can see in the distance, is our village hall.

with which — millega,
of which — millest,
of which — mille
jne.

which tarvitatakse:
a) **asjade ja loomade kohta** (vaata näited 1, 2, 3);

He met a number of people, but none whom he knew, **which** (milline asjaolu) somewhat surprised him. | b) **relatiivlause sidumiseks** teise lausega.

The boy was said to be guilty, **which** was not true.

§ 127. That.

A man **that** tells lies cannot be trusted. | **that** tarvitatakse nii isikute kui ka asjade kohta.
There are fish **that** can fly.

The house **that** he built still remains. | **that** tarvitatakse ainult niisuguseis lauseis, mis on pealause mõistmiseks tingimata tarvilikud.

Who is the lady **that** you were talking **with**? | **that** ei võta enda ette ei koma ega prepositiooni.
Show me the book **that** you were speaking **of**!

All that glitters is not gold. | **that** seisab harilikult superlatiivi ja sõnade:
All that you do, do with your might. | **all, everything,**
The **worst that** could happen. | **something, anything,**
| **nothing, much, the**
| **same järel.**
| **that** omab piirivat tähendust.

§ 128. What.

I can add nothing **to what** (sellele, mis) I have said. | **what** tähendab **see, mis.** Teda tarvitatakse **that which** asemel.
You hear **what** (seda, mis) I say.
Don't put 'off till to-morrow **what** you can do to-day.

§ 129. Relatiivpronoomeni ärajätt.

The girl **whom** we see dancing ehk
 The girl **that** we see dancing ehk
The girl we see dancing.

Piirivas relatiivlauses
 võib pronoomen hoo-
 pis ära jääda, kui ta
 on objektiivis.

The house **in which** we live
 The house **which** we live in
 The house **that** we live in
The house we live in.

§ 130. Determinatiivpronoomen.

He who (see, kes) does not go for-
 ward stays behind.

None so busy as **those who** (nood,
 kes) do nothing.

He that (see, kes) never fails, never
 grows rich.

Never trust to another **that which**
 (what) you can do yourself.

he who	} see, kes
he that	
she who	
those who — nood,	
kes	
these which — need,	
mis	
that which — see, mis.	

Harjutus 150.

Pane lünka tarvilik relatiivpronoomen või tõmba kriips
 maha, kui pronoomenit pole tarvis!

N ä i d i s : The paper on — you write is not good. The
 paper on **which** you write is not good.

1. The paper — you write on is not good.
2. The English think "Old England" the finest land — the sun shines upon.
3. — his heart thinks, his tongue speaks.
4. I sold the books — I had.
5. You are the very man for — I have been looking.
6. Mr. Smith, — I used to live with, is dead.
7. My uncle has two Arab horses — he brought with him

from India. 8. I speak — I think. 9. — is wrong to-day won't be right to-morrow. 10. That is good wisdom, — is wisdom in the end. 11. He — begins many things, finishes few. 12. — is worth doing is worth doing well. 13. One day is as good as two for him — does everything in its place. 14. Henry called his dog, — was barking at the cat next door. 15. Tom and Henry went to look for a nest — they had seen two years ago. 16. He did the best — he could do. 17. He said the same thing — he had said before. 18. All — live must die. 19. I gave him a shilling, — was all I had with me. 20. Shakespeare married Anne Hathaway, — was a farmer's daughter. 21. He — is content is happy. 22. He — is afraid of doing too much always does too little. 23. These Englishmen are the same — we saw yesterday. 24. The lady, — picture you see on the desk, is my aunt. 25. She asked him to accompany her, — he did with the greatest pleasure.

Harjutus 151.

Pane lünka tarvilik relatiivpronoomen vōi, kui pole tarvis, jäta välja!

N ä i d i s : I like the flowers — grow in the meadow. I like the flowers **which** grow in the meadow.

1. The garden, — we see near the farm, is one of the loveliest gardens in this district. 2. The farmer to — the farm belongs is a skilful gardener. 3. The girl — hat is decorated with flowers is his daughter. 4. The tree under — the girls are sitting is an old oak. 5. The tree — stem is broken is still older. 6. This is the man — I have been speaking of. 7. He said he would help me, — was very kind of him. 8. Who is that lady — you were talking with? 9. There is one thing in your letter to — I cannot agree. 10. He spoke

of the men and things — he had seen. 11. Don't put off till to-morrow — you can do to-day. 12. Have you returned the books — you borrowed the other day? 13. — you said was wrong. 14. I can't tell you all — I have seen. 15. He was perhaps one of the greatest men — ever lived. 16. At one corner of this place is a well, the water of — is cold as ice. 17. In the Danish camp Alfred learned much — was afterwards useful to him.

§ 131. Indefiniitne pronoomen.

One, no, none.

<p>1. One (keegi) Mr. Brown wants to see you.
One (keegi teatud) Miss Turner used to live here.</p>	1. one tähendab üks, keegi, teatud.
<p>2. No one is too old to learn.
One must strike the iron while it is hot.
As one makes one's bed, so one must lie in it.</p>	2. one tarvitatakse subjektina impersonaalses tähenduses.
How are your little ones?	one adjektiiviga vaata § 103.
<p>No smoke without fire.
Half a loaf is better than no bread.
None so busy as those who do nothing.
Did none of you see him?</p>	<p>no — ei ükski, üldse mitte;
none — ei ükski, ei keegi.</p>

Harjutus 152.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ei saa meeldida igaühele. 2. Peab armastama oma ligimest (naabrit) nagu iseennast. 3. Me ei tundnud ühte geist. 4. Ta nais kellegi preili Hill'i. 5. Keegi proua Brown elas siin. 6. Meil ei ole leiba. 7. Mul ei ole raha. 8. Mitte keegi ei puudu. 9. Lind toidab oma poegi. 10. Me pole mitte vanad sõbrad, kuid truud. 11. Ei tohi müüa karu nahka enne, kui karu on püütud. 12. Nad lahkusid ruumist üksteise järele. 13. Ma ei saa unustada ühte asja. 14. Ta parim sõber oli keegi hr. Cook. 15. Neil ei ole aega.

§ 132. Each — every.

We have five fingers on each hand.	each tähendab iga teatud piiratud arvust.
Each of us has made a mistake.	
We got five shillings each (igaüks).	
Every bird thinks its own nest beautiful.	every tähendab iga, igaüks piiramata arvust.
Every boy in the school learns English.	
We go to school every day.	
Every man must do his duty.	
I will do everything (kõik) for you.	every tarvitatakse veel liitsõnus: everything — kõik everyone } igaüks everybody } everywhere — igal pool, kõikjal.
Everything is all right. (Kõik on korras.)	
Everybody (everyone) had got something to say.	
The flowers are blooming everywhere .	

Harjutus 153.

Kas each vői every?

1. He had a book in — hand.
2. — bird likes its own nest.
3. England expects that — man will do his duty.
4. We could hear — word.
5. I bought my sisters a Christmas present —.
6. — season has its amusements.
7. I visit my friend — fortnight.
8. He goes to the cinema — evening.
9. How many fingers have you on — hand?
10. — thing comes to the man who waits.
11. To know — thing is to know nothing.
12. Little Jane gave a kiss to — body.
13. — of them wrote a name on a slip of paper.
14. The bridge had a tower at — end.
15. — man is the architect of his own fortune.
16. — thing must have a beginning.
17. Aunt Grace gave the children three apples —.
18. How much money did you get —?
19. We got a pound ₤ .
20. A word once out flies — where.

§ 133. Both, either, neither.

I have ten fingers on **both** hands.
Tartu stands on **both** banks of the
river Emajõgi.
We felt, **both** of us, his kindness.

both — mõlemad

There were crowds of people on
either (kummalgi) side of the
river.

either — kumbki

Which language do you prefer,
English or German? I do not like
either (mitte kumbagi).

I cannot answer **either** of these
questions.

Neither of you has said a word.
You will **neither** of you ever see me
again.

neither — mitte
kumbki

Harjutus 154.

Tõlgi inglise keelde:

1. London asetseb mõlemal Thames'i kaldal.
2. Mõlemal pool jõe kaldal on suuri maju.
3. Meil mõlemal on õigus.
4. Meil kummalgi pole õigus.
5. Ei sul ega mul ole õigus.
6. Mitte kumbki meist ei osanud inglise keelt.
7. Kas te soovite teed või kohvi?
8. Ma ei soovi kumbagi.
9. Ma ei soovi vastata kummalegi küsimusele.
10. Kumbate võtate, kas võileiba või kooki?
11. Ma ei võta kumbagi.
12. Ma sünnin mõlemad.
13. Minu mõlemad lapsed käivad koolis.
14. Mitte kumbki minu lastest ei käi veel koolis.

§ 134. All.

All is well that ends well.
We all live in the house.
I lost **all** my money.

all — kõik;

The bells of **all** England rang
joyously.

all — kogu, terve;

He worked **all** day long.

All right.

It is **all** the same to me.

Adverbiaalfraases esi-
neb **all** tähenduses
,päris, täitsa‘.

All at once } (üsna) äkki.
All of a sudden }

Anglitsisme.

Has he any money **at all**?

I do **not** know him **at all**.

at all — üldse
not at all — üldse
mitte

He has to do it **after all**.
He does not come, **all the better!**
For all I know he is an Englishman.

after all — lõppude
lõpuks
all the better — seda
parem
for all I know — nii-
palju kui mina tean.

§ 135. Whole.

The **whole** pond was covered with
ice.

I did not see him for a **whole** week.
He marched with his **whole** army
into England.

Võrdle:

All London — kogu London, kõik
Londoni elanikud.

The **whole** of London — Londoni
linn terves ulatuses.

On the whole we have seen very
much.

I am quite satisfied **on the whole**.

whole — terve, kogu.
whole tähendab asja
tervikuna; **all** tähendab
asja üksikute
osade summana.

on the whole —
üldiselt.

Harjutus 155.

Tõlgi inglise keelde:

1. Nad kõik elavad Inglismaal. 2. Me kõik õpime
inglise keelt. 3. Ta töötas terve päeva väga kõvasti.
4. Ma olin haige terve nädala. 5. Kogu London teab
seda. 6. Terve perekond on koos. 7. Ta on hästi tuntud
kogu Euroopas. 8. Inglasi võib leida üle terve
maailma. 9. Inglise üldiselt armastavad reisida.
10. Terve kool läks laevaga huvireisule. 11. Korraga
(äkki) muutus ilm väga tuuliseks. 12. Peaaegu kõik

õpilased olid haiged. 13. Ma polnud üldse mitte haige. 14. Niipalju kui mina tean, oli vähe neid, kes ei olnud haiged. 15. Kogu reisu aja ma tundsin ennast üldiselt väga hästi. 16. Päris õige! Ma pean seda uskuma lõppude lõpuks. 17. Ma lõbustasin ennast kogu päeva. 18. Õhtul ei olnud tuult üldse mitte. 19. Siis oli kogu meri vaikne. 20. Üldiselt me nägime väga palju. 21. Tule minu juurde, ma olen päris üksi. 22. Mulle on päris ükskõik, kuhu ma lähen. 23. Ma olen vaba kogu õhtu-pooliku. 24. Seda parem, lähme siis kõik koos jalutama. 25. Hea küll!

§ 136. Some, any.

Give me **some** tea, please.

Will you show me **some** shoes, please?

Have you any pens? Lend me **some**.

If I had **any**, I should give you **some**.

There is no fire without **some** smoke.

Have you **any** books for me?

No, I haven't got **any**.

He has **not any** money left.

Please, lend me some money, if you have **any**.

Which picture may I take? Take **any**.

You may come at **any** time.

Take **any** way you like.

some — natuke, mõni, mõned.

some tähendab midagi tõesti olemasolevat.

any — a) mõni, mõned, natuke.

any tähendab midagi kaheldavat või olematut. Teda tarvitatakse küsi- ja eitavais lauseis.

any — b) ükskõik missugune, mistahes.

Somebody (keegi) told me you were ill.

I am sure **someone** (ehk **one**) of you has done it (keegi teist on teinud seda).

I am sure **anyone** of you could do it (igaüks teist võiks teha seda).

Take **anything** you please! (Võta ükskõik, mis sulle meeldib.)

some ja **any** abil moodustatakse liitsõnu:

someone	}	keegi
somebody		
something	— midagi	
anyone	}	igaüks,
anybody		
anything	— midagi, ükskõik mis	

Harjutus 156.

Kas some või any?

1. Let us have — bread and butter.
2. He asked for — water.
3. Drunkenness makes — men fools, — beasts, and — devils.
4. Have you — relations in this town?
5. We all must die — day.
6. You may come at — time (ükskõik mis ajal).
7. Take — book you like (ükskõik missugust soovite).
8. Take — book you like (mõni raamat, mida soovite).
9. — work is better than idleness.
10. He never spoke ill of — body.
11. He has scarcely — friends.
12. Give him — money, if he should want —.
13. The thing was done, but not without — difficulty.
14. It was done without — difficulty.
15. Have you — money left? Yes, I have —.
16. Will you lend me —?
17. Can you not send — one in your place?
18. Was there not — wine in this bottle?
19. Will you take — cheese?
20. I have — very fine fruit: may I send you —?
21. Don't read — more!
22. I will not keep you — longer.
23. There must be — mistake.

Harjutus 157.

Tõlgi inglise keelde:

1. London asetseb Thames'i mõlemal kaldal.
2. Ma ei tunne kumbagi neist.
3. Mitte kumbki neist ei ole mind aidanud.
4. Sellel lapsel surid mõlemad vanemad.
5. Palun laenake mulle natuke raha.
6. Mul ei ole (ühtegi).
7. Mõned inimesed töötavad kogu päeva.
8. Pühapäeval ma üldse ei tööta.
9. Üldiselt ma töötan rohkem kui mõni teine inimene.
10. Kõik on hea, mis lõpeb hästi.
11. Kogu London räägib sellest.
12. Ma veetsin terve suve välismaal.
13. Kogu linn oli ärevuses.
14. Millise raamatu tohin ma võtta? Mulle on täitsa ükskõik, võta (ükskõik), missugune meeldib.
15. Lõppude lõpuks ma võtan nad kõik.
16. Ei, palun jäta siiski mõned mulle, mul ei ole ühtegi lugemiseks.

§ 137. Much, many, little, few.

Singular.

much work — palju tööd
little work — vähe tööd
much water — palju vett
little water — vähe vett

Plural.

many books — palju raamatuid
few books — vähe raamatuid
many people — palju inimesi
few people — vähe inimesi

Võrdle:

There is **little** hope. — On vähe lootust, lootust peaaegu ei ole.

There is **a little** hope. — On siiski natukene lootust.

He said **few** words. — Ta rääkis vähe (sõnu).

He said **a few** words. — Ta ütles mõne sõna.

He has **little** money and **few** friends. | **much** ja **little** tarvita-
Few words, **many** deeds. | takse siis, kui subs-

Much talk, little work.

tantiiv on singularis;
many ja few siis, **kul**
substantiiv on pluuralis.

Many a boy thinks that he would like to be a sailor.

many a — nii mõnigi.

He spent **many an** hour looking at the moon.

Singular.

Very much work.

A good (great) deal of work.

— Väga palju tööd, hulk tööd.

Very little work. — Väga vähe tööd.

Pluural.

A great (good) many books.

— Väga palju raamatuid, suur hulk raamatuid.

Very few people. — Väga vähe inimesi.

Eitavas lauses: **Not very many** books.

Harjutus 158.

Kas **much** või **many**? **little** või **few**? **a little** või **a few**?

1. — wealth, — sorrow.
2. — words, — deeds.
3. He has — courage.
4. — rain falls in England.
5. We had — fun.
6. I wish you — happy returns of the day.
7. — of the boys had tears in their eyes.
8. There are — rivers in England.
9. They had — or nothing to eat.
10. — birds fly as fast as the swallow.
11. Could I have — milk, please?
12. He is — better to-day.
13. In — minutes all was over.
14. In — hours the fire had spread all over the house.
15. Will it clear up? There is — hope (vähe lootust).
16. Are there — of you (ons teid palju)?
17. I wish you — pleasure.
18. I certainly saw — that — have seen.
19. — a girl would like to be a princess.
20. — years have passed since I last saw him.

Harjutus 159.

Tõlgi inglise keelde:

1. Palju aega; vähe aega. 2. Mul on veel natuke aega. 3. Mul on väga vähe aega. 4. Talvel on meil palju lund. 5. Möödunud talvel oli meil vähe lund. 6. On juba kevad, aga meil on ikka veel natuke lund. 7. Suvel on linnas vähe inimesi. 8. Täna oli teatris väga vähe rahvast. 9. Tal on palju raha ja palju sõpru. 10. Kui sul on vähe raha, siis on sul ka vähe sõpru. 11. Palun anna mulle paar (natuke) lille. 12. Meie aias kasvab vähe lilli, ja teil on nii palju. 13. Jah, meil on väga palju lilli. 14. Nii mõnigi tahaks omada niisugust aeda. 15. Aga siin on väga palju tööd. 16. Ma töötan kogu päeva ja nii mõnegi öö aias. 17. Kas teil on harilikult palju vihma? 18. Jah, üldiselt me saame väga palju vihma. 19. Ainult keset suve on vähe vihma. 20. Möödunud suvel oli ainult paar suuremat äikestormi.

Konjunktsioon (sidesõna).

§ 138. Tarvitatavamaid konjunktsioone.

The rats' home was comfortable	and — ja
and they had many fine children.	or — või, ehk
The children could neither play in	either... or —
the garden nor on the beach.	kas... või
He promised, but he did not keep	neither... nor —
his promise.	ei... ega
	but — aga
	however — kuid, aga
	while — kuna

Some trees, **however**, are green all through the year.

I shall finish my letter **while** you look at the pictures.

Though she is about forty, she still looks rather young.

though [dou] —
ehk küll, kuigi.

Harjutus 160.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma ei saa lugeda e g a kirjutada niisuguse peavaluga.
2. Teda polnud täna ei koolis e g a mänguplatsil.
3. Ta oli k a s väsinud v õ i haige.
4. Henry lubas eile minuga tennist mängida, a g a ta ei tulnud.
5. Ta oli k a s väga tegevuses v õ i oli lihtsalt unustanud.
6. K u i d inimesed ei peaks olema nii hooletud.
7. Ma olin väga pahane, k u n a ma ootasin teda j a ta ei tulnud.
8. K u i g i ma olin eile väga pahane, saime täna jälle sõpradeks.
9. Teine kord a g a ta ei tohi olla nii hoolimatu.
10. K u n a ma olin alles pahane Henry'le, ei läinud ma tema juurde. Ma nägin mõnda sõpra tennisväljakul, j a pärast head mängu kõik poisid, v ä l j a a r v a t u d üks, tegid pika jalutuskäigu.
11. K u i g i olime väga väsinud, olid kõik, p e a l e ühe, järgmisel hommikul õigel ajal koolis.
12. Õhtupoolikul oli nii halb ilm, et ei saanud mängida e g a jalutada.
13. Toas pole muud teha, k a s õppida v õ i lugeda.
14. K u i g i ma armastan palju lugeda, meeldib mulle ka sport.

§ 139. **For, because, therefore, that.**

I like winter, **for** I am very fond of skating.

Jack jumped about, **for** he was quite excited.

for — sest.

We cannot always see the chin and the upper lip, **because** they are sometimes covered with hair.

Why did you leave so early?

Because it is such a long way.

because — selle-
pärast **et**, sest **et**.

There has been no rain for some days; **therefore** the road is covered with dust.

The poor lark was imprisoned, **therefore** it sang so mournfully.

therefore — selle-
pärast, selle taga-
järjel.

They had been working so hard, **that** they had very good appetites.

He spoke so loud **that** we should hear him.

He saw (**that**) we were hungry and thirsty.

that — et, nii et,
seks et.
Relatiivlaususes võib
that ka ära jääda.

Harjutus 161.

Pane lünka tarvilik konjunktsioon (for, because, therefore, that):

1. Our cat is afraid of rats, — they are strong and bite with their sharp teeth. 2. Henry gives Jack food, — he is his dog. 3. Then Mr. and Mrs. Rat were happy, — they saw that the wall spoke words of wisdom. 4. Henry said he was sure — his dog knew they were going to the seaside. 5. The children did not eat much, — they were longing to go to the beach. 6. Mother said — it was time for them to come into the house for tea. 7. Jane had an uncomfortable feeling — it was bedtime for her. 8. The evening came, and we, —, returned home. 9. I do not know that gentleman, — I have never seen him. 10. The sun shone brightly and warmly

upon the little daisy, and — it grew from hour to hour. 11. I am not quite well, — I cannot come. 12. I cannot come, — I am not quite well. 13. I was very tired, — I went to bed at once. 14. I went to bed at once, — I was tired.

Harjutus 162.

Tõlgi inglise keelde:

1. Ma pole saanud uisutada, sest tiik pole külmunud.
 2. Tiik pole külmunud, sellepärast ma pole saanud uisutada. 3. On nii halb, et tiik pole külmunud. 4. Detsembris oli nii külm, et tiik külmus. 5. Mu kingad on nii väikesed, et ma ei saa neid kanda. 6. Mu kingad on väikesed, sellepärast ma ei saa neid kanda. 7. Ma ei saa kanda neid kingi, sest nad on liiga väikesed. 8. Ta ei kõnele sellepärast inglise keelt, et ta ei oska seda hästi. 9. Ta ei oska hästi inglise keelt, sellepärast ta ei kõnele palju. 10. Diktaat oli raske, sellepärast me kirjutasime nii halvasti. 11. Me kirjutasime nii halvasti, sellepärast et diktaat oli raske. 12. Õpetaja ütles, et diktaat ei olevat olnud raske. 13. Ma armastan diktaati, sest ma oskan hästi kirjutada. 14. Me kirjutasime nii sageli, sest õpiksite hästi kirjutama. 15. Mõned õpilased ei armasta inglise keelt, sest inglise kirjaviis (spelling) on raske.

§ 140. If, when, as.

The children play out of doors, if they have no work.
 One morning Jim's mother said that if he did not begin to work, she would turn him out.

if — a) kui (väljendab tingimust);

Please, ask him, **if** (ehk **whether**) he speaks English.

I do not know **if** (ehk **whether**) he will come.

The daisy was as happy **as if** it were the day of some great festival.

The man looked **as if** he were a stranger.

When they reached the Red Cottage, they found that Aunt Grace had made a cake.

When Jim had done another day's work for the farmer, he received a large pat of butter.

He trembled **as** he spoke.

The thought came to me **as** I stood watching the crowd.

She wished so much to live, **as** (kuna) she was to be put into the cage with the imprisoned lark.

As it was a fine evening, I offered to accompany him.

b) **if** — kas;

c) **as if** — nagu.

when — kui, siis kui, **pärast seda kui** (ajalises tähenduses).

2. a) **as** — siis kui, kuna, **sel ajal kui** (ajalises tähenduses);

b) **as** — kuna (väljendab põhjust).

Harjutus 163.

Pane lünka tarvilik konjunktsioon (if, when, as):

1. — Jim got home, his mother was very angry.
2. — Mary woke up next morning, she looked about on the floor.
3. (Kuna) — it is late, let us return home.
4. I saw him —

When **did** Mary recite the poem?

Will Mary recite a poem?

Has Mary recited a poem?

Had she known the poem, she would have recited it.

(= If she had known)

May he come soon!

May she recite well!

In the garden **there is a big pond.**

Once upon a time **there lived a young farmer.**

“What a lot of fish!” **said Mr. Rabbit.**

Aga: “What a lot of fish!” **he said.**

“I see,” **said the sun;** “but I’m afraid you are wrong.”

Aga: “I see,” **he said;**

a) **küsilause**, kus predikaadi konjugeeritava osa tuuakse subjekti ette;

b) **tinglaused**, kui konjunktsioon **if** jäetakse välja.

c) **soovlaused** abiverbiga **may**;

d) kui laused esineb eelsubjektina **there**, siis seisab predikaat loogilise subjekti ees;

e) Otsese kõne järel või vahel on järjekord **predikaat — subjekt** siis, kuisubjektiks on substantiiv, mitte pronoomen.

Harjutus 164.

Pane subjekt ja predikaat õigele kohale!

Näidis: (Two respectable rats lived) once upon a time there. Once upon a time there lived two respectable rats.

1. (Once was) there a boy whose name was Jack.
2. “(He may) live long!” shouted the crowd.
3. (A lovely rose is) there in my garden.
4. (The children sat) after tea

Sõnade jär-

§ 142. Kuidas korral-

When? Where? How? (millal? kus? kuidas?)	(Who? What?) Kellest (millest) räägitakse?	(What ..do?). Mida räägitakse?	To whom? To what? (kellele? millele?)
Adverbiaal	Subjekt (Nimetavas)	Predikaat	Kaudne objekt (Alaleütlevas)
a) — —	The teacher The teacher	showed showed	his pupils —
b) — —	Mary Mary	has given has given	her flowers —
c) Yesterday —	Mary Mary	gave gave	— —
d) — In the corner of our class- room	We we	see see	— —
Reeglid:	Subjekt seisab esi- kohal (predi- (kaadi ees)	Predikaat seisab subjekti järel	Kaudne objekt eelneb objek- tile, kui prepo- sitsiooni ei ole

jestus lauses.

dada lauset.

Whom? What? (keda? mida?)		
Objekt (Sihitavas)	Kaudne objekt	Adverbiaal
some pictures some pictures	ehk to his pupils	
some water some water	ehk to her flowers	
some water some water	to her flowers ehk to her flowers	yesterday
a bookcase	—	in the corner of our classroom ehk
a bookcase	—	—
Objekt seisab predikaadi või kaudse objekti järel	Kaudne objekt järgneb objektile, kui tarvitatakse prepositsiooni	Adverbiaalid seisavad lause algul või lõpul

in the garden. 5. (Did the children sit) when in the garden? 6. (Grandfather told) a fairy-tale to the children. 7. (Grandfather did tell) what the children? 8. (Grandfather has told) when the fairy-tale? 9. (Grandfather had not told) the fairy-tale, the children would not have enjoyed their walk so much. 10. (Many stories are) there in this book. 11. (I had read) a story, I could tell it to you. 12. "What bad children you are," (Mother said). 13. "What bad children you are!" (She said:). 14. (Your life may) be happy and gay!

§ 143. Objekt.

I am writing **an exercise** in my copy-book.

The children had learnt **some little songs and poems** at school.

The farmer showed the ring **to his wife**.

ehk

The farmer showed **his wife** the ring.

The teacher returned the copy-books **to his pupils**.

ehk

The teacher returned **his pupils** the copy-books.

Objekt ^{obj} seisab **otse predikaadi järel**.

(NB. objekti ja predikaadi vahel ei tohi midagi seista.)

Kaudne objekt (kel-lele? — alaleütlevas käändes) seisab **otsese objekti järel**, kui teda tugevamini tahetakse rõhutada, ja võtab siis prepositsiooni **to**.

Harjutus 165.

Aseta objekt õigele kohale!

Näidis: (a) (the children a story) grandfather told
Grandfather told the children a story.

(b) (to the children a story) grandfather told
Grandfather told a story to the children.

1. (the children some bread) the mother gave 2. (the

beggar a shilling) the gentleman handed 3. (the girls English) Miss Carter teaches 4. (to my friend the book) I sent 5. (to the passers-by some flowers) the little girl offered 6. (Mary three mice) the cat brought 7. (to everybody a kiss) Jane gave 8. (me a pound) can you lend 9. (to you no money) I can lend 10. (his eldest son the costly ring) father left 11. (to a farmer his horse) Jack sold 12. (me a letter) my friend wrote 13. (him no harm) this thing did 14. (to the shopman the sum) he paid.

§ 144. Adverbiaalid.

Sometimes his wife suggested a wish
 adverbiaal subj. pred. obj.

ehk
 His wife sometimes suggested a wish
 subj. adv. pred. obj.

ehk
 His wife suggested a wish sometimes
 subj. pred. obj. adv.

Aga mitte:

His wife suggested sometimes a wish.

See lause on väär!

Tom carried Jane **safely upstairs last night.**

I have written my exercise **quickly at school this morning.**

Adverbiaalid võivad seista lause algul, lause lõpul ja rõhutamata adverbiaalid ka subjekti ja predikaadi vahel, aga mitte kunagi predikaadi ja objekti vahel.

Kui lauses on mitu adverbiaali, siis on nende järjekord:

- 1) viisi-,
- 2) koha-,
- 3) ajaadverbiaal.

Harjutus 166.

Moodusta antud sõnust õiged laused!

Näidis: The farmer, the tree, at once, began felling.
 The farmer began felling the tree at once.

1. A letter, wrote, to her father, Mary. 2. They all, very much, their father, missed. 3. The mother, the letter, into the envelope, slipped. 4. The children, knew, quite well, the postman. 5. We, last night, got, home, safely. 6. The trunks, took, to the Red Cottage, the porter. 7. Said, to his wife and children, good-bye, Mr. Robinson. 8. Soon, moved, the train, out of the station. 9. Mr. Robinson, gave, a tip, the porter. 10. I, read, often, English books. 11. Edith, fetched, quickly, from her aunt, the book. 12. On the walls of our schoolroom, see, we, three pictures. 13. Our teacher, yesterday, us, told, an interesting story. 14. Henry, his lessons, quickly, learnt, at school. 15. The other day, to this beggar, I, some money, gave.

Kirjavahemärgid.

§ 145. Märkide nimed.

- full stop or period [ˈpiəriəd]
- , comma [ˈkɒmə]
- ; semicolon [ˈsemiˈkəʊləŋ]
- : colon [ˈkəʊləŋ]
- ? question mark or query [ˈkwɪəri] or note of interrogation [ˌɪnterəˈgeɪʃn]
- ! exclamation mark or note of exclamation [ˌɛkskləˈmeɪʃn]
- dash [dæʃ] — mõttekriips
- hyphen [ˈhaɪfən] — sidekriips
- “” quotation [ˌkwɔʊˈteɪʃn] marks — jutumärgid (inglise keeles alati ülal).

§ 146. Kirjavahemärkide tarvitamisest.

Punkti, semikoolonit, küsimärki, hüüumärki ja koolonit tarvitatakse inglise keeles **harilikult nagu eesti keeleski**. Oulisi lahkuminekuid on ainult koma tarvitamises.

Koma.

Üldiselt võib koma tarvitamise kohta ütelda, et koma tuleb tarvitada seal, kus lugejale või kirjutajale tundub tarvilikuna **häälepeatus** ja kus seda ka **selgus nõuab**. Seepärast valitseb koma tarvitamises teatud ebakindlus ja mitmekesisus.

I. Ilma komata.

<p>1. He did not know that his father had already arrived.
Do you know how he is getting on?
It is true that I did not go to seek it.   A g a :
How he is getting on, nobody knows.
That I did not go to seek it, is true.</p>	1. Koma ei tarvitata subjekt- ja objekt-lause ees, kui nad järgnevad pealausele. Kui kõrvallause eelneb pealausele, siis eraldatakse ta komaga.
<p>2. Do you see the man who is ploughing the field?
Only the boys that are strong and healthy are allowed to take part in these games.   A g a :
The boys, who are all strong and healthy, take part in most of our games.
My uncle John, who had arrived the day before, promised to take us to a concert.</p>	2. Komaga ei eraldata lause mõistmiseks hädavajalisi relatiivlauseid (nn. piirivaid lauseid). Mittehädavajalised relatiivlused eraldatakse komaga.
3. He showed very little pleasure when he was told . . .	3. Koma ei tarvitata sageli adverbiaal-

It is a good many years since
I was at school.

The farmer went on till he saw
the great oak.

lausetee es, kui
need järgnevad pea-
lausele.

Aga:

When water freezes, it becomes
ice.

If you walk on thin ice, you fall
into the water.

Pealausele eelnev ad-
verbiaallause tavali-
selt eraldatakse ko-
maga.

II. Komaga.

1. It was seven o'clock when father,
Henry, **and** I left the house.

The most important of the other
colours are blue, yellow, **and**
red.

They passed their time in read-
ing, writing, **and** playing.

Fools build houses, **and** wise
men live in them.

The sun rises in the east, **and**
sets in the west.

Koma seisab:

1. Sõna **and** es, kui
see seob a) **ühe-
suguseid lauseliik-
meid** (NB kui neid
on rohkem kui
kaks!) või

b) **koordineeruvad**
(rinnastatud) lau-
seid või

c) **liitlauseid**.

2. Dear Charles,
Dear Sir,

2. **Kirjas** kõnetluse
järel.

3. Some trees, **however**, are green
all through the year.

The price, **indeed**, was rather
high.

You, **of course**, know him.

However, we did not stop to talk.

3. Adverbide **how-
ever, indeed, there-
fore, of course, too,**
etc. es ja järel.

<p>4. Since the Great Fire, the plague has never re-appeared in London.
On the other side of the Channel, King Harold collected an army.</p>	4. Harilikult pikemate adverbiaalide järel.
<p>5. Tom said, "Mary, will you begin?"
He asked him, "On which of the horse's feet is a shoe lacking?"</p>	5. Ōtseses kõnes võib seista kooloni asemel koma.

Harjutus 167.

Pane komad, kuhu tarvis!

N ä i d i s : The woods fields and meadows are dressed in green. The woods, fields, and meadows are dressed in green.

1. Bob, Tom, and Arthur resolved to take a trip into the mountains. 2. Early to bed and early to rise makes a man healthy, wealthy, and wise. 3. He is fond of music, singing, and dancing. 4. Henry was sure that he saw a squirrel. 5. Mother dried Jane's tears, and let her look out of the window. 6. I really think a short rest will do you good. 7. I did not hear what he said. 8. Is that the man you spoke of? 9. There are some words which I do not understand. 10. I, therefore, could not learn my lesson. 11. However, you ought to have told me that before. 12. When the train arrived, the children, of course, all got up and were ready to get in. 13. A little girl came and said "Please Sir buy some flowers." 14. He has lost the book, which I gave him. 15. He gave the hungry girl a loaf of bread, which made her weep. 16. Mr. Robinson said good-bye to his wife and children, and gave them each a kiss. 17. Mr. Robinson gave the porter a tip, and told him not to make a mistake. 18. After several hours, the storm had passed. 19. The storm passed after several

hours. 20. The boy ran to the farmer who was ploughing his field. 21. Our English teacher, who is a very good man, often tells us interesting stories. 22. We think that our teacher is a very good man. 23. We have got what we wanted. 24. Mr. and Mrs. Arthur Robinson, the children's grandparents, live at Sandy Bay. 25. The rats went to the sun, and asked him to be their son-in-law.

§ 147. Silbitamine.

1. po-et, ly-ing, sea-son, fa-ther, chur-ches, ne-phew ['nevju:], na-tion, gar-den.	<p>1. Silbitatakse hääldamise järgi.
Siin on mõõduandev mitte ortograafiline, vaid hääldamisüksus.</p>
<p>2. pic-ture, num-ber, neigh-bour, bold-ly, Eng-lish.
A g a : no-bly, thea-tre.</p>	<p>2. Mitme konsonandi puhul kuulub viimane hääliküksus järgmisse silpi.
NB. Ei lahutata bl, pl, dr, tr.</p>
3. house, place, horse, time, takes, rides, writes, tale, fire.	3. Ühesilbiliselt hääldatavaid sõnu ei poolitata.
<p>A g a : ta-ble
cen-tre
cir-cle.</p>	Konsonant + le- ja re- lõpulisi võib poolitada.
4. After-noon, hus-band, Ire-land, honour-able, pleas-ant, build-ing, great-er, lead-er, tail-or, readi-ness, fast-en, de-scribe,	4. Silbitatakse tuletus- ja muutelõpude järgi.

finger, tick-et, young-est,
pock-et, blank-et, Sax-on.

A g a :

stop-ping, sit-ting, stir-ring,
big-ger, run-ner, travel-ler.

Muutelõpu lisandumisel tekkinud **kaksik-**konsonandest kuu-
lub **teine järgmisse**
silpi.

Harjutus 168.

Silbital

N ä i d i s : rich-es, pre-*pare*, ex-act, etc.

1. Life, 2. save, 3. name, 4. brother, 5. father, 6. hero,
7. native, 8. finish, 9. table, 10. people, 11. England,
12. timber, 13. question, 14. answer, 15. circle, 16. theatre,
17. centre, 18. respectable. 19. beautiful, 20. singer, 21. happi-
ness, 22. getting, 23. winner, 24. swimmer, 25. younger,
26. poem, 27. cruel, 28. power, 29. exclaim, 30. rocket,
31. thicket, 32. examination, 33. extraordinary, 34. beggar,
35. bigger, 36. races, 37. houses, 38. between, 39. upon,
40. without, 41. rather, 42. though, 43. through, 44. library,
45. secret.

Kasutatud kirjandust.

Bauch, R.: Englische Satzlehre in Beispielen.

Blacky: *Elementary English Grammar.*

Bruus, K.: Inglise keele grammatika.

Clanmann, J. A.: Inglise keele grammatika.

Deutschbein u. Willenberg: Leitfaden für den engl. Unterricht.

Deutschbein, Max: Grammatik d. englischen Sprache für höhere
Schulen.

Deutschbein — Mutschmann — Eicker: Handbuch der englischen
Grammatik.

Gesenius, F. W.: English Syntax.

Grund, A., Schwabe, W.: Kurzgefasste Grammatik der englischen
Sprache.

Hünerson, E.: Praktiline ingliskeele grammatika.

Onions: An Advanced English Syntax.

Rauch, Ch.: English Repetitional Grammar.

West, A.: Revised English Grammar.

Sisukord.

	Verb.	Lk.			Lk.
§	1. To have	3	§	27. II rühm. a) Sisevokaal lüheneb, lõpul t.	45
§	2. To be	4		b) Sisevokaal lüheneb, verbi lõppkonsonant muutmata	46
§	3. „To have“ tähendus ja tarvitamine	5		c) Sisevokaal ei muutu, imperfekti ja partitsiibi lõpp t.	46
§	4. „To be“ tähendus ja tarvitamine	6	§	28. III rühm. Sisevokaal muutub, imperf. ja part. lõpp t või d	47
§	5. Eitavad muuted verbest „to have“ ja „to be“	9	§	29. IV rühm. Sisevokaal muutub, partitsiibi lõpp — n	47
§	6. Küsimuuted verbest „to have“ ja „to be“	10	§	30. V rühm. Ülevokaal muutub, partitsiip lõputa	49
§	7. Mõningaid anglitsisme	12	§	31. VI rühm. Segaverbid; osa korrapäraseid vorme	50
	Verbi pööramistabel	14—17	§	32. Ebakorrapärase verbi aegade moodustamisest	51
§	8. Preesens	18	§	33. Infinitiiv	57
§	9. Preesensi tarvitamisest	19	§	34. Defektiivid	58
§	10. Preesensi eitav muude	20	§	35. I can	59
§	11. Preesensi küsiv muude	22	§	36. I may	60
§	12. Imperfekti moodustamisest	24	§	37. I must	63
§	13. Imperfekti tarvitamisest	27	§	38. I ought to	65
§	14. Imperfekti eitav muude	28	§	39. I shall	65
§	15. Imperfekti küsiv muude	30	§	40. I will	67
§	16. Mineviku partitsiip	33	§	41. Dare	69
§	17. Perfekt	34	§	42. Need	70
§	18. Perfekti eitav ja küsiv muude	35	§	43. Oleviku partitsiip	71
§	19. Pluskvamperfekt	38	§	44. Oleviku partitsiip ja gerundium	73
§	20. Pluskvamperfekti eitav ja küsiv vorm	38	§	45. Progressiiv	76
§	21. Futuurum I	40	§	46. Progressiivi tarvitamisest	77
§	22. I futuurumi eitav ja küsiv vorm	41	§	47. Juhud, millal progressiiv ei ole võimalik	79
§	23. Futuurum II	42	§	48. Passiiv	82
§	24. II futuurumi eitav ja küsiv vorm	43	§	49. Passiivi tarvitamisest	84
§	25. Ebakorrapäraseid verbe	45	§	50. Passiivi infinitiiv	88
§	26. I rühm. 3 põhivormi ühesugused	45	§	51. Progressiiv passiivis	89
			§	52. Konditsionaal	90

	Lk.
§ 53. Konditsionaali tarvitamisest	91
§ 54. Otsene ja kaudne kõne	94
§ 55. „Say“ väljendusest kaudses kõnes	97
§ 56. Mõningaid anglitsisme. Verbi „to do“ tarvitamisest	98
§ 57. Verbi „to make“ tarvitamisest	100
§ 58. To become, to get, to grow, to turn, to change	102
§ 59. To beg, to pray, to ask for, to ask, to please	105

Artikkel.

§ 60. Definiitse artikli kuju ja hääldamine	106
§ 61. Definiitse artikli tähendus	107
§ 62. Artikli tarvitamisest üldnimede ees	109
§ 63. Artikli tarvitamisest pärisnimede ees	111
§ 64. Indefiniitse artikli kuju	115
§ 65. Indefiniitse artikli tähendus	115
§ 66. Anglitsisme artikli tarvitamisel	116
§ 67. Artikli kordus	117
§ 68. Artikli asend	118

Substantiiv.

§ 69. Sugu	120
§ 70. Pluurali moodustamisest	121
§ 71. Ebakorrapärane pluural	122
§ 72. Iseärasusi pluurali tarvitamisel	123
§ 73. Kaasused	127
§ 74. Nominatiiv ja objektiiv	127
§ 75. Genitiiv	128
§ 76. Genitiivi tarvitamisest	129

Eesti käänete väljendusest inglise keeles.

§ 77. Nimetav. Omastav. Osastav	130
§ 78. Sisseütlev	132
§ 79. Seesütlev	134
§ 80. Seestütlev	136

	Lk.
§ 81. Alaleütlev	140
§ 82. Alalütlev	143
§ 83. Alaltütlev	145
§ 84. Ölev	146
§ 85. Saav	146
§ 86. Rajav	148
§ 87. Ilmaütlev	150
§ 88. Kaasaütlev	150

Prepositsioon.

§ 89. About	154
§ 90. Above, across, after	154
§ 91. Against, ago, along, among	156
§ 92. Before, behind, below, beneath	158
§ 93. Beside, besides, between, beyond, by	159
§ 94. For, over, past, since, through	161
§ 95. Towards, under, up, with	162
§ 96. Prepositsiooni asend	164
§ 97. Adjektiiv	166
§ 98. Komparatsiooniastmed	166
§ 99. Ortograafilisi juhiseid	167
§ 100. Võrdlevaid konjunktsioone	168
§ 101. Ebakorrapärane komparatsioon	169
§ 102. Adjektiiv substantiivina	172
§ 103. Adjektiiv pronoomenitega „one“ ja „ones“	173
§ 104. Ill, well, worth	174
§ 105. Adverb	175
§ 106. Ortograafilisi reegleid adverbide moodustamisel	175
§ 107. Adverbide liigitus tähenduse järgi	177
§ 108. Adverbi komparatsioon	180
§ 109. Adverbi tarvitamisest ja asendist	181
§ 110. Adjektiivikujulisi adverbe	183
§ 111. Eesti adverbide paralleele inglise keeles	185

Numeraal.

§ 112. Põhiarvud	190
§ 113. Märkusi põhiarvude kohta	191
§ 114. Mõningaid anglitsisme	192
§ 115. Järgarvud	193

	Lk.
§ 116. Märkusi järgarvude kohta	193
§ 117. Murdarvud	194
§ 118. Numeraaladverbid ja adjektiivid	195

Pronoomen.

§ 119. Personaalpronoomen . . .	196
§ 120. Possessiivpronoomen . . .	198
§ 121. Mõningaid anglitsisme possessiivpronoomeni tarvitamisel	200
§ 122. Refleksiivpronoomen . . .	202
§ 123. Demonstratiivpronoomen	204
§ 124. Interrogatiivpronoomen .	206
§ 125. Relatiivpronoomen. Who	211
§ 126. Which	212
§ 127. That	213
§ 128. What	213
§ 129. Relatiivpronoomeni ärajätt	214
§ 130. Determinatiivpronoomen	214
§ 131. Indefiniitne pronoomen .	216
§ 132. Each — every	217

	Lk.
§ 133. Both, either, neither . . .	218
§ 134. All	219
§ 135. Whole	220
§ 136. Some, any	221
§ 137. Much, many, little, few	223

Konjunktsioon.

§ 138. Tarvitatavamaid kon- junktsioone	225
§ 139. For, because, therefore, that	226
§ 140. It, when, as	228
§ 141. Sõnade järjestus . . .	230
§ 142. Kuidas korraldada lauset	232
§ 143. Objekt	234
§ 144. Adverbiaalid	235

Kirjavahemärgid.

§ 145. Märkide nimed	236
§ 146. Kirjavahemärkide tarvita- misest	236
§ 147. Silbitamine	240
Kasutatud kirjandust	241